

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto . . . . . K 24—
pol leta . . . . . 12—
četrt leta . . . . . 6—
na mesec . . . . . 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Izhaaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zalupa vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko.

celo leto . . . . . K 25—
pol leta . . . . . 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto . . . . . K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto . . . . . K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Državni zbor.

Izseljeniško vprašanje. — Proračunska debata. — Kulturna debata. — Klerikalni obrekovalci. — Nečuvne podlosti.

Dunaj, 17. maja.

Zbornica je popoldne končala razpravo o resolucijah glede varstva izseljencev ter resolucije, katerih glavno vsebino smo že navedli, skoraj soglasno odobrila.

Navzlec temu, da je bilo že pozno popoldne, je dal predsednik otvoriti debato o budgetnem provizoriju; govorili so celo trije govorniki, po eden zastopnik Rusinov, Nationalverbanda ter čeških socialnih demokratov, ki pa so svoja izvajanja skoraj končali. Večina strank je želela, da naj se debata še danes zaključi in vršila so se tudi tozadevna pogajanja, ki pa niso imela rezultata. Proračunska debata se bo torej končala še le v ponedeljek, isti dan pa se menda tudi prične razprava o službeni pragmatiki.

Iz današnje razprave o izseljeniškem vprašanju zasluži govor poljskega poslanca grofa Lasockega posebne pozornosti. Grof Lasocki je navedel nekaj naravnost klasičnih, prav neverjetnih toda žal resničnih zgledov, kako skrbi avstrijska vlada za svoje izseljence. Glavno kar se je dosedaj glede izseljeniškega vprašanja na kompetentnih mestih izvršilo, je sklicanje anket, predvsem pa rešitev kompetentnega vprašanja med notranjim in trgovskim ministrom. V ponovnih interministerijskih konferencah se je dogajalo, da naj spadajo v bodoče one izseljenike zadeve, ki se gibajo v mejah Evrope in sicer do 3 metrov od brega oddaljeno v kompetenco notranjega, ostale v resort trgovskega ministristva. V rešitvi tega vprašanja je obstajalo dosedaj glavno delo za blagorin v varstvo naših izseljencev. Naravnost grostasne reči je pripovedoval grof Lasocki tudi o naših konzulih, o privilegiranih »avstrijskih« paroplovni družbi Austro-Amerikana, ki se nahaja popolnoma v rokah kapitalistov in velikih paroplovnih podjetij v Nemčiji.

LISTEK.

Sova.

V soboto popoldne je bilo. Mežnar in ministrant sta potrkavala; ko sta se vračala iz cerkve, sta gredoč stopila k nam. Mežnar je stiskal s šapastima rokama veliko sovo, ki je časih srdito zamahnila s težkimi perotmi, poskušala oprasniti z jeklenimi kremplji. Lepa žival je bila, pogled njenih udratih, okroglih oči pa je bil strašen, prikrivajoč, besnega sovraštva poln, sovraštva, zaničevanja in prezira do ljudi, do sveta in Boga, sovraštva in zaničevanja do življenja, dneva in solnca; v tistem zamolklo rumenem plamenu ozkih zenic je bilo kakor najgloblje, poslednje spoznanje, ob katerem bi človek okamenel; spoznanje daleč onkraj groba, do črne brezdanjosti, iz katere se krohoče zasmeh vsej trenutni klavni veseljnosti.

Kupili smo to sovo od mežnarja, da bi jo imeli pri hiši, kakor imajo po drugod papige. Vtaknili smo jo v veliko, z mrvo nastlano kletko; med vrati je gredoč še usekala mežnarja v roko, da se je pocedila kri. Nato je stala tiho, nepremično sredi kletke, oči globoko skrite pod sive, namršene obrvi, rumeni kljun zasekan v prsi. Če se je kdo približal, zazibal kletko, se je komaj genila, le oči so se za hip napol odprle in iz njih se je zablislo tisto besno,

Zanimiv in poučen pa je bil konec današnje seje.

Profesor Masaryk je bil pred par tedni vložil interpelacijo radi konfiskacije znane Macharjeve čitanke, ki je popularna antologija iz del tega največjega češkega modernega pesnika. Macharjeva čitanka je izšla že v 3. izdaji, prevedena je v mnoge tuje jezike in se je leta in leta nemoteno prodajala. Pod pritiskom klerikalcev pa se je letos našel državni pravdnik — in sicer na Dunaju, ki je čitanko konfisciral, baje ker žali verski čut katoliškega prebivalstva. Klerikalni listi so vodili zadnje tedne proti tej knjigi celo vojsko, citirali iz nje blasfemična mesta ter dolžili Macharja, da na najgrš način blati osebo Jezusovo. Toda ti citati so bili falsificirani. Machar ne piše blasfemij o Kristusu, temveč napisal je nedosežno sliko, kako bi poročali današnji klerikalni listi o nazaretskem proroku ko bi bili izhajali za časa cesarja Tiberija. Oblika, ton in stil te Macharjeve supozicije so tako mojstrski, da o njihovi umetniški kvalifikaciji ni dvomiti.

Sijajno je Machar dokazal pravo bistvo klerikalizma, ki danes kriči, da služi naukom Jezusovim, za Tiberijevih časov pa bi bil kamenjal in križal Kristusa.

Macharjeva slika je klerikalce globoko zadela. In ker je prof. Masaryk brezuspešno zaplenjen s svojo interpelacijo, je klerikalni srd in onemogla jeza poglala gospode Hrubana, Susteršiča in Hauserja, »klerikalno« koalicio denuncijantov« jih je imenoval prof. Masaryk, k zborničnemu predsedniku, kako da je mogel pripustiti tako žaljivo interpelacijo. In slabo podočeni dr. Sylvester je obžaloval. Proti temu, da kličejo klerikalci zborničnega predsednika na pomoč za svoje strankarske interese ter ga postavljajo za sodnika o literarni kvalifikaciji umetniških del, se je danes obrnil prof. Masaryk. Med njegovimi izjavami je prišlo do burnih prizorov. Posl. Gostinčar je bil poverjen z nalogo, da moti govornika z neslanimi medkljci. Komaj je prof. Masaryk spregovoril, že se je oglasil Gostinčar. »To je svinjarija, kar je napisal Machar, to žali sveto vero! (Gospod Gostinčar je danes morda prvič slišal Ma-

charjevo ime, »inkriminirana« mesta si je menda tudi šele po seji prečital.) Toda iz vrst slovanskih naprednih poslancev je dobil g. Gostinčar takoj odgovor: Molčite, svinjarije je pisal škof Jeglič, toda njegove stvari se vam zdijo najbrž poezija!« Klerikalci so na to molčali. Prof. Masaryk se je končno sam obrnil proti klerikalnim kričalcem ter jim zabrusil, da jim slabo pristaja soditi češke kulturne razmere. Prof. Masaryk je spomnil slovanske klerikalce na kulturni zločin, ki so ga izvršili nad slovanskim gledališčem ter na narodni zločin, ki so ga zakrivali z denunciacijo Adolfa Ribnikarja. Taki ljudje nimajo pravice govoriti o »svinjarijah« drugih. Prof. Masaryk je posegel v srčeno gnezdo. Kakor besen je začel Gostinčar kričati: »Ribnikar je zločinec, on je spraval na stotine naših ljudi v zapore, on jih je denunciral!«

Človeku zastaja beseda. To podlo obrekovanje si more dovoliti le človek, ki je svest, da ga radi njegovih v zbornici izrečenih besed ni mogoče klicati na odgovor in ki ima žalostni pogum zlorabljati to ugodnost v najgrše svrhe. Na očitanja prof. Masaryka je odgovor naših klerikalcev najpogostejše obrekovanje njihove žrtve!

Prof. Masaryku je odgovarjal v imenu klerikalcev posl. Šilinger. Njegov govor je bil najboljši dokaz, da brani nepravilno stvar in za katera verska čustva je šlo gospodom Hrubanu, Susteršiču et consortes je najboljši razvideti iz Šilingerjevega prof. Masaryku stavljenega vprašanja: »Kaj bi rekli vi, ako bi se vaši stranki kaj takega suponiralo?« Mnogoštevilni medkljci in aha! so patra Šilingerja poučili, da se je — zaletel. In še eno je treba poudariti. Naši klerikalci govorijo o Macharju kot o svinjarskemu skribentu — pater Šilinger je poudaril, da je Machar eden največjih žiljev in da mu baš radi tega njegove protiklerikalne spise tako zameri.

Ko je prof. Masaryk svoj govor končal z besedami: »Macharjev namen je bil izgnati iz templja one, ki kupčujejo z vero, gospodje, skrajni čas je, da se lotimo tudi v zbornici tega dela!« je zagromel frenetičen aplavz.

Rako vzgaja nemški Schulverein.

Nemški »Schulverein«, nestrpnostemško bojno društvo, ki ima namen, potujčiti naš narod in zasedati med njim sovraštvo in neznačajnost, se šopiri celo po Kranjskem. Vsled malomarnosti, da ne rečemo z naklonjenostjo našega deželnega odbora, neprestano gradi šole v obmejnih, večinoma popolnoma slovanskih krajih na Kočevskem. Pa tudi v Ljubljani, Šiški, Domžalah, Jesenicah, Trzinu itd. se solnčijo šulferajnski zavodi v milosti deželnega odbora in deželnega šolskega sveta.

Ali je potem čudno, da je Schulverein zrasel greben tako, da si upa pošiljati popolnoma slovanskim šolam letake z nestrpnimi bojevitimi nemškonacionalnimi pesmi in nagovori s priporočilom, naj jih učitelji v zbornici v nežna otroška srca. Take letake je dobila neka popolnoma slovanska šola v Beli Krajini.

Prvi letak obsega nagovore na šolsko mladino za 13. maj, ki je rojstni dan Schulvereina. Tu je rečeno: »Le nemški narod, le nemški jezik, ki ga govorite s starši, ima lepe besede. Le nemški narod ima tako velike moke kakor je bil cesar Jožef II. Pred nemškim narodom se sklanjajo vsi največji in najmočnejši na svetu. Tudi naš cesar Franc Jožef je Nemec ter se je nekoč s ponosom hvalil, da je nemški knez. Zato morate tudi vi otroci vedno s ponosom priznavati: Nemec sem in Nemec hočem ostati, naj pride kar koli!«

Ako se take hujskarije strinjajo z državnimi zakoni, ako državne oblasti trpe, da se celo zvišena vladarjeva oseba vlači v narodne hujskarije, mi ne moremo pomagati. Vprašamo pa deželni odbor in deželni šolski svet, ako mu je protežirani »Schulverein« po volji. Vprašamo nemškega deželnega in okr. šolskega nadzornika, ako sta čitala in za šolsko porabo odobrila take hujskarije?

Drugi letak prinaša pesmi za deklaracije v šoli. Tu so pesmi »Der deutsche Engel«, »Deutsche Treue«, »Deutscher Rat«, »Lied eines deutschen Knaben«, »Des deutschen

Knaben Tischgebet« itd. Te pesmi so pravo zasmehovanje versko-nravnih vzgoje. Poglejmo le prvo pesem (»Der deutsche Engel« — nemški angelj)! Tu se razgovarjata nemški višji angelj sv. Mihelj in angelj nemškega Schulvereina, kako je treba ščititi nemško stvar na zemlji. Torej je Bog že komaj čakal, da so si Nemci pred 30 leti ustanovili svoj »Schulverein« z neznačajnimi cilji, in brž je določil za varstvo raznarodovanja slovanskih otrok posebnega angelja! »Des deutschen Knaben Tischgebet« se glasi: »Du lieber Gott, magst ruhig sein, Fest steht und treu die Wacht am Rhein! Amen.« Ako smatrajo šolske oblasti take persilaže za versko - nravno vzgojo, moramo mi, ki nismo pedagogi, pač molčati. Gotovo se to dopade tudi »katoliški« večini v dež. šolskem svetu in v deželnem odboru.

Tretji letak ima »zabavne« pesmi. Tu deklamirajo otroci »Gardinenpredigt«, kako pride oče zjutraj pijan domov, kako ga mati zmerja ter mu obeta batin. Gotovo tudi nravna vzgoja! Se bolj je zasoljena pesem »Das saubere Dirndl« (Lepo dekle). To dekle je vsak poljubljaj. Sla se je pritožiti k sodniku, ki pa jo je tudi objel in poljubil. Zbežala je v nebesa, a komaj jo sv. Peter zagleda, že jo objame in poljubi. Najpogostejši pa je prolog za šulferajnske slavnosti. Tu otroci deklamujejo, kako so prišli Slovani v nemške kraje umazani, divji in beraški. Toda dovolj o teh umazanih hujskarijah. Zahvalimo Boga, da smo Slovenci boljši divjaki. Družba sv. Cirila in Metoda je lahko ponosna, da deluje proti takemu zastrupljenju mladih src. Lahko pa je tudi samozavestna, ker prejema za svoje blagoslovljeno delovanje, za svojo versko in narodno vzgojo od slovanskega deželnega odbora in politične večine namesto podpor in naklonjenosti le polena. Naklonjenosti je pač treba prihraniti za »Schulverein«, da lahko goji take — svinjarije.

In lahko smo ponosni, da imamo med Slovenci še jako mnogo zavodnih narodnjakov, ki žrtvujejo za slovensko šolstvo v krajih, kjer bi jih morala pravzaprav vzdrževati dežela kranjska, katere gospodarstvo ima slučajno v rokah klerikalna stranka.

bilo, postavite jo kam drugam... to smrt!

Tretjo noč smo postavili kletko na dvorišče, pred hlev. Dali smo sovi mesa na stelo, da bi ne poginila. Vso noč se je razlegalo, kakor jok in krehot, kakor bolest in zasmeh, plahutalo je okoli cerkve, lovilo se v vejevju; spomladanska noč ni bila več naša; nekaj tujega, črnega je bilo poseglo vanjo iz druge, onstranske noči... Še pred zarjo je vse nadomela vtišina, kakor da bi udaril. Strahotna tišina mi je legla na prsi in zaspal sem truden.

Zjutraj je prišel hlapec.

»Poginila je!«

»Kako poginila?«

V kletki je ležala sova, razločiti se ni dalo ne oči, ne kljuna, vse je bilo skrito in zakopano v velik, košat grahost šop. Ta šop je bil posut s krvavimi kapljicami, kakor z rdečimi koraldami. Zraven je ležalo truplo podgane, glava pa je bila kakor s kleščami odščipljena. Oboje, sovo in podgano, je zagrebel hlapec v gnoj.

Vsako noč opolnoči se oglasi strahotna posmrtnica. Težke peroti plahutajo krog cerkve, med kostanji in orehi. V zategnjenem viku ni samo sovraštvo, je globoka bolest in je očitanje, ki bije na srce kakor s klavdom.

»Kaj ste storili?«

Na slepo je posegel človek v neznanu življenje in je bil ubijalec.

Ivan Cankar.

sunkoma pretresel vso noč, da je vztrepetala od groze. Divji jok, besen, grozeč, ali vendar je bilo globoko v njem, na dnu skrito, nekaj mehkega, bolestnega. Takoj je odgovorilo v kamrici, vzkrinknilo je trikrat po vrsti, rezko in trdo, kakor da bi z nožem usekalo, in kletka se je v drugi ropotaje preklebnila. Zazdelo se mi je, da čujem zamah težkih peroti tik pred oknom in srce se mi je stisnilo v neznanem strahu. Samega, napol še v sanjah, v tihi noči, me je spreletelo: »Zdaj, zdaj je čisto blizu tebe tisto življenje onstran smrti, polno brezdanjega spoznanja, iz katerega se krohoče zasmeh človeku in Bogu, pomladi in smrti!« — Planil je klic proti nebu, ne človeški, ne sovji, silen, da so se stresle zvezde, butilo je ob lino z vso močjo, vdruživ, vtretjič, v kamrici je kriknilo, kletka se je preklebala ropotaje. Poslušal sem ves v gr — neznanu življenje je bilo poleg mene, da bi ga z roko dosegel, govorilo je svojo strašno govorico, jaz pa je nisem razumel; in vse skrivnosti, vse poslednje so bile v teh glasovih duševnih, grozečih; čutil sem.

Nenadoma je vse utihnilo. Tišina trudna, zatočila, kakor v božjem grobu. Pomlad je bila plaha utihnila, v vejevju ni bilo trepeta več, zvezde so molčale.

Zjutraj sem stopil v kamrico; iz temne je globino in zasmehljivo pogledalo name dvoje rumenih luči.

»Sovir je butal ob lino!« je rekla gospodinja. »Dajmo jo, sovo, na ono stran, pa dobimo še sovira!«

Ves dan je stala sova v kletki tiha, nepremična, samosvoja; če je napol odprla oči, je blisnil iz njih hudoben zasmeh.

Zvečer smo postavili kletko na ono stran, v izbo, kjer je spal hlapec. Tam je bilo veliko okno, dovolj široko za sove peroti, in hlapec ga je odprl nastežaj.

Vse je bilo tiho do polnoči. Že se mi je hotelo zadremati, ko me je spreletel mraz; prižgal sem svečo ter pogledal na uro; bilo je natanko polnoči.

Takrat se je oglasilo iz daljne daljave, zategnjeno, zamolklo; vsa noč se je vzdramila in je poslušala. Ni me bilo strah, ali v polusanjah sem trepetal in prešinilo me je: »Da bi šlo mimo, da bi ostalo v daljavi... onkraj smrti!« Bližalo se je: zdelo se mi je, da čujem plahutanje silnih peroti; jokajoč krohotajoč, zloben in bolesten vik je presekalo noč. Moje srce se je stisnilo, je umolknilo; umolknilo je vse od zemlje do neba, strmeč in trepetaje je poslušalo vse. Ničesar drugega ni bilo več, ne zemlje, ne neba, ne zvezd, ne srca človeškega — le vik iz brezdanjosti, rezek, neusmiljen, v dušo grabeč. Vso noč do jutra.

Zjutraj je prišel hlapec v kuhinjo. Čemerem je bil in neprespan.

»Ne maram več te živali... postavite jo, kamor hočete!«

»Kaj je bilo?«

»Nič! Veter je bil zaloputnil okno, pa je butalo, da se Bog usmili, vse do jutra... In tudi če bi tega ne

Reformni srednješolski zavodi in naši odnošaji.

(Konec.)

IV. Kaj sledi iz tega za nas.

Na Kranjskem doslej še ni sledu o takem zavodu. Ali ga sploh ni potreba? To je tisto vprašanje, ki bi se dalo o njem debatirati. Če ga sprožimo v javnosti, ga bodo konservativni elementi zavračali, češ, gimnazija, kakršna je, nam je dajala in dala doslej vseh potrebnih uradnikov in inženirjev. Če pa domačinov ni bilo, smo jih dobili od drugod. Tako je bilo: a ni treba, da bi pri tem ostalo; ne samo ni treba, ampak nedostatek, napaka, celo krivda naša utegne postati, če pustimo možni razvoj našega srednjega šolstva v nemar. Najvišja učna uprava je sama odredila, da se poskusi z reformnimi zavodi, zato je sedaj na nas, na naših narodnih zastopnikih in socijalnih politikih, da spravijo stvar v pravi tek.

H koncu svojega referata hočem še omeniti, kako bi se dalo to reformno delo začeti.

Predvsem se vriva vprašanje, kateri moderni jezik naj bi se poučeval na naših realnih gimnazijah. Tu se je treba postaviti na praktično stališče. Nemščina bi bila poleg slovenščine itak obvezna, zakaj ta paralelizem obeh jezikov mora pri nas i znanje ostati.

Mesto grščine pa, je za naše razmere edino umestna — italijanščina. — Nedavno se je sklenila v Gorici na javnem shodu učiteljev in staršev resolucija, ki zahteva, naj se na odetni realni (laški) gimnaziji, ki dobi letos na jesen tretji razred, uvede slovenščina kot obvezni predmet. Pomislite: Lahki že uvidevajo, kako nujno potrebno jim je znanje drugega deželnega jezika, če hočejo uspešno tekmovali v primorskih deželah z drugimi, ki so si pridobili znanje italijanščine. Kako pa naj tekmujejo naši mladi rojaki z njimi, če jim nedostaja zmožnost v italijanščini? Zato smatram za potrebno in edino primerno, da bi se na naših realnih gimnazijah uvedla italijanščina kot obvezni učni predmet. Res je za tistega, ki hoče iti v daljni svet, francoščina in angleščina večjega pomena, ker sta to pač svetovna, mednarodna jezika. A koliko naših ljudi utegne iti v tujino? Zakaj dejstvo je, da išče vsak najraje službe v domovini in doslej je na raznih mestih še dokaj prostora za naše rojake, samo da so v vsakem oziru, v strokovnem in jezikovnem dovolj usposobljeni. In k tej usposobljenosti, menim, spada pri nas tudi znanje italijanščine. Vsak, ki pozna naše odnose, ve, da se nam od severne strani pošiljajo nemški uradniki, posebno na Štajerskem in Koroškem, ki pa se morajo vsaj formalno izkazati z znanjem slovenščine, da je torej tamkaj tekmovalje uradnikov slovenske narodnosti z jezikovno usposobljenimi Nemci veliko težavnejše, na višjih mestih celo neuspešno. Ni treba biti človeku dalekovidnemu, če trdi, da so avspicije za nas na jugu v primorskih deželah dokaj ugodnejše.

Druugo vprašanje, še važnejše, pa je, kje naj bi se ustanovili taki zavodi, kje bi bile realne gimnazije najbolj potrebne. Pričnimo z Ljubljano. Tu imamo dve popolni humanistični, katorkoli slovenski gimnaziji, izmed katerih je prva prenapolnjena; lani

je štela 625 + 21 dijakov, oziroma privatistov in privatistk, letos pa je prekoračila število 700. Druga, tudi nadnormalno obiskovana, ima poleg 8 osnovnih razredov pet vzporednic, lani 421 + 3, letos začetkom šolskega leta okoli 450 dijakov. Potemtakem je na obeh ljubljanskih gimnazijah nad 1100 učencev, torej dovolj za 3 do 4 normalno obiskovane zavode; razredov je na obeh 16 osnovnih, ter 10 + 5 = 15 vzporednic, vsega skupaj 31 gimnazijskih razredov, torej dovolj skoro za 4 samostojne zavode. Sedaj se vpraša: 1. ali naj se iz teh vzporednic osnuje posebna, nova realna gimnazija; — ali naj se eden teh zavodov pretvori v realno gimnazijo; ali 3. naj se na enem teh zavodov prične z realnimi vzporednicami. O teh treh možnostih ne kaže na tem mestu razpravljati, ker bi ne prišlo do končnega zaključka. Le to poudarjam, da mora eden zavod ostati humanističen, in to naj bi bila sedanja I. državna gimnazija, ki je že spričo svoje častivredne starosti in tradicije za to namenjena; pač pa naj bi se pričela II. državna gimnazija realizirati, ali da se cel zavod v to nameni, ali da se prične z realnimi vzporednicami.

Prvi način, menim, da bi bil najbolj priporočljiv. — Če pa učna uprava uvidi, da bi kazalo ustanoviti nov zavod, bi se na ta način najprej odprlo napolnjenosti obeh sedanjih gimnazij.

Z ustanovitvijo realne gimnazije bi seveda še ne bilo rešeno vprašanje o slovenski realki v Ljubljani. Zakaj, da pride v doglednem času do delitve tako močnega zavoda, kakor je sedanja velika realka, je pričakovati. Tak zavod ostane v Ljubljani potreben, tudi če se ustanovi prej realna gimnazija; zakaj število slovenskih realcev je toliko, da napolnijo lahko samostojno realko in vedno bo dokaj mladine, ki ji ne bo do pouka v latinščini in ki jim bo realka s svojimi sedmimi razredi (brez latinščine in grščine) kot pripravljavnica za tehnične stroke najprimernejša šola.

Gimnazija v St. Vidu ostane spričo svojega namena humanistična.

Kaj pa kranjska in novomeška? Oba zavoda sta bila svoj čas v nižjih razredih realna, v toliko, da je bilo prostoročno risanje obvezno; kakor je še sedaj na novomeški gimnaziji. Sicer pa zahteva novi učni načrt za vse gimnazije obveznost tega predmeta v nižjih razredih. — Stavim tezo, da so realne, oziroma reformne gimnazije posebno tam umestne, kjer ni realk. Tudi o tem bi se dalo debatirati; če pa to načelo priznamo kot ozira vredno, potem bi bila tudi za Kranj in Novo mesto realna gimnazija umestna; vsaj poizkus bi države izprva nič ne obremenil, ker so na obeh zavodih v nižjih razredih sedaj itak že vzporednice.

Izvenkranjske razmere so mi manj znane, zato se hočem omejiti le na par misli. Če kam drugam, tedaj sodi posebno v Trst realna gimnazija s slovenskim učnim jezikom, in prepričan sem, da bodo vodilni krogi v Trstu v doglednem času dosegli uresničenje te svoje želje.

In Celje. — Ali bi se ne dalo rešiti to kočljivo vprašanje — zakaj pri tem ustroju, kakršen je sedaj tam, vendar ne more ostati do konca dni — najbolje na ta način, da se zavod preosnuje v realno gimnazijo? Odgovor na to naj dajo tisti, ki morajo najbolj uvidevati, da so taki »samostojni razredi« pravzaprav — nestvor.

Pri kraju sem. Mogoče sem zašel časih v malenkosti, a ker je treba, da bi o ustroju novih reformnih zavodov izvedela tudi naša širša javnost, ki je doslej o tem še premalo poučena, dasi najbolj interesirana, sem skušal zadevo od več strani osvetliti. Zakaj za našo dolžnost smatram, da izide iz profesorjskih krogov pobuda za to akcijo; prav tako pa se zavedam, da ni v naši moči, niti v našem delokrogu, te reforme izvesti. Za to pa so poklicani drugi interesirani faktorji: starši, občinski zastopi, višje šolske oblasti in končno naši narodni zastopniki.

Časovnega toka in razvoja socijalnih potreb ne moremo in ne smemo prezreti, če hočemo, da ne postanemo in ne trpimo škode. Proti tej struji plavati, ali jo celo ustavljati, pa je nemogoče; zakaj močnejša je nego — mi.

Resolucija.

Odboru »Društva slovenskih profesorjev se poveri naloga, da stopi v dotik z odločilnimi krogi v svrhu ustanovitve realnih gimnazij v naših deželah.

Iz Šenčurja pri Kranju ali obsojeni klerikalni visokošolci.

Gotovo bo javnosti še v spominu, da smo pred par meseci pisali na tem mestu o boju za upravo naše v jedru napredne občine, katero pa da so s silnim pritiskom in le z neznančno večino glasov prisvojili klerikalci in sicer s pomočjo glasov tujih občanov. Kako pa, da so prišli do teh glasov, je povedal v neki gostilni v Olševku neki klerikalni študent iz Predaselj, ki je bil pri klerikalnih lumparijah zraven, češ: »Premej kršen duš smo goljufali, pa nam ti hudiči nič ne morejo!« Če smo jim pa kaj mogli ali pa ne, o tem so pred nekaj dnevi poročali napredni slovenski dnevniki: pred deželnim sodiščem v Ljubljani so bili te dni obsojeni radi goljufije pri naših občinskih volitvah klerikalni visokošolci Jaka Basaj iz Suhe na sedem dni in bivši lemenar klerikalni visokošolac Jakob Sajovic iz Predaselj na deset dni zapora, oba člana katoliškotklerikalnega visokošolskega društva »Danica« na Dunaju. Z njim vred gresta na štiriinastdnevni ričet neki Kleindienst z Velesovega, neugami klerikalni agitator in jerušev bratec, pa desna roka in sosed šenčurskega klerikalnega župana Janeza Blageta p. d. Martnjaka, neki Urbančič, ki je klerikalnim goljufom dal svojo hišo na razpolago. In ti verni učenci Kreka in Lampeta so svojo goljufijo opravičevali pred sodnijo s pijanostjo! Naše iskrene čestitke vrlim učiteljem in še vrlejšim učencem na krasnih vspehih, o katerih pa svedda klerikalno časopisje molči kot grob — garantiramo jim, da niso zadnji, ti so šele prvi!

Sedanji občinski odborniki so se po večini silno pekali za odborščke stolčke in z vsemi mogočimi obliubami futrali svoje volilce. Toda kaj so tekmovali pol leta storili? Nič! Pardon, nekaj so pa le ukrenili: Uskoku Martnjaku, svojemu županu so skoraj potrojili plačo! Delo klerikalnega odbora se torej kaže v tem, da skrbje svojim somišljenikom za povečanje nakladov in ričet! Zares občudovanja vredno delo za ljudstvo!

Ampak nekaj moramo pribiti: klerikalci so zato zavladali skoro po celi deželi, da skoro po celem Slovenskem, ker tako vkup drže, ker ne gledajo kdo, ampak samo kaj in kako, mi bomo pa navzlic vsi svoji poštenosti in pravični svoji stvari tako dolgo spod, dokler ne bomo istega storili. Povedati kaj hočemo in se za tem ciljem strniti v organizacijo, vsi za enega, eden za vse in to brez vsakega ozira na kakšne osebnostne razlike, to je edina pot iz zagate. Dokler pa tega ne storimo, le na vsako klerikalno brco ponizno rečimo: »Še premalo nas dajete!«

Rekel sem, da je klerikalna stranka propala, to je ničvredna stranka. Da se pa ne bo reklo, da je to samo kar tako tja vržena beseda, se sklicujem na sodišča, ki imajo vsak dan več dela s klerikalci in zapore, ki jih bolj in bolj napolnjujejo klerikalni goljufi. Opozarjam samo na volilno sleparijo klerikalca Kregerja in kompanijo v Ljubljani, ki se že več let vleče in o kateri bo v kratkem govorila celjska porota; opozarjam na klerikalno volilno goljufijo v Prečni pri Novem mestu, kjer so utaknili klerikalnega župana kar enostavno v luknjo, nadalje na župnika Žučka v Kopanju, ki je moral iti za teden dni na ričet ali na župana Andolška itd. itd. In če pomislimo, da je samo slučaj, da pride stvar na dan, in še bolj redek slučaj, da se stvar izroči sodniji, potem smemo mirno reči: ako bi se izročili vsi taki slučaji tekom zadnjega leta brez pardona sodniji, bi sedelo danes ajmanov tri četrtine klerikalnih zaupnikov kot goljufov za vratni ječe! Toda že samo ti dosedaj navedeni podatki nam jasno kažejo, da postaja slovenska ljudska stranka čimdalje bolj stranski kanal, kloaka, v kateri se zbirajo odpadki slovenskega naroda, stranka, ki si hoče s sodnijskimi dokazi priposestvovati značilno ljudsko označbo; stranka ljudskih sleparjev. In to ni kar tako tja vržena beseda, to je dejstvo, ki ga trezni možje vsak dan bolj spoznavajo in klerikalci z dejanji dokazujejo.

Boli nas srce, ko vidimo toliko svojih rojakov postajati žrtve par oholih in samopašnih klerikalnih generalov, katerim je mar le njih slavo-hlepnost in žep, pa magari če pelje ta pot čez trupla rojakov, čež kosti narodnih mučnikov; trezni možje so to smer klerikalne stranke že naprej prerokovali in razvitek dogodkov jim daje prav; kar nas je pa poštenih, dobro mislečih in narodno čutečih Slovencev, pa bomo že vedeli, kaj je naša dolžnost!

Napredni šenčurski občan.

Socijalni pregled zagorskega proletarijata.

Kocmur in § 19. tiskovnega zakona. Vsak naobraženi človek ve, da se s § 19. tiskovnega zakona da vse preklicati; to ni res, res pa je. — Mi pač v celem obsegu, kar smo poročali o Kocmuru, vstrajamo na tem, da je resnica. Zakaj pa niste prišli prvega maja v Zagorje? — gospodine Kocmur! Mar ste šli raje v Tivolski gozd spomladanske cvetlice nabirat, ter naravo občudovat. — To nam razložite, kako to, da kar na enkrat izostanete z vašimi poseti? Kaj ne, da vam je Čobal najbrže poročal, da vas ljudstvo ne mara v Zagorje. Samo toliko vam še pove-mo, če pridete še slučajno kdaj v Zagorje, bomo že skrbeli, da vam

v spomin pokličemo tiste lepe idealne čase, katere ste vživali kot šef-urednik »Tobačnega delavca«.

Čudno se nam zdi, skoraj neverjetno, pa bode vendar končno le res. Ravnatelj Pauer hoče baje shod strojnikov sklicati in tam izvesti, kdo da je dopisnik člankov v »Slov. Nar.« Da, da, daleč smo prišli! Ravnatelj velekapitalistične družbe se zavzema za voditelja socijalno demokratske stranke. Miha Čobala, ali si ga ti mogoče naprosil, da te naj ščiti?

Najboljša pot, je pač le ta, če se človeka, ki se upa javno poročati krivico, katere se dela nam trpinomdelavcem, onemogoči in to naj bode ta ali oni.

Mi vam pa danes povemo, da tudi ta pot se ne bode vam posrečila, pač pa ste se razgalili, ter s tem pokazali, da v resnici niste socijalni ljudje. Nam se gabi to Judežovo delo, katero opravljajo različni ljudje.

Kdor ima čisto vest in neumazane roke, ta naj toži, če se mu kaj očita, ne pa zahrbtno delati proti nedolžnim ljudem, kateri so slučajno tudi v opoziciji.

Preskrbel je tudi Čobal, da bodo na strankinem shodu, ki se bode v binkoštnih praznikih vršil v Ljubljani, zastopani delegatje, katere je sam izbral. Za »Vzajemnost« sta izvoljena Čobal in Čepin, zato pa ne ve, ne predsednik in ne podpredsednik društva, kdaj da se je vršila seja ali celo izvanredni občni zbor. Ali ni to absolutizem Čobalov?

Dobro ve Čobal, da če bi se sklical občni zbor, bi bili pač drugi delegatje voljeni. Zakaj ti od »unije« ni ugajalo, da je bil izvoljen sod. Ašahar, čemu si pa hotel imeti Zahorika? — Ali se ne spodobi, da zastopa društvo predsednik?

Torej sedaj bomo mirno čakali, katere žrtve bode prva padla, od nas opozicijonalcev. Prej se je vedno farbal v »Zarji«, da je to vse delo liberalcev, sedaj naenkrat se pa išče zločinca med delavci socijalno demokratske stranke. Skoraj, da sta si Čobal in Lampe sorodna. Prva tekma kdar bode, bodeta dobila prvo darilo Lampe — Čobal.

Opozicijski nacii jugoslov. soc. dem. stranke.

Italijansko - turška vojna.

Rusija in Turčija.

Vse vesti, ki prihajajo iz Carigrada, vedo, da vlada v tamošnjih političnih krogih veliko razburjenje zaradi nastopanja Rusije ker se oborožuje na suhem in na morju, ker križa rusko črnomorsko brodogradnjo pred Bosporom in ker je Rusija zopet dvignila terjatve ruskih podanikov, ki jih je že pred nekaj časom pustila pasti. Turško časopisje je mnenja, da hoče Rusija s svojim postopanjem pritisniti na Turčijo, da sprejme italijanske mirovne pogodbe.

V Carigradu pa govore nadalje tudi o nekem nesporazumu med Rusijo in Francosko. Govore namreč, da je obenem s stališčem francoskega poslanika v Petrogradu omajano tudi stališče ruskega poslanika v Parizu, ki je baje mirovno politiko nasproti Italiji zastopal tako, da so mu to na Francoskem šteli hudo v zlo.

Dardanele.

V carigradskem pristanišču leži sedaj 258 in pred Dardanelami 173 ladij, ki imajo na krovu blaga za 350 milijonov frankov. Velik del ladij je

gami, da bi si jih ogreli, in moral je odpreti usta, s tako težavo je dihal.

Najprej sta izstopili prič, za njima zdravnik in borec. Rival je bil vzel škaflo s pištolami in je šel z Boisrenardom proti dvema neznančema, ki sta jima prihajala nasproti. Duroy je videl, kako so se svečano pozdravili, in hodili potem skupaj po jasi ter gledali sedaj v tla, sedaj po drevju, kakor da jim je kaj padlo ali odletelo, in bi sedaj tisto stvar iskali. Nato so odmerili korake in zapili s težavo dvojce palic v zmazla tla. Potem so stopili v gručo in kretali se so kakor bi se šli »cifra - mož« — kot otroci, kadar se igrajo.

Doktor Le Brument je vprašal Duroya:

»Ali se dobro počutite? Ali vam je česa treba?«

»Ne, ničesar ne, hvala.«

Bilo mu je, kakor da je zblaznel, kakor da spi, da se mu sanja, kakor da je prišlo nadenj in ga zagnilo nekaj nadnaravnega.

Ali se mar boji? Sam ni vedel. Vse okoli njega se je predrugačilo.

Jacques Rival se je vrnil in mu je z zadoščanjem zapešetal:

»Vse je na red. Glede pištol nam je bila sreča mila.«

Brigalo je to Duroya.

Slekli so mu svršnik; on se ni genil pri tem. Otapali so mu žep pri suknji, da bi se prepričali, nima-li v njih papirja, ali listnice, ki bi ga utegnili ščititi.

(Dalje prihajajo.)

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Župančič.

Prvi del.

Zgrabil je steklenico, jo nastavil na usta in pil hlavno, z dolgimi požirki. Odstavil jo je šele, ko mu je pošla sapa. Do tretjine je bila prazna. Kmalu ga je žgalo v želodcu kakor plamen, razlilo se mu je po udih, in mu okrepčalo dušo z vročo omamom.

»Našel sem tek,« si je rekel. In ker ga je sedaj pod kožo peklo, je zopet odprl okno.

Dan se je delal, miren, leden. Tam zgoraj zvezde kakor da so zamirale na razsvetljenem jboku, in v globoki železniški preseki so bledele zeleni, rdeči in beli signali.

Prve lokomotive so pripuhale iz kolarnice in so šle po prve vlake. Druge, v daljavi, so zaporedoma ostro požvižgale, to je bila njihova budnica, kakor pojo petelini na kmetih dan.

Duroy je pomislil: »Mogoče ne bom videl vsega tega nikoli več.« Ko pa je začutil, da se mu je začelo zopet srce mehčati, se je siloma otrese: »A, vraga, ničesar ne smem misliti do spopada, samo tako si ohranjam pogum.«

In začel se je napravljati. Med britjem mu je srce še enkrat omahnilo, ko je pomislil, da gleda nemara zadnjikrat svoj obraz.

Se en požirek žganja, in bil je oblečen.

Naslednjo uro ga je hudo podajalo. Korakal je križem po sobi in si je skušal pomiriti dušo. Ko je zaslišal trkanje na vrata, toliko da se ni od razburjenosti vznak zvrnil. Bile so njegove priče. — Že!

V kožuhih so bili. Rival je stisnil Duroyu roko in je rekel:

»Mraz je kakor v Sibiriji. — Nato je vprašal: »Kako je?«

»Prav dobro.«

»Ste mirni?«

»Prav miren.«

»No, potem pa že. Ali ste kaj zaužili?«

»Sem, ničesar ne potrebujem.«

Boisrenard je imel za to posebno priliko na prsih nekaj inozemski red, zelen in rumen, s katerim ga Duroy ni bil še nikoli videl.

Šli so na ulico. V landavcu jih je čakal neki gospod. Rival je predstavljal: »Doktor Le Brument.« Duroy mu je stisnil roko in je zajecjal: »Hvala lepa,« potem si je izbral prostor na sedežu spredaj in je sedel na nekaj trgeda, da je planil kvišku, kakor da ga je sprožila vzmet. Bila je škaflija s pištolami.

Rival je silil: »Ne, ne! Borilec in zdravnik zadaj, zadaj!« — Duroy je nazadnje razumel in se je vsedel zraven doktorja.

Tudi priči sta stopili v voz in kočijaž je pognal. Vedel je, kam naj pelje.

A škaflija s pištolami je bila vsem na poti, posebno Duroyu, ki je najraje ne bi bil videl. Poskusili so jo položiti za hrbte, a tiščala jih je v križ; potem so jo postavili navpik med Rivala in Boisrenarda; vsak hip se je zvrnila. Nazadnje so jo spravili pod noge.

Pogovor se je vlekel, čeprav je pripovedoval zdravnik anekdote. Samo Rival mu je odgovarjal. Duroy bi bil rad pokazal prisotnost duha, a bal se je, da mu ne uide nit misli, da bi izdal svoj dušni nepokoj; in neprenehoma ga je bilo strah, da bo začel trepetati.

Voz je bil skoro na čistem polju. Bilo je okoli devete ure, eno tistih mrzlih zimskih juter, ko je vsa narava bleščeča, krhka in trda kakor kristal. Drevesa, pokrita z ivjem, kakor da so znojila led; tla zvenela pod nogami; suhi zrak raznašal daleč nakrog najmanjši šum; sinje nebo kaže blesk kakor zrcalo, in solnce, svetlo in samo hladno, se premika po svodu in siplje na zmazlo stvarstvo žarke, ki ničesar ne ogrejejo.

Rival je rekel Duroyu: »Pištol sem vzel pri Gastine - Renettu. On sam jih je nabil. Škaflija je zapečaten. Sploh pa odloči žreb ali zanje, ali za nasprotnike.«

Duroy je mehanično odgovoril: »Hvala lepa.«

obložen s koruzo. Kakih 200 ladij ležijo tudi še v črnomorskih pristaniščih.

Včeraj je preplula neka stara ladja Dardanele.

Rodos.

General Ameglio je včeraj naskočil centrom turških čet na Rodosu. Najprej je napadel turške čete z dvema polkoma obenem pa je izkrcal admiral Viale nove čete. Kakor poroča »Tribuna« obstoji italijansko vojaštvo iz 34. pešpolka pod polkovnikom Trombajem, iz 57. pešpolka pod polkovnikom Fanzom, iz 4. polka berzaglierjev pod majorjem Malpinijem, iz 2. gorskih baterij, 2 eskadronov konjenice in dr. To vojaštvo je prodorilo proti Sandrulli-Montizzi pred trdnjavo Psitosom. Italijanske čete so se nato razdelile na 2 dela, ter prijele sovražnika z dveh strani. Bitka je bila kratka, nakar so se Turki razkropili v številne doline. Pustili so na mestu mnogo topov, 83 mrtvih, 26 ranjenih, 144 pušk in 200 zabojev municije. Na italijanski strani so padli 4 možje, 1 častnik in 25 mož je bilo ranjenih. Proti večeru je poslal turški poveljnik parlamentarja k generalu Amegliju, da se pogaja zaradi udanja. Italijani so priznali premaganim Turkom vse vojaške časti.

Na Kiosu.

Na otoku Kiosu pričakujejo dan na dan Italijane. Turške oblasti se mrzlično pripravljajo. Po celi obali so razpostavili straže. 240 turških vojakov je dospelo z maloazijske obale kot ojačenje, tako da je sedaj na otoku 1300 mož. Neprenehoma izkrcavajo na otoku puške in municijo. Najbrže se bodo Turki tudi tu koncentrirali v sredini otoka. Turki pričakujejo italijansko brodogeješe ta teden pred Kiosom.

Štajersko.

Iz Trbovelj. V nedeljo 19. t. m. priredi tukajšnje telovadno društvo »Sokol« ob 8. zvečer pri Fortiju trojedansko spevoigro »Moč uniforme«. Vabimo vse Trbovence in goste iz sedanjih krajev, da nas v velikem številu obiščejo. Za dobro zabavo je preskrbljeno, železnične zveze jako ugodne.

Iz Celja. Tukajšnji člani podružnice S. P. D. se pridno gibljejo, vsako nedeljo in praznik se prirejajo izleti v okolico ob veliki udeležbi. Pri tej priliki je opazovati žalostno in za nas ne posebno častno dejstvo, da so nam Nemci baš najbližje celjsko pogorje popolnoma okupirali za se. Povsod vidiš nemške markacije, poti, kazipote table. Okolica dobi na ta način neki umetno nemški značaj. Bilo bi nas lahko sram vsaj pred tujci, da smo kaj takega s svojo lenobo pripustili. Kakor slišimo, se namerava prirediti v nedeljo dne 2. junija pri Haußenbichlerjevi koči na Mrzlici večerja planinska veselica. Planinci iz Posavja in Savinske doline so vsi prisrčno povabljeni.

Iz Poljčan nam pišejo: Zašel sem te dni po tisti strahoviti neprilici poti iz Studenice na vrh Boča. Tam sem našel neko podrtjo in nesnažno kočjo — baje last S. P. D. Mislim sem si, to pa je že sramota, da se te kočje ne popravi in spravi v red. Boč je nevisoka gora s prekrasnim razgledom na vse strani. Splačalo bi se ne le popraviti sedaj močno zanemarjeno planinsko kočjo, temveč tudi postaviti razgledni stolp. In pot na Boč bi se tudi dala kaj drugje dobiti, ne pa tisti obupno dolgočasni riži iz Studenice. Boč bi naj imela seveda v oskrbi Podravska podružnica S. P. D.; zgani se torej!

Iz Ivanjkovec pri Ormožu. Kakor se vam je že poročalo, je umoril viničarski fant Ignac Ivanjšič pri veselici tukajšnje požarne brambе kovača Antona Klemenoviča. Umor se je zgodil ob 11. uri ponoči. Ubijalec je doma iz miklavčevske župnije in, kakor se nam zatrjuje, član tamošnje mladeniške družbe. Gosp. Stuhlec, tu bi bilo za vas kaj hvaležnega dela, hvaležnejšega in potrebnejšega je politična hujskarija.

Iz Ivanjkovec pri Ormožu. Dne 13. maja se je delila po ormoškem okraju državna podpora tistim posestnikom, ki jih je lani jako hudo škodovala toča. Med najhujše poškodovanimi občinami pa je bila gotovo naša — kakor se je prepričal vodja pujskega okrajnega glavarstva sam takoj drugi dan po nesreči. Večinoma so morali posestniki že v jesen kupiti žito za seme. Ali sedaj državne podpore niso dobili, ker je bil klerikalni župan Pučko prekomoden, da bi poslal okrajnemu glavarstvu seznam oškodovanih in podpore potrebnih posestnikov! Taki so klerikalni prijatelji ljudstva.

Zopet c. kr. uradnik kot nemški agitator. Ni še dolgo temu, kar smo imeli priliko javno ožigosati fakt, da je bil c. kr. avskultant mariborske okrožne sodnije za časa zadnjih državnozborskih volitev član nemškega »Wahlausschussa«, in že imamo

zopet slučaj, da si jemlje c. kr. finančni uradnik za to, da hujska in agitira v nemškonačionalne namene, **dopust.** Vprašamo slav. finančno ravnateljstvo, kakšno stališče misli zavzeti k slučaju c. kr. finančnega uradnika Dolečka, ki je kot tak agitiral dne 9. maja t. l. po Kamnici in hujskal v nemškonačionalne namene? Kaj hoče storiti slavno c. kr. finančno ravnateljstvo, da se v prihodnje prepreči tema enaki slučaj? In končno: Kaj bi storilo slavno c. kr. finančno ravnateljstvo v temu enakem slučaju s slovenskim uradnikom?

Iz Celja. V neko tukajšnje trgovino je došel te dni možiček iz vranske okolice. Na sukni se mu je blestel znak nemških turnarjev. Nekemu obiskovalcu trgovine se je zdelo smešno, da nosi kmečki človek znak te pijanske družbe, ki se celemu svetu v zasmeh imenuje »turnarje« in se tudi s svojo telovadbo ne upa nikjer pokazati — in vprašal je, kako pride do tega. »Ja«, pravi, »gospod župnik so nam rekli, da ne smemo nositi sokolskih znakov, temveč orlovске.« »A tako!« In mož je ponosno odkorakal iz trgovine z orlovskim znakom »frisch, frei...« Vidi se, da gospodje duhovniki niso preveč temeljiti z »narodno« vzgojo, če ne gre proti slovenskim naprednjakom.

Hranilnico kmečkih občin za Spodnje Štajersko snujejo, kakor se nam iz Maribora poroča, po ljubljanskem vzgledu nekateri mariborski klerikalni kolovodje. Ne bomo se prepirali o tem, je-li tak zavod v Mariboru potreben ali ne — konstatiramo samo, da hočejo klerikalci ustanoviti nekaj strankarskega, pred vsem za to, da bi dobili gotovi klerikalni koritarji dobro plačana mesta. Občine naj bodo previdne, če bi se jih lovilo za kako obvezo. Sedaj klerikalci gotovo tlačijo vladu za dovoljenje — in so pripravljani žrtvovati marsikatero nujnejšo in potrebnejšo zadevo. V sedanjih denarni krizi rabili bi nekoga, ki bi nam prinesel nekaj milijonov — s prihranki pa nismo toliko obloženi, da bi se za nje ustanavljali še novi denarni zavodi.

»Zveza nemških mojstrov.« ki jemljejo učence v uk, se je ustanovila na Križevu v Mariboru. V časnih praviijo Nemci, da se je ta zveza ustanovila za to, da bodo dobivali trgovci in obrtniki nemške vajence — resničen namen pa je dajanje navodil za sistematično potujčevanje slovenskih trgovskih in obrtniških učencev. Zares zadnji čas je, da smo se začeli tudi Slovenci zanimati za usodo trgovskega in obrtniškega narasčaja. V Celju se bo govorilo o tem na obrtniškem shodu — in upamo, da tudi kaj konkretnega sklepalo. »Südmarka« je pripravljena potujčevanje našega trgovsko-obrtnega narasčaja podpirati z velikimi gmotnimi sredstvi — kupovanje obleke, knjig, plačilo učnine itd. — tudi pri nas bomo morali v obmejnih krajih skrbeti za nekaj podobnega.

Iz Slov. Bistrice. Ljudje se začudeno povprašujejo, zakaj se vključijo potujčevanje občinjskih volitev še vedno ne voli župana in občinskega starejšinstva? Vzrok bo, kolikor slišimo iz nemško-nacionalnega tabora, ta, da hočejo nekateri nemškutarji spodbuditi Alberta Stirgerja in izvoliti za župana dr. Murmayerja. Pravijo, da mora Stirger v blagor nemško-nacionalne stvari v Slovenski Bistrici pasti, ker je tako nepriljubljen, da bi zadnjič baš zaradi njega opozicija skoraj zmagala.

Volitve v konjiški okrajni zastop so gotovo važna stvar za nas Slovence. Kako pa se pripravljajo na nje v konjiškem okraju edino merodajni klerikalci, kaže sledeča notica v »Slov. Gospodariju«: »Volitve v okrajni zastop bodo v kratkem razpisane. Volilci kmečke skupine ste povabljeni, da se na dan volitve zberete dobro uro pred začetkom v Narodnem domu, da si izberete kandidate.« Pripominjamo, da imamo Slovenci v konjiškem okrajnem zastopu edino kmečko skupino v oblasti, pa še iz te je bilo zadnjič voljenih več štajercijancev.

XIX. izkaz darov za Sokolski dom v Hrastniku. Do 16. majnika t. l. so došli zopet naslednji prispevki: Zabavni večer pri Rošu dne 21. aprila 1912 50 kron; gosp. dr. K. Triller, Ljubljana, 20 K; Neimenovan, Trbovlje, za dva bloka 20 K; gospa Jela dr. Vilfan v Radovljici 15 kron (blok št. 193); gđna. Fr. Gnusova na Dolu 12 K 10 v (169); gg. Goričar in Leskovšek, Celje, 10 K (292); Anton Krisper, Ljubljana, 10 K; dr. Bergman, Zalec, 5 K; iz gramofona pri gosp. Rošu 10 K; zbirka »o priliki štefanov« pri gosp. Rošu 10 K; »gra isti večer 4 K 72 v; nabiralnik pri gosp. Rošu 3 K 67 v; M. Roš 3 K 20 v; brat Sokol na Javorniku 3 K, gđna. Kr. Demšar, Litija, 2 K; keglavci na Roševem keglu 1 K 52 v ter zbirka gosp. Hofbauerja 1 K 20 v. Za razglednice so izročili: gosp. Jurko 10 K; gosp. Jak. Draksler 6 K; gđna. Marica Pušnik 5 K,

gosp. Ivan Meke 3 K ter gosp. Bauerke 2 K 52 v. Vsi dohodki v 19. izkazu znašajo 208 K 93 v. Vsem p. n. darovalcem prisrčna zahvala.

Mariborsko renegetstvo je zopet obogatelo za nov prirastek. C. kr. finančni uradnik Doleček, sin zavednega Čeha, je bil izvoljen, da pomaga reševati mariborsko nemško-nacionalno kliko v okolici. Pregovor je v svojem bistvu še mnogo premil, če pravi, da je »poturica hujski od Turka«, kajti gosp. Dolečeku pripisujemo dovolj možganov, da se spomni onih časov, ko so njega gospodične sestre in on sam bili ponosni na to, da so rojeni Čehi. Dobro bi bilo tudi, da se imenovani gospod spomni nekih nemških konceptov in njih ortografije! Gosp. očeta Dolečka pa obžalujemo, da mora na stara leta doživeti še kaj takega.

Akademsko tehnično društvo »Tabor« v Gradcu naznanja, da je spremenilo na svojem I. izrednem občnem zboru dne 11. t. m. društveni odbor tako-le: Predsednik fil. M. Kovčič; knjižničar iur. J. Pretnar.

Iz Maribora. V slovenskih in socialističnih krogih vlada precejšnja nezadovoljnost zaradi tega, da hodi mestni župan dr. Schmiederer kot župan agitiral za občinske volitve po okolici. Ali nimajo mariborski Nemci res več nobenega drugega človeka, ki bi imel v najbližnji mestni okolici kaj veljave in ugleda — razun župana Schmiedererja?

Iz Maribora. (Več demokratizma in političnega dela!) Neki somišljenik nam piše: Zadnji čas smo doživeli Slovenci v mariborski okolici pri občinskih volitvah celovrsto neuspehov — porazov ne moremo tako lahko reči, ker v teh občinah že poprej nismo ničesar imeli. Pravilno se je poudarjalo v našem listu, da je prvi vzrok teh neuspehov ta, da Slovenci premalo gojimo žive stike z ljudstvom v mariborski okolici. Pod Slovenci se razume navadno v Mariboru — in tudi po drugih spodnještajerskih mestih ni bolje — tisto tenko plast izobraženstva, takozvanih »boljših ljudi«, ki igrajo v mestu in okolici pri vseh slovenskih političnih in družabnih nastopih prvo vlogo. In ti »boljši ljudje« so vse kaj drugega, samo demokrate ne. Ni jim tega zameriti, so požrtvovalni in na svoj način delavni; spravijo letno ogromne vsote narodnega davka skupaj. A vprašanje je, če nam nese ta denar dovoljnih obrestí? Ali razumemo široke vrste naših ljudi cilj in namen teh žrtv? Rekli bi, da ne. Manjka nam namreč prave narodne vzgoje, ne najde se ljudi, ki bi spravili »boljše ljudi« in široke množice v skladno narodno jedrino, ki bi se čutila politično edino, ki bi jo vezala trdna vez medsebojnega zaupanja. Poglejmo si naše prireditve! Privabimo si ljudi h kakim predstavam ali veselici, pustimo jih pa tam popolnoma samim sebi, ne gremo v njihovo družbo, nikoli se ne vzdigne govornik, ki bi ljudi navduševal in podžgal. Nam se zde take reči nepotrebne in smešne; ali našim prednikom se niso zdele nepotrebne in na prvih narodnih veselicah v Mariboru je vedno ljudi vsodbujala živa beseda narodnih govornikov, da ostanejo svojem jeziku in svojemu narodu ter njegovim političnim ciljem zvesti. Ali mislite, da je takozvani »priprosti« človek danes v Mariboru narodno bolj prebujen kot svoje čase? Res je, nimamo v Mariboru šole; ali tudi šola sama na sebi ne bode mogla delati čudežev, ne v mestu in ne v Studencih. Pritegniti moramo tudi odrasle ljudi! Tako stara resnica je in vendar jo je treba vedno znova poudariti: za mesto in okolico nam je treba ljudskih agitatorjev! In te je treba vzgojiti in pridobiti jih. Vidimo, da duhovništvo ne nastopa posebno srečno in uspešno ne v mestu, ne v okolici. Tu pač niso tla za klerikalizem! Čemu bi pa ne nastopali mi, kar nas je neklerikalcev, politično? Čemu bi se omejevali na gotove družbe in gotove družabne kroge in ne šli med ljudi? Četudi morda spočetka ne bo veliko uspehov — ali zavest bomo imeli, da smo tudi mi kaj storili in ne samo branili. Prireditve predstave, nabirati za Ciril-Metodovo družbo — to je premalo. Veliko premalo za Maribor, ki ima med vsemi spodnještajerskimi mesti največjo slovensko manjšino! Prav hvaležen sem vam, da pišete zadnje čase veliko o mariborskih zadevah. Morda pa le dosežete naše politično vstajenje od mrtvih.

Iz Šoštanj. (Nemškutar-ska hujskarija.) V »Grazers Tagblatu« čitamo sledečo notico: »Baje (!) obhaja letos tukajšnja Citalnica tekmo poletja 30letnega svojega obstanika. Za nameravane slavnosti si je naročila tudi neizogibne Sokole ob blizu in daleč. Kar pomeni videti veliko število rdečih srajc v kakem nemškem (!) mestu, to vemo mi na Spod. Štajerskem dovolj dobro. Saj so ti elementi naučeni same hujskarije (!). Telovadba v pravem zmislu besede jim je le figovo pero,

za katerim se skrivajo pravi instinkti bojaželjnih prvakov. Ako nameravajo Sokoli v resnici vlomiti (!) v Šoštanj, potem bode našel naš vrli občinski zastop že prava sredstva za obrambo, da ohrani mir (!) med obema narodnostima...« Notica govori sama za se dovolj. Pripomnili bi le, da je ta nervoznost sedanjega šoštanskega župana, če sliši o Sokolih, zelo umljiva. Budijo se spomini na tiste čase, ko so Vošnjaki še v sokolskem kroju pozdravljali v Šoštanju brate Sokole! In še marsikaj drugega...

Dramatično društvo v Mariboru vabi na redni občni zbor dne 23. maja t. l. ob 8. zvečer v kmetski sobi Narodnega doma. Dnevni red: 1. Citiranje zapisnika. 2. Poročilo intendance, tajnika in blagajnika. 3. Volitve. 4. Proračun za bodoče leto. 5. Določitev članarine. 6. Slučajnosti. Ker bo občni zbor za nadaljni splošni skupni zbor za nadaljni splošni skupni zbor društva jako važen in tudi zanimiv, vljudo vabimo vse člane in prijatelje društva, da se ga v obilnem številu udeležijo.

Prvi veliki spodnještajerski obrtni shod se vrši na binkoštni ponedeljek, dne 27. maja 1912 ob 10. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju s tem-le sporedom: 1. Obrtna organizacija. 2. Poročilo o celovškem obrtnem shodu, njega poteku in sklepih. 3. Posredovanje vajencev in pomočnikov. 4. Trgovska in obrtna zbornica za Spodnje Štajersko. 5. Škodljivci obrtništva. 6. Obrtništvo in karteli. 7. Ustanovitve mojstrske bolniške blagajne za Spod. Štajersko. 8. Obrtno šolstvo.

Iz Maribora. Ipavčev večer, ki ga je priredila ženska podružnica Ciril-Metodove družbe dne 5. t. m. v Mariboru, se je obnesel prav dobro. Mariborsko in okoliško občinstvo je napolnilo veliko dvorano Narodnega doma, kjer smo z besedo in pesmijo očastili spomin svojih skladateljev Ipavcev. Večer, ki je bil v svojem sporedu bolj resnega značaja, je zaključila nemoigra »Možiček« Josipa Ipavca, ki je mahoma vtila v občinstvo burno živahnost. Gospoda avtorja, ki je požrtvovalno prišel sam, da dirigira svojo skladbo, je občinstvo burno aklamiralo. Po končanem programu smo se našli v mali dvorani, kjer so ljubezne gospodične skrbale za krepčilo. Uspeh tega večera je zadovoljiv tudi v finančnem oziru. Ipavčemu spomeniku je poslal odbor 120 K, vodstvu Ciril-Metodove družbe pa 200 K. Odbor mariborske žene podružnice Ciril-Met. družbe izreka tem potom toplo zahvalo vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli do tako lepega uspeha, v prvi vrsti slav. dramatskemu in glasbenemu društvu, pevskemu zboru Citalnice in zlasti njegovemu izbornemu pevovodji, gosp. dr. Schwabu iz Celja, gosp. dr. B. Stuhcu, slavnemu časnikařtvu, ki nam je pomagalo pri reklamah, in vsem članom in članicam, ki so omogočili prireditve bujeja.

Gradec, 15. maja 1912. (Za narodov blagor.) Združeni podružnici družbe sv. Cirila in Metoda, ženska in akademična, sta priredili zabavni večer, na katerem se je igrala Cankarjeva »Za narodni blagor«. Z upravičenom radovednostjo smo pričakovali ta večer, saj se je igrala igra, ki je velika preskušnja za igralce in občinstvo. Ako naj igra primerno učinkuje, treba intimne poglabitve v vse one podrobnosti in finese, ki označujejo ono ozračje, v katerem se igra in deluje »za narodov blagor«. To ni samo zahteva, ki jo mora izvršiti režiser, to je naloga, ki jo morajo v enaki in popolni meri izvršiti vsi igralci od protagonista do Petra. To sme zahtevati literarno izobraženo občinstvo, dajati pa se mora tudi avtorju, katerega intencije se morajo izpolnjevati z umevanjem in spoštovanjem. Sicer pride občinstvo v mučni položaj, da se mu namesto fino izčislirane in poslikane vaze kaže okorna majolika, na kateri spoštuje človek samo dobro voljo poštenega lončarja, v kateri pa ne išče in ne pričakuje niti šampanjca, niti lutomerčana, k večjem nedolžni tepkavec ali čmerikavo Izabelo. Avtor pa se lahko ali smeje ali jezi, ali pa dobi, kakor Cankar, snov za kako novo satiro ali vsaj komedijo. Poročevalec za list pa lahko, če je v njem kaj obsejnejšega humorja, recitira ono stalno frazo demagoških referatov, da so zadnjič »na našem odru nastopili igralci, ki bi se lahko pokazali tudi na kakšnem večjem odru in pred strožjo kritiko.« Ker pa je ta fraza rezervat za predstave »Sv. Neže« in »Lurške pastirice«, je ne moremo porabiti v naši predstavi. To nam nareka ne samo kolegijalna kulanca do tujega žurnalistskega imetka, ampak tudi galanca do igralcev in prizanesljivost igralcem. Galance sicer ni treba, ker se je očitno kazalo, da so dame igre bolj pogodile ko gospodje. Nekateri gospodje so svojo igralsko vlogo pokazali s tem, da so smešnost »rodoljubov«, ki jo je hotel Cankar zadeti, pretiravali in

pritrilali tako daleč, da je bila nazadnje že tako verjetna, da se je zdelo naravna. Drugi so se rešili na osamljene oaze posameznih dovtipov, ki so jih povdarjali, ker jim je bilo treba v dolgi igri opor, katerih so se oprijeli. Pokazali so s tem sicer manj umevanja igre same, zato pa temveč poznanja psihologije gledališke publike, ki je vsak tak »dovtip« a tempo kvitirala s prijateljskim smehom. Igra je tako postala tu in tam precej groba burka, a končni uspeh je bil vendar ta, da se občinstvo ni preveč dolgočasilo in da je bil učinek predstave nad pričakovanje popoln. Tako je bil nemali trud, ki so ga imeli vsi zaposleni, primerno plačan, uspeh prireditve tudi v materialnem oziru ugoden. Ali pa se v Gradcu sploh splača prirediti tak »literaren večer«, o tem pa razmišlja samo kak zagrižen literarni idealist. Vsi drugi so z večerom zadovoljni, dasi nekateri samo zaradi tega, ker so veseli, da je minil. Kadar bomo imeli zopet kak literarni večer, bom že zopet poročal.

Drobne novice. Vreme. Veter je zadnje dni skupno s hudo vročino tako posušil zemljo in neugodno vplival na sadno drevje in druge kulture, da je bilo opravičeno bati se slabih posledic. Danes pa se je vreme obrnilo na dež. Nastalo je prav hladno, po vseh višjih gorah, še po Pohorju, je padel sneg. — Iz Smarja pri Jelšah. Pobegnil je solicator tukajšnjega notarja Kranjca, neki Janžev Kosi. Notariju je ponesel malo vsotico denarja, okrog sto kron. Šel je boja v Ameriko. — Iz Ptujja. Vinogradi v Haložah in Slovenskih goricah nastavo kažejo. Grozdja se je mnogo krastavilo. Tudi poznega sadja se obilno obeta.

Koroško.

Narodna Čitalnica v Celovcu, katere se zadnje čase bujno razvita in napreduje je naprosila dramatično društvo v Mariboru, da priredi v Celovcu igro »V znamenju križa«. Ne glede na velike stroške in ne glede na velike zapreke, katere so se delale od izvestnih ljudi, katerim je Narodna čitalnica v Celovcu trn v peti, in kateri so ljubosumni, da se ta razvita in napreduje, je dramatično društvo prihitelo polnoštevilno med svoje brate v Korotan. Odkrito rečeno, pričakovali smo od znanih igralcev iz Maribora veliko, toda take dovršenosti, kakor so jo nam nudili, nismo pričakovali. Koroško ljudstvo, katero je prihitelo v velikih trumah na to prireditev, je bilo elektrizirano in navdušeno do skrajnosti, kajti malokdaj se mu nudi prilika občudovati Slovence, kot umetnike na odru. Vtisk, katerega je naredila ta igra in katerega so naredili igralci na občinstvo ostane neizbris. Ne bomo se spuščali v podrobno kritiko, saj bi drugače ne mogli, kakor izreči občudovanje vsakemu posameznemu, kajti vsak je ne samo naredil kar je znal in mogel, ampak vsak je prekašal sam sebe. Mariborskemu dramatičnemu društvu moramo samo čestitati, da se je povzpelo tako visoko, in se mu prav prisrčno zahvalujemo, da je prišlo buditi svojih zaspanih bratov na Koroško. Želimo in upamo, da se vidimo še večkrat na koroških tleh. Po igri se je vršil koncert glasbenega društva iz Maribora. Nabito polna dvorana je kazala, kako dobrodošli so nam sosedi iz zelene Štajerske. Pri zvokih godbe se je občinstvo zabavalo, dokler nas niso zapustili ljubi gostje, kateri so se žalibog morali dosti prerano odpeljati.

Velik požar v Ziljski dolini. V sredo je divjal v okolici Dole velik požar. Uničil je skoro celo vas, veliko živine in skoro vso krmo in vse poljedelsko orodje. Ogenj je nastal vsled nepravilnosti neke dekle, ki je povodom peke vrgla neko tlečo cunjno pred svinjak, ki se je užgal. Na lice mesta je prišlo več požarnih bramb in več vojaštva, toda gašenje je bilo zaman, ker je vlek silen veter in ker je manjkalo vode. Zgorelo je tudi več denarja in hranilnih knjižic. Škoda pogorelih objektov znaša blizu 100.000 kron in je le delno pokrita z zavarovalnino.

Samomori vojakov. V sredo, 8. t. m. se je v podstrešju artilerijske vojašnice v Celovcu hotel ustreliti s službeno puško topničar 9. topničarskega polka in si je prizadel na desni rami težko poškodbo. — V petek, 10. t. m. pa je skočil proti 7. zvečer z dravskega mostu v Beljaku v Dravo vojak tamošnjega pionirskega oddelka ter izginil v valovih.

Samomori v Celovcu in okolici. Dne 9. t. m. so našli na železniški progi mrliča z odtrganjo glavo; bil je to delavec Andrej Korijan iz Vovber. Isti dan so našli v gozdu v Zgornji Goričici moškega, ki se je bil ustrelil v desno sence; bil je to monter Aleksander Meszaros. V nedeljo 12. t. m. se je obesil s pasom čevljar Karel Franck.

Primorsko.

Iz poštne službe. Za poštnega vezbenika je imenovan gimnazijski abiturient Ivan Kristan za Gorico.

Odlikovanje. Lloydov kapitan v p. v Trstu Peter Ivelič je bil odlikovan z viteškim križcem Fran Josipovega reda.

Avtomobilska zveza med Gorico in Krminom skozi Brda. V Kojškem se je vršil po prizadevanju koiškega župana Fr. Obljubka sestanek glede ustanovitve konsorcija za vpejavo avtomobilske vožnje iz Gorice v Krmin in sicer skozi Brda. Zveza bi bila velike važnosti in bi se tudi finančno dobro obnesla. Konsorcij bo v kratkem ustanovljen in zveza bo otvorena bržkone že letos.

Lovski tatovi. Kakor smo že poročali, se je vršila pred gorisko deželno sodnijo zanimiva obravnava proti lovskim tatovom v Trnovskem gozdu pri Gorici. Obsojeni so bili cerkveni ključar v Stomažu, posestnik Fr. Bratina na 4 mesece težke ječe in v povrnitev škode erarju, ki znaša za 40 srn po 20 kron, 800 kron, njegov sin in hči, ki je nevesta, sta oproščena. Dalje so bili obsojeni L. Krivec na 14 dni, Ant. Krivec na 1 mesec in Fran Likar na 24 ur zapora.

40 let občinski sluga. V Podbrdu obhaja 40letnico službovanja kot občinski sluga Miha Kaltnek. Može je jako priljubljen, član in funkcionar več narodnih društev in je služil že 8 županov. Kljub precejšnji starosti je mož še krepak in čil.

Legina veselica v slovenski vasi prepovedana. Slovenski Narod je pred kratkem obelodanil apel na gg. tržaške poslane, da bi se z vsjo silo na to delovalo, da se italijanska veselica s plesom dne 19. t. m. v Sv. Križu pri Trstu iz tehničnih in uvaževanja vrednih vzrokov ne bi vršila. Dotična številka Slovenskega Naroda se je v Sv. Križu bliskoma razprodala. Marsikdo niti od daleč ni domneval, da bi utegnili postati beseda meso, kajti razen Slovenskega Naroda ni noben slovenski list direktno pozival merodajne oblasti, naj bi »Legino« slavnost preprečile. Razni listi, med njimi tudi goriski »Novi Čas«, so pač opozarjali ljudstvo, naj se vzdrži vsake demonstracije in izjavi, da naj ne hodi blizu plesa, kar je popolnoma prav, a da bi pozivali oblasti, naj se veselica sploh ne vrši, za to je bilo premalo optimizma. Mi pa smo zvedeli izza kulis, da so osebe, ki so imele poročati, naj se li slavnost dovoli ali ne, prav pridno preštrudirale tozadevni članek v »Slov. Narodu«, pretresujoč vsebino in nič drugega. Sv. Križ ni torej nesrečna vasa? —

Oglejmo si sedaj nekoliko delovanje »Legine« v Sv. Križu pri Trstu. Prilčno 17 let je že preteklo, odkar se je ustanovila v St. Križu »Legina« šola. In kaj je v teh dolgih 17 letih dosegla? Prav nič! Več glasov je dobival italijanski kandidat ob času volitev pred ustanovitvijo šole kakor sedaj. Ubogo zaslepljeno slovensko ljudstvo pošilja le iz dobičkarije svoje otroke v to šolo, ker dobivajo tam obučila, obleko, kosilo ter imajo še druge ugodnosti. Otrokom, slovenskim in laškim, prirejajo vsako leto božičnico ter jih pri tej priliki precej bogato obdarujejo z obleko in drugim. Jako zasluženo delo bi storili tržaški in okoličanski razumniki, ako bi ti prirejali tudi otrokom slovenske šole v Sv. Križu slično božičnico. A nikogar ni, ki bi se tega človekoljubnega dela lotil. Kriška slovenska šola je res dobra, kar je tudi »Zarja« pred kratkim pisala, a učiteljstvo je po našem mnenju nekoliko prestrogo za tukajšnje razmere, ter nam naklada šolske globe in zapor, mesto obleke, obučila, kosila itd. Vključ temu pošiljamo otroke rajše v slovensko šolo nego v laško.

Ricmanjske razmere. Iz Ricmanj nam pišejo: Odkar je naša župnija samostojna, je naša podružnica v Logu sama sebi prepuščena, nihče se ne briga za njo in tudi tisti ne, katerih je takorekoč sveta dolžnost. To cerkveno, ki stoji sredi vasi, do katere gojimo vaščani nekako posebno ljubezen, bi tudi sami popravili iz lastnih sredstev, če bi nam ne primanjkovalo denarja, vsled slabih letin in drugih nezgod. Že več let nimamo nikakršnih dohodkov in paziti moramo, da se naši izdatki omejijo v toliko, da si ohranimo življenje. Ali ni to vnebovpijoči greh, da zahteva župnija od srenje denarne podpore (prispevke) in sama pa razpolaga s kapitalom? Ali se župnija ne sramuje, da ima takšno podružnico? Ona nima več oblike cerkve, ampak obliko razvalin in podrtije. Na stavbi vse prhni in gnije, zid se ruši in razpada, streha je vdrtla, okna so razbita, vhodna vrata bodo zgubila prvotno lego, vrvice zvonov so odpadle in okoli te razvaline se nahajajo raznovrstna naravna gnojila in drugi odpadki. Oni, ki bi morali storiti največ za to, nas odpravljajo s samimi ob-

ljubami in »bomo že, bomo že«, ne stori se pa tozadevno nič in cerkev se podira dalje. Ali se na ta način res privablja ljudstvo v cerkev, ko se nas pa iz lastne cerkve meče. Ne mislimo, da se nas z rokami spravljajo iz cerkve, (v zadnjem času z nogami in rokami) ampak, ako je cerkev toliko pokvarjena, da je celo človeško življenje v nevarnosti, kdo bi v takem slučaju stopil v njo in ako mora biti vsled teh nedostatkov zaprta. S krvavimi žulji so naši predniki zbirali denar, zbrali kamenje, delali na robotah, da so si postavili hišo božjo in to kar je nam sveto, nam cerkvena oblast zanemarija. Vi ste gospodarji te stavbe in vaša dolžnost je, da se ta nedostatek popravi, ker drugače bomo začeli zopet govoriti. Obljubili ste nam, da nam popravite ricmanjsko in loško cerkev; tega niste storili, zato vam kličemo: Obljuba dela dolg. Ko se je naša cerkvena afera nekoliko začela gibati h kraju, ste nam obetali vse, karkoli bomo zahtevali, vse se nam bo izpolnilo; a sedaj so za nas vaša ušesa topa, oči slepe, vaše roke zvezane, žepi zaprti in vsaka naša prošnja je glas vpijočega v puščavi. Vi z nami delate kot pravi stari kmetski pregovor: Dokler osla loviš, mu ovsu moliš, ko ga pa dobiš, mu rebrca lomiš. Vedite, da pri nas še ni mirno in uglaseno in da se naše strmljenje ne da tako naenkrat udušiti, še manj pa s kakšnim zavijanjem in puhlimi obljubami. Ni daleč čas, ako se razmere ne predukačijo, ko izbruhne zopet vihar, ki pa se ne uduši nikdar več. Govorili bomo jasno in odločno. Pokazali so se že enirni duhovi na velikonočni ponedeljek, ko je polovica vernikov zapustila sv. mašo in šla domov. Mi vztrajamo pri svojih zahtevah in ne odnehamo za las ter napovedujemo odkrit in neizprosni boj tistim, ki hočejo naše navade in šege zatreti. Zahtevamo, da se naš jezik spoštuje povsod v cerkvi in izven cerkve in vam odločno povemo, da bomo zastopali svoja načela vsekdar odločno in neomajeno.

Več vaščanov in pevcev.

Veleizdaja v Trstu. K tozadevnemu našemu poročilu poročamo glasom vesti iz Trsta, da aretacija uradnika Fincija in Borsettija ni v neposredni zvezi z aretacijo pravniške Subica v Gradcu. Pač pa igra v obeh slučajih glavno vlogo politično spletkarstvo proti Avstriji. Včeraj so aretirali na predlog preiskovalnega sodnika dr. Janchija v Piranu pomoznega učitelja na neki zasebni laški šoli v Gorici. Avgusta Stocka, ki je bil preje tajnik društva laških dijakov. Uvedli so hišno preiskavo v njegovem stanovanju v Gorici in v stanovanju njegovih staršev v Trstu. Zapolnili so več spisov in raznih tiskovin. Stocka so prepeljali v preiskovalni zapor v Trstu. Vse preiskave glede veleizdaje se strogo nadaljujejo in so dosegle že velik obseg. Društvene prostore zveze laških dijakov v Trstu je policija zaplenila.

Iz Trsta. Kolesarsko društvo »Balkan« bo 1. septembra t. l. praznovalo petletnico svojega obstanka. Slavnost se bo vršila na Opčinah in bo združena z veliko cestno dirko iz Ljubljane v Trst 100 km.

Ponesrečen železniški delavec. Na južnem kolodvoru v Trstu se je pri skladanju blaga ponesrečil delavec Ivan Čepek. Zlomil si je več reber in so morali težko ranjenega odpeljati v bolnišnico.

Izletnikom v Trst toplo priporočamo gostilno g. Hinka Kosiča, ulica Carradori št. 15. Tam se dobe tudi prenočišča. Dijaki, ki napravljajo izlete v Trst, dobe prenočišča za znižane cene, če se vsaj par dni prej prihlase.

K občinski krizi v Pulju. Glede ponesrečja na občinskem uradu v Pulju se vrše še vedno stroge preiskave in vedno se čuje, da enega ali drugega krivca izlede in aretirajo. Udeleženci so iz vrst najvišjih uradnikov pa do zadnjega mestnega delavca. Tako so včeraj aretirali mestnega delavca Marka Ignaca, ki je tudi precej zapleten v to umazano afero.

Razpis služb mestnega magistrata v Pulju. Občinski gerent v Pulju, baron Gorizutti je razpisal za občinsko planarno, električno in vodovod nastopne službe. Oddajo se: mesto mehanika asistenta, mesto stavbnega asistenta, mesto računskega uradnika, mesto upravnega uradnika, mesto upravnega praktikanca in 2 mesti praktikantini. Pogoji za razna mesta se dobe pri mestni upravi puljski.

Afera slovenskega potnika. Dubrovniška »Crvena Hrvatska« poroča: »V soboto popoldne se je doigral na tukajšnji pošti neprijeten prizor. Neki slovenski potnik je imel posla na pošti. Med tem je prišel v pošto poslopje neki mladi častnik, ki je hotel Slovenca s silo odstraniti od uradnikovega okna. Slovenec je častnika vljudno opozoril, naj malo počaka, da bo že prišel na vrsto. To

je častnika tako ujezilo, da je jel glasno psovati. Ko je izrekel psovalne besede »Sie blöder Hund«, je Slovencu zavrela kri, da je častniku prilipil gorko zausnico. Boječ se, da bi ga častnik ne udaril s sabljo, jo je zgrabil in jo hotel zlomiti. Za sabljo je prišla častnikova soproga, toda potnik ji je sabljo iztrgal, pri čemer se je gospa ranila na roki. Afera se je končala s tem, da je potnik vrgel sabljo častniku pod noge ter mirno odšel. V Dubrovniku je ta afera vzbudila veliko nevoljo in vse obsoja neumestno častnikovo postopanje.

Dnevne vesti.

+ Brezobraznost. Parlament je nameraval uradniško predlogo o službeni pragmatiki rešiti čim preje. Zato so bili vsi večji klubi mnenja, da naj se o proračunskem provizoriju sloh ne vrši prvo branje, ampak naj pride takoj na vrsto službena pragmatika. Seveda pa je mogoče kako predlogo brez prvega čitanja odkazati odseku le tedaj, ako temu noben poslanec ne ugovarja. Kakor hitro pride ugovor od ene same strani, se mora vršiti prvo branje v smislu poslovnika. Naši klerikalni poslanci so torej ugovarjali temu, da bi se proračunski provizorij odkazal odseku brez prvega čitanja. Samo ob sebi umevno, predsednik tega ugovora ni smel prezeiti. Seveda je sila smešno, ako se sedaj naša klerikalna delegacija trka na prsi, češ, brez nas zbornica sploh delovati ne more. To je dobro, da »Slovenca« drugod ne čitajo, to bi se mu smejali! Brez nas ne gre in ne gre, ravno tako brezobrazno trditev so trdili takrat, ko so klerikalci preprečili enotno postopanje vseh jugoslovanskih poslancev v hrvaškem vprašanju. Se bahali so se s tem! Sedanja njihova »taktična poteza« leži v tem, da hočejo uradništvo prikrajšati za službeno pragmatiko, to z velikim trudom vladi naravnost izsiljeno predlogo. Že danes oznanjajo, da službena pragmatika v tej obliki, kakor jo je bil izvršil odsek, ni sprejemljiva. Dvoje je mogoče, ali hočejo popolnoma neizpremenjeno vladno predlogo, ki jo pa zopet uradništvo odklanja, ali pa hočejo sploh preprečiti, da postane pragmatika letos zakon. Slednje je verjetnejše, posebno, ker s tem store veliko uslugo vladi, ki bi najraje videla, da bi spet ne prišlo do uzakonitve pragmatike, zlasti ne v odsekovski obliki. S svojo »taktično potezo« bodo klerikalci ubili kar tri muhe naenkrat: svojim kmetom poreko: »pa smo jih zopet ugnali te požrešne uradnike«; na shodih v mestih bodo kričali: mi edini smo v resnični opoziciji napram vladi. Grofu Stürgkhu pa se bodo poklonili: »Glej, kako smo ti na uslugo!« Res veliki »diplomati« so Šusteršičjanci in to vse, ad maiorem gloriam — naroda slovenskega.

+ Sodba odličnega pristaša S. L. S. o klerikalnih ovaduhih. Kakor se javnost vedno mrzlično zanima, kaki nagibi so potisnili temu ali onemu morilcu nož v roke, tako se tudi sedaj povsod v pošteno mislečih krogih živahno razmotriva in ugiblje, kaki vzroki so prav za prav napotili klerikalne kolovodje, da so se povzpeli koncem koncev svoje umazane politike do najgnusnejšega narodnega izdajstva, kar ga sploh pomni zgodovina slovenskega naroda. Ugiblje se mnogo, o pravih vzrokih si pa razum denuncijantov samih še klerikalci sami niso prav na jasnem. To natančno dokazuje pogovor, ki ga je pred kratkim o tej zadevi imel nek naprednjak z znanim klerikalnim veljakom, nekdanjim soščelcem. Priobčujemo izjavo tega klerikalnega veljaka brez vsakega komentarja: »Sem faktično že davno samo še po imenu pristaš S. L. S. Izstopil bi bil tudi že javno iz njenega tabora, a se sramujem, da bi se iz mojih sivih las ljudje norčevali, češ, na stara leta menjava politično prepričanje. Ne v zadnji vrsti je vzrok moje pravzaprav kaznjive postojljivosti tudi osebno prijateljstvo, ki me toliko let že veže skoro z vsemi voditelji naše stranke. Verjemi, ravno poslednji vzrok brani marsikateremu na videz zvestemu somišljeniku naše stranke pokazati svojo pravo barvo. Kaj hočeš, mehki, boječi in slabotni smo Slovenci, kadar bi ne smeli biti. Delj časa v sprednjih vrstah bojevnikov naše stranke stoječ, prenesel je moj želodec marsikaj, kar bi se mi sicer v normalnih časih uprlo. Od trenutka pa, ko se je zgodil oni, večno prokleti rop vseučiliškega zaklada v deželni zbornici, katero sramoto bomo Slovenci šele pozneje v polnem obsegu občutili, se mi je naravnost zastudila naša oficijalna politika. Vse, kar so vprizarjali pozneje naši voditelji, mi ni vzbujalo nobenega začudenja več. Tudi zadnje sramotno postopanje deželnega odbora me ni iznenadilo, dasi smatram postopanje kot najgrši narodni zločin, ki se je mogel kdaj v kakem narodu, in če bi bil še tako zavržen in infer-

joren, zgoditi. Če me vprašuješ po vzrokih one gnusne ovadbe, vprašaj me skoraj preveč. Našo stranko terorizira peščica pustolovcev in klavirizetov — brezvercev prve vrste — kakor je nekdanj maloštevilni jakobinski klub francoski konvent. Tudi mi imamo svojega Robespiera, Dantona in Marata. Ti delajo vse po svoji glavi in na lastno pest, ne vprašajo nobenega za svet, da, še več, svoje desperadne naklepe prikrivajo pred pristaši lastne stranke baš s tako bojznijo, kakor pred sovražno stranko. Kolikor mi je bilo mogoče izvedeti potom fame izza kulis zadnje umazane afe, bila sta poleg čisto osebne, nizkote maščevalnosti merodajna še dva druga vzroka za postopanje našega jakobinskega kluba. Pred vsem namen, napram višjim merodajnim krogom se na novo nališpati kot Partei der »Ordnung und des Friedens«, obenem pa obrniti pozornost teh višjih krogov na narodno — napredno stranko, kot stranko upornosti in prekucustva. Pod vplivom novega monstre procesa o septembrskih dogodkih naj bi se pa v prvi vrsti dosegla sankcija v deželni zboru sklenjenih izprememb ljubljanskega volilnega reda. Ne v zadnji vrsti je bil namen podli denunciaciji tudi ta, našo stranko pokazati nemškim nacionalcem na novo kot stranko miru in sprave, kot stranko, ki tako strogo obsoja vsak eksces napram Nemcem, da je povzročila celo revizijo preiskave septembrskih dogodkov. Torej obenem nekako captatio benevolentiae celjskih porotnikov! Kakor so se dali pridobiti celovski porotniki v znamenem procesu Berce contra »Mir« za poslednjega s tem, da se je zagovornik »Mira« spretno dotaknil nacionalne žilice nemških porotnikov in naslikal klerikalce kot jagenjčke, ki hočejo živeti v najlepši slogi z Nemci, naprednjake pa kot volkove, ki se jim kar sline cede po nemškem mesu, tako naj bi se sedaj v Kregarjevem slučaju celjski nemški porotniki še pred zasedanjem pripravili, da bi že iz pripadnosti Kregarja in njegove družbe h klerikalni, septembrske dogodke tako strogo obsojajoči stranki, izvajali primerne konsekvence. Ali so vodili naše jakobince pri njih ovadstvu morda še kaki drugi nameni, mi ni znano, vsekakor pa so bili vzroki, ki sem jih bil navedel, v prvi vrsti merodajni. Naj pa bi bili vzroki kakršnikoli si bodi, danes se že ne ženim več, biti le klerikalce, danes se naravnost sramujem biti — Slovenec.« — Brez komentarja!

+ Slaba vest. Kakor smo že poročali, je vlada ukrenila preteklo soboto in nedeljo obsežne varnostne odredbe ter naročila veliko število orožnikov z dežele v Ljubljano. Vse to je storila, ker je dobila od klerikalne strani migljaj, da se pripravljajo radi aretacije Adolfa Ribnikarja velike demonstracije. Klerikalno sumničenje seveda ni odgovarjalo resnici, marveč je bilo samo plod strahu, strah pa ima velike oči. Iz klerikalnih namigavanj, da se je bati demonstracij, je govorila slaba vest. Klerikalci so se zavedali, da so zagrešili tako hudobijo in grdobijo, da mora najtreznejšemu človeku zavreti kri. Zato so pričakovali, da si bo splošno ogorčenje, čim se izve za Lampetovo in Peganovo ovadbo, dalo duška v demonstracijah, naprejenih proti klerikalcem. In da si zavarujejo svojo kožo proti vsem eventualnostim, so si z novim sumničenjem pri vladi zagotovili orožniško varstvo. In da so klerikalni ovaduh računali s tem, da mora njihovo zločinsko dejanje izzvati v javnosti vihar ogorčenja in nevolje, je dokaz to, da je dr. Pegan dan pred Ribnikarjevo aretacijo poslal vso svojo rodbino iz Ljubljane v Celje in da je Peganova žena pred svojim odhodom v Celje odkrito izjavila, da zapuščala Ljubljano zato, ker se je bati hrupnih dogodkov. Pegan se je torej zavedal, da je zagrešil tako dejanje, da bi v normalnih razmerah zaslužil da se proti njemu obrne ogorčenje in nevolja vse poštene javnosti, zato je za vse slučaje poslal svojo ženo in otroke iz Ljubljane v Celje, da bi bili tam za vse slučaje v varnosti. Dr. Pegan je s tem odkrito posvedočil svojo slabo vest in obenem izrekel sam najhujšo obsodbo o svojem nehonetnem, dostojnega moža nevrednem postopanju proti Ribnikarju.

+ Jim ne bomo sledili! Dan za dnevom prihajajo v naše uredništvo ljudje, ki nam pripovedujejo razne podrobnosti izza septembrskih dogodkov. Vse te izpovedbe obremenjujejo prav zelo posamezne znane klerikalne pristaše. Vsi ti svedoki, ogorčeni radi Lampetove ovadbe, zahtevajo, naj bi vse one detaille ne samo spravili v javnost, marveč jih celo izročili sodišču. Da v tem oziru ne bo nobene zamere, izjavljamo to — le: Ne maramo slediti klerikalcem, da bi ovajali oblasti politične nasprotnike radi septembrskih dogodkov. Zato ne bomo izpovedbe svedokov niti priobčevali v listu, niti z njimi služ-

li državnemu pravdniku. Zaupno pa bomo zabeležili ves material, ker vendarle ni izključeno, da bomo v silobranu ob koncu koncev vendarle primorani vsemu svetu pokazati in dokazati, da so bili klerikalci pri septembrskih dogodkih prav tako, ako še ne v večji meri udeleženi kakor naprednjaki. Krinka, ki si jo sedaj klerikalci nadevajo glede septembrskih demonstracij, jim bo takrat enkrat za vselej strgana s hinavskega njihovega obraza. Vendar pa se še sedaj nadejamo, da ne bo počila zadnja struna in da ne bo treba poseči po orožju silobrana. V interesu dobre stvari bi to bilo vsekakor.

+ Nehvaležnost plačilo tega sveta. Gotovo so še v spominu občinstvu zahrbtne intrige klerikalcev proti primariju Slajmerju, da bi ga odstranili iz bolnice, in postavili na njegovo mesto Drganca. Žrtvovali so na račun dežele najmanj 12.000 K. da drže Drganca, ki ni delal nekaj let ničesar, a so ga vendar imeli v deželni službi. Računali so klerikalci, da postane nekdanji skrajno svobodomiseln liberalni medicinec Drganec kot primarij poslušno orodje v rokah klerikalne stranke. Ko je bilo končno Slajmerju že vse odveč, je šel in stopil je na njegovo mesto Drganec. Kdo se še ne spominja kako ljuto je preganjal nekdanji ordinarij deželne blaznice na Studencu Robida vse kar je le kolikaj po klerikalizmu dišalo. Sedanji dekan Kolar v Ljubljani ve marsikaj povedati, kake težke boje je moral prestati proti Robidi zaradi katoličanstva. Rimski Savel ni huje in gorečnejše preganjal kristjane, kakor je preganjal Robida Kolarja. S kakim finim sarkazmom je predaval Robida v »Akademiji« še kot zagrizeni liberallec o veri in vedi; a ko je bil od strani prejšnjega deželnega odbora disciplinarnim potom odslovljen iz deželne službe, je šel v Kanoso, je šel predavat v kršč. soc. zvezo, toda brez obzira na vedo. Porabili so klerikalci bedo Robidovo, prekrstili ga v Pavla in priklenili le koritu, da so ustanovili zanj novi nepotrebn primarijat v bolnici. Kak vnet liberallec je bil Stojc! Korito ga je tudi zapečevalo da je zatajil svojo liberalno prepričanje in postal »katolik«. A kljub temu, da so klerikalci naredili iz teh treh prejšnjih »liberalcev« pristne »katolike« v bolnici, nimajo vendar nobenega zaupanja do njih. O starem Gregoriču ne govorimo; ta je storil v mladih letih svojo dolžnost. Sedaj ga k večjemu privlečejo kot političnega penzionista iz stare šare, kadar je treba prevzeti kako brezupno kandidaturu. Poklicati so morali za vodjo bolnice Dolska, kljub temu, da imajo tri patentirane »katoliške« primarije v bolnici na razpolago. Zajec, ki je že sanjal o vodstvu bolnice, se je moral tudi umakniti. Bajne ni več zanesljiv, odkar je postal bolj intimen z Ribnikarjem. Kakor po navadi pri svojih protežirancih, ki mu vsled robatega obnašanja imponirajo, ni imel Krek tudi tu pri Zajcu sreče. Ta neznosna njegova diktatura mora roditi slabe posledice. Z nehvaležnostjo plačujejo »katoliki« Drganca, Robida, Stojca in Zajca korita deželnemu odboru ker si niso znali pridobiti zaupanja, nasprotno pa vrača z nehvaležnostjo deželni odbor imenovanim »katolikom« zatajevanje načel, ker jim kljub temu ne zaupa. Pravi plačniki so pa vendar vedno le davkoplačevalci — klerikalni in liberalni. Plačevati bodo morali sedaj eno korito več. Ali so res davkoplačevalci gluhi in slepi?

+ Rekurz proti občinskim volitvam v Šiški. Jutri, dne 19. maja, bo preteklo eno leto, odkar je prevzel občinske posle v Spodnji Šiški gerent Fran Zajec, potem ko je klerikalac Anton Pogačnik raje odložil župansko čast, kakor da bi bil izročil »Vodovodno zadruge« občini. Kritiko gerentovega gospodarstva si prihranimo za čas, ko bo prešla uprava občine zopet v roke poštavno izvoljenega naprednega občinskega odbora, danes se nam je pečati z nečuvno lumparijo, ki se je zgodila ta teden z vložitvijo priziva proti zadnjim volitvam. — Kakor znano, so bile prve volitve dne 24. septembra lanskega leta. Pri teh je v prvem in drugem razredu zmagala s sijajno večino narodno — napredna stranka, v tretjem razredu pa s pomočjo vseh Nemcev in klerikalcev socialno — demokratska stranka z večino 1—3 glasov. Proti tem volitvam so vložili Nemci in klerikalci priziv, ki so v njem nagromadili polno laži o naprednjakih, za kar sta dobila Rudolf Oroszy in Fran Orehek zasluženo plačilo pred sodiščem. Vzlic temu pa se vlada ni mogla odločiti, kako naj reši priziv, dokler niso po preteku šestih mesecev izvolitev v prvih dveh razredih potrdila, razveljavila pa šest socialno — demokratskih in en napredni mandat v tretjem razredu. Pri nadomestnih volitvah dne 5. maja je zopet sijajno zmagala narodno — napredna stranka. Ker sta napredna člana volilne komisije dovolila vse, kar je zahtevala nasprot-

bor delil razne podpore in da so sklenili denarno podporo, ki se je dobila za sušo kar porabiti v druge namene. Pravijo, da bodo baje popravili gozdno pot, da bo prejšnji župan Miha lažje knezovo oglje vozil. Ne čudimo se odboru, ker vemo, da so odborniki prišli le po milosti Gnidovčevi do te časti. V nedeljo po naši volitvi se je hvalil Gnidovc na prižnici, da še nikoli ni toliko trpel, kakor zdaj pred volitvijo in je slavil svojo zmago. Čudimo se le enemu odborniku, ki je iz častihlepnosti, da pride v odbor, obljubil kaplanu, da bo opustil vse napredne liste, če bo izvoljen in res je to storil, opustil je »Slov. Narod«, na katerega je bil vedno naročen, naročil se je pa na »Slovenca«. Svoje dosedanje prepričanje je zavrgel iz častihlepnosti, postal je kakor poturica hujši od Turka, tudi on hujši od najstrastnejšega klerikalca. Od takrat sovraži kaplanu na ljubo vse naprednjake, posebno pa one, ki so na »Slov. Narod« naročeni, ter ne občuje več z njimi. Za to preseljenjega ga je pa doletela posebna čast, da ga kaplan Gnidovc tu in tam obišče. Kdo je ta poturica? Imena zaradi prejšnjega prijateljstva danes še ne povemo, povedali ga pa bomo, ko ga vidimo še kdaj za kakim hišnim vogalom kramljati z Gnidovcem, kar ne pomeni nič dobrega. — Več o b e a n o v.

Požar na Uncu. G. Sebenikar nam piše: Ni res, da bi bil veter zanesel iskro iz Sebenikarjevega dimnika na streho posestnice Marije Kunc, kakor se je poročalo v listu dne 4. t. m., res pa je, da je preiskano in potrjeno po izvedenih in po pričah, da je začelo goreti pod slamnato streho, brez dimnika, posestnice Marije Kunc. Ta ogenj je potem vpepelil troje poslopij.

Slavnost v Postojnski jami. Dne 27. maja, t. j. na binkoštni ponedeljek, priredi južna železnica posebne vlake v Postojno in nazaj. Za te posebne vlake se bodo izdajali vozni listi po posebno znižanih cenah. Vozni listek velja obenem kot vstopnica za jamo, kjer se bodo vršile velike veselice. Jama bo slavnostno razsvetljena. Vlak odhaja iz Ljubljane (Južni kolodvor) ob pol 1. popoldne, se vrne iz Postojne ob 9. uri 5 minut zvečer in pride pet minut pred 11. uro ponoči zopet v Ljubljano. Vozni list iz Ljubljane velja tja in nazaj za I. razred 10 K 80 v, za II. razred 8 K 60 v in za III. razred 6 K 30 v.

Iz slavnostne občine. Nekam zelo živahno je postalo zadnji čas v naši občini. Ne vemo ali so prinesle to živahnost pretečene obč. volitve ali »pravična« delitev otrobov. Zadnji »Domoljub« se kar trikrat oglašja iz naše občine. Enkrat je čutil fotograf v Kočah potrebo, se blamirati. Dvakrat so pa posvečeni zakašljali. Gospod fotograf pravi, da je bila zadnjič preveč puhla slama v »Narodu«, v tem ko njegovega bornega spisiča v »Domoljubu« niti osmojenim plevam ne moremo prištevati. Sicer pa, če bi revež vedel, kako grozno blamažo si bode napravil, bi gotovo te fotografije ne odstopil »Domoljubu«. To je bilo smeja v Hočah in drugod, ko so brali v »Domoljubu« otrobov nedolžnost, v tem ko so otrobi dobili pečat sleparije pri sodišču. Mi smo vedno nasprotniki temu, da se take reči po časnikihi pišejo, pa ker nikakor nečete biti otrobov siti, pa naj še drugod od njih čitajo, če nečete da doma ostanejo. Zadnjič pa vam bode prokleto malo hvaležen, da te otrobe ne prenehoma mešate. Pravite, da se liberalci ne upajo govoriti, temuč da samo pišejo; saj je to tudi kaznivo. Zadnjič je pa vendar zato šel tožiti, ker se je govorilo, ne pa zato, to ker je pred sodiščem pogorel. Pred sodiščem se je dokazalo, da je v kljub nazaj nošenemu denarju še danes nad 50 K primanjkljaja. In tisti, kateri so mu očitali nepravilnost, so bili vsi oproščeni. Sicer mi pa še danes trdimo, da je Zadnjič žrtve drugih in če je hotel ta križ nase vzeti, pa naj ga sedaj nosi, bo vsaj vedel kakšne medalje se pri klerikalcih dobijo. Pravite, da si je zbrala matenjska posojilnica žalostnega prokuratorja v osebi Kanolca. Mi pa trdimo, da si je matenjska posojilnica veliko boljše prokuratorja izvolila, nego Mihov Jakob, kajti pod tem pokroviteljstvom je šlo njegovo posestvo na boben, v tem ko matenjsko posojilnica ne bode šla, dokler jo bode vodil Kanolc. K balincanju pa vas tudi povabimo, saj vam morda ne bode škodilo, če kaj pribalincate od posojilniškega odbora. — Posvečenemu dopisniku pa se močno blede, ko vidi na Portarturju že prizivno sodišče. Sicer lahko mogoče, da je res šel kdaj delat priziv v prostore, kateri se nahajajo iz veže v kuhinjo na desno in mu je gotovo po oddanem prizivu takoj odleglo. Če pa mislite, da so naši liberalci čez noč klerikalci postali, se zelo motite. Na-

ši liberalci imajo za reveže srce odprto in če so hoteli na cesto vrženo mu revežu v prvi sili pomagati, so s tem le pokazali svojo dobrodušnost, ti posvečena klerikalna hišna dopisunska pa se temu posmehuje. Mar bi se obrnil na škofa v Ljubljani in na župn. v Slivini, ter ju vprašal kaj je zakrivil njih duhovni sobrat, da ga preganjata ter mu škof še celo mašo vzame. Radi bi zbrsali ta grdi madež od škofa in župnika, da sta nedolžnega duhovnika v največjo bedo vrgla, pa ga ne bodete nikoli. Če je škof bil opravičen to storiti, mora tudi vzrok navesti, zakaj pa ga ne pove, ko se ga je za njega vprašalo. In če se ne bi župnik v Slivini tega nelepega čina sramoval, bi ga tudi ne hotel utajiti, kakor to sedaj dela. Hinavstvo, pometaj pred svojim in svojih vrednih vrstnikov pragom, potem pojdi šele druge obitar. — Kar se tiče premije dolgih nosov, je pa deželni odbor zelo strankarsko postopal. To vendar ne gre, da bi liberalni županovi suhi nos bil ravno tako z 200 kronami cenjen, kakor na primer klerikalnega odbornika mežnarja Cenkota polni lepi okrogli nos. Nosove je dež. odbor cenil vse enako, ker je mislil, da so v obč. odboru samo liberalci; če bi pa vedel, da so tudi klerikalci v njem, bi gotovo nosove teh s 400 kronami premoval. Ker se že razne premije delijo, bi bilo prav, če bi tudi farovže, kjer se porodi vrše, premovali.

V Trstu je včeraj umrl g. Fran Šemčič, c. kr. polkovnik v pokoju. Pokojnik je bil eden izmed tistih redkoštevilnih slovenskih častnikov, ki so tudi pod vojaško suknjo ostali zvesti svojemu narodu. Polkovnik Šeme je stanoval v tržaškem »Narodnem domu« in je bil reden in stalen posetnik na vseh slovenskih prireditvah. Zapustil je soprogo rojeno Drašković in hčerko Olgo omoženo Velebit. Blag mu spomin!

Elektrodiograf »Ideal«. Spored za soboto 18., nedeljo 19. in ponedeljek 20. maja 1912: 1. Dalmatinske obali. (Krasna potovalna slika.) 2. Zigotov boj s kanarčkom. (Humoristično.) 3. Njegova ločena žena. (Krasna ameriška učinkovitost.) 4. S kodakom. (Ameriška humoristika.) 5. Za očetovalo rešitev. (V dveh delih. Ta film je poln krasne realitike, z napetost zbujačo vsebino, od nemške mutoskopske in in biografske družbe v Berlinu.) — Samo zvečer. 6. Uspeh glumaštva. (Izvrstna humoristika z Maks Linderm, ljubljencem obiskovalcev kinematografa v glavni vlogi.) Ob lepem vremenu zadnja večerna predstava na vrtu.

Cirkus Stutzbart je tudi pri snočni predstavi kljub slabšemu obisku, ki ga je povzročilo slabo vreme, popolnoma izpolnil svojo nalogo. Spored je bil nespremenjen, točke so bile dobro igrane. Danes zvečer in jutri se predstave nadaljujejo s spreminjenim sporedom.

Mestno kopališče »Kolezija« se odpre v nedeljo, dne 19. t. m. Odprto je vsak dan od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer in sicer ob delavnih dopoldne samo za dame. Cene so: Vstop 10 v, kabina 30 v, rjuha 10 v, brisača 6 v, plavalke 10 v, peščena kopel 10 v. Na dan otvoritve popoldne igra na senčnem vrtu kolezijske restavracije »šrameljska godba«. Vstop prost. Točijo se pristna vina ter vedno sveže pivo. Poskrbljeno je za mrzla in gorka jedila. Poleg kopališča in restavracije je velik senčnat park, ki je cenjenim gostom vedno na razpolago.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 5. maja do 11. maja: Novorojencev je bilo 27, mrtvorojenih 3. Umrlo je 15 domačinov in 6 tujcev in sicer 1 za otročico, 6 za jetiko, 1 vsled mrtvouda, 2 vsled nezgod in 11 vsled različnih bolezni. Za infekcijskimi boleznimi jih je obolelo 133 in sicer za škrlatno 6, za egiptovsko očesno boleznijo 2, za dušljivim kašljem 3 in za vrtico 2. Izmed teh je 12 domačinov in 1 otrok tujec.

Mestna blagajna ljubljanska bo zaradi snamežanja uradnih prostorov prihodnji ponedeljek in torek za promet s strankami zaprta.

Vola splašila sta se snoči na Mestnem trgu mesarskemu vajencu Ivanu Marinču ter zdirlaja proti Starem trgu in Karlovski cesti. Enega je prijel stražnik, drugega pa pasanji ter oba potem zopet izročili vajencu nazaj. Vola sta se bila ustrašila zastav.

Na cesti se zgrudila. Ko je šla danes ob 5. zjutraj 76letna delavčeva žena Marija Ljubčičeva v cerkev, se je na Sv. Jakoba mostu nenadoma zgrudila. Poklicali so rešilni voz, s katerim so jo prepeljali v deželno bolnišnico. Zadelo jo je baje kap.

Izgubljen je najdeno. Mesarski vajenec Karel Mihlen je izgubil 40 kron denarja. — Nek častniški sluga je izgubil več črno preoblečenih

gumbov in črn ženski rokav. — Nek gospod je izgubil denarnico, v kateri je imel manjšo vsoto denarja. — Stražnik Jožef Jezovšek je našel takozvanega francoza. — Najdenih je 5 ključev, kateri dobi lastnik na osrednji policijski stražnici.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala ga. Antonija Cvar v Ortnoku 6 K mesto venca na krsto tete gospe Karoline Werli iz Cerknice. — Na poroki I. Gabrijelčiča in Rože Mavričeve v Plavci se je nabralo za družbo 12 K. Hvala!

Društvena naznanila.

»Sokol II.« priredi v nedeljo, dne 19. maja izlet skozi Ig na Škofljico. Odbor vabi vse svoje člane, kakor tudi člane »Sokola I.« in »Sokola Štepana vas, da se tega izleta udeležijo kolikor mogoče v velikem številu. **Pevsko društvo »Slavec«** priredi kakor že znano na binkoštno nedeljo dne 26. t. m. veliko pomladansko veselico na vrtu »Nar. doma«. Sodeluje popoln orkester Slov. filharmonije in društveni pevski zbor pod vodstvom njega pevovodje g. Pahorja. Spored je jako obširen, bodisi v pevskem, bodisi v zabavnem delu katerega priobčimo podrobneje v kratkem. Začetek ob pol 5. uri pop. Vstopnina 50 vin. Č. č. društveniki tsg. prosti.

Slov. trg. društvo »Merkur« v Ljubljani priredi kakor smo že poročali 2. junija t. l. skupno z društvenim pevskim zborom izlet v Tržič na Gorenjskem. Pri tej priliki si bodo izletniki ogledali tamkajšnje predilnice in tovarno za črevlje tvrdke Peter Kozina & Komp. Ker bode ta izlet obenem zelo poučen, vabimo gg. člane in prijatelje društva, da se izleta v mnogobrojnem številu udeležijo. Dotičniki, ki se nameravajo izleta udeležiti prosimo, da svojo udeležbo društvu čimprej prijavijo.

Football-match. S. F. K. Hermes-Studentesca sportiva. V nedeljo ob 3. uri se vrši na tivolskem travniku za slovenskim dirkališčem nogometna tekma, med ljubljanskim S. F. K. Hermes in tržaško Studentesca sportiva. Igra obeta biti jako interesantna, ker sta si močviri vze stali nasproti in se je igra po jako hudem boju končala z rezultatom 2-2. Tekma v nedeljo bode pa prinesla odločitev. Ker bode igra jako zanimiva, je pričakovati veliko udeležbo. Vstopnina: stoječ 40 vin. za dijakke 20 vin. seže 1 K.

Telovadno društvo »Sokol« v Št. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo, dne 19. majnika 1912 svoj prvi letošnji društveni izlet v kroju in sicer iz Št. Vida čez Medvode, Vikre, Tacenj, Brod, kjer je kratek odmor. Odhod točno ob polu 2. popoldne. Zbirališče: telovadni prostor pri br. Kratkem. Vsi bratje in prijatelji društva ste najvljudnejše vabljeni na ta izlet.

Izredni občni zbor prostovoljnega gasilnega društva v Bizovniku se vrši 27. maja 1912 ob 3. uri pop. s sledečim dnevnim redom: poročilo načelnika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, volitev odbora in raznošt. Vabijo se vsi redni in podporni člani, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Za slučaj, ako bi ne bil občni zbor sklepčen se vrši pol ure pozneje ob vsakem številu članov.

Iz Duplice. V tovarni občne značnega in spoštovanega gospoda Ivana Bahovec na Duplici pri Kamniku se je delavstvo med seboj organiziralo ter ustanovilo »Delavsko podporno društvo«. Društvo šteje nad 80 članov in članica, članarina se plačuje po 20 v. na teden. V prvi vrsti gre hvala gospodu ravnatelju tovarne R. Pečeniču za ustanovitev društva in tajniku gospodu I. Erženu za začetno društveno poslovanje in sestavo pravil. Društvo priredi na Binkoštno nedeljo 26. t. m. v tovarniških prostorih veselico. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina 20 vin. za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen za podporo revnim obolelim delavcem, se za obilno udeležbo veselice vljudno prosi. Odbor.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju je izvolilo na svojem občnem zboru, dne 10. maja sledeči odbor: predsednik: Lavo Čermelj, fil.; podpredsednik: Janez Oražem, med.; tajnik: Stanko Lapajne, jur.; blagajnik: Jože Rus, fil.; gospodar: Albert Trtnik, med.; knjižničar: Karel Lušitzky, med.; arhivar: Tine Jenko, med.; namestnika: Vladimir Fohn, jur.; Juri Otujac, med.; pregledniki: Hinko Prelovec, Ivan Savojic, Fran Zdolšek.

Književnost.

— **Blagoslovljenje novega stolpa sv. Marka v Benetkah** je naslovná slika 20. številke »Slovenskega

Ilustrovanega Tednika, in sicer vsebuje: 1. Stari stolp sv. Marka. 2. Razvaline porušenega starega stolpa 1902. 3. in 4. Slavnostni spredov v čolnih. 5. Admiral Garelli s spremstvom. 6. Spored duhovščine. 7. Beneški patriarh Blessing blagoslovja novi stolp. 8. Narodna društva z zastavami ob stolpu. 9. Tržaški zrakoplovec Vidmer, ki je prvi preletel Jadransko morje iz Trsta v Benetke v 1 uri 18 minut; nadalje priobčuje »Slovenski Ilustr. Tednik« 3 slike o penzionatu »Mladika« v Ljubljani; posebno srčkane so pa slike plesalk in plesalcev baleta in figuriranega plesa deklic in dečkov na veselici v korist »Domovine«; zanimive so tudi slike (osem jih je) z športnega tedna v Opatiji i. dr. — »Slovenski Ilustrovani Tednik« zasluži pozornost in podporo najširših slojev in želiti je, da si ga vsi naroče.

Izpred sodišča.

Zanimiva razprava proti sleparskim izseljevalnim agentom. Pred tržaškim deželnim sodiščem se vrši zanimiva obravnava proti bivšim izseljevalnim agentom »Austro-Amerikane« G. Kozulicu, Emilu in Ivanu Tomšiču in slugi Antonu Medvedu. Ti ljudje so nagovarjali kmete, da naj se izselijo v Ameriko, češ da je sedaj posebno v Lujizijani tako dober zaslužek, da zasluži vsak najslabši delavec najmanj 20—30 kron dnevno in da ima vsak v petih letih že lahko svoje posestvo. Kmetje, posebno revni so verjeli in zastavili so celo svoje kmetijske, da so jim izposlovali agenti vozne liste. Te liste pa so jim zaračunali namesto po 170—180 kron po 274 kron. Ujeli so na ta način čez 2000 istrskih kmetov in jih odpotali v Ameriko. Izmed vseh teh zapeljancev, se jih je vrnilo iz Amerike samo 57, drugi so ostali tam, ker si ne morejo prisluziti niti toliko, da bi se mogli vrniti domov. Njihova posestva so deloma zapadla oderuškim agentom. Oni, ki so se vrnili, so napravili ovadbo proti omenjenim obtožencem in sedaj se vrši obravnava, ki bo trajala 6 dni. Zasiłanih bo 140 prič. Obtoženci krivdo taje, toda pričevanje proti njim je tako obtežljivo, da jim vse tajenje ne bo nič pomagalo. O izidu obravnave poročamo svoječasno.

Bazne stvari.

Mednarodna zrakoplovna razstava. Danes popoldne so otvorili na Dunaju prvo mednarodno razstavo, ki se nahaja v rotundi.

Minister za javna dela — častni doktor. iz Prage poročajo: Proforski kolegij češke tehnike v Pragi je imenoval ministra za javna dela Otokarja Trnko za častnega doktorja.

Pariški apaši. Iz Štrasburga poročajo: V Schleitlachu so prijeli nekoga Dongeana, ki je član apaške roparske tolpe. Dongean je izvršil velik rop ter odnesel 90.000 frankov. Pri njem so dobili še 70.000 frankov.

Zopet vihar na Ogrskem. Iz Nagy Szöllös poročajo: V komitatu Ugocsa je včeraj razsajal vihar, ki je napravil veliko škodo. Vihar je prevrnil vlak na odprtem tiru. Štiri osebe so bile težko, dvajset pa lahko ranjenih.

Praznoverni kmetje. Iz Siofoka na Ogrskem poročajo: V občini Törpata so praznoverni kmetje odprli grob nekoga kmeta, ki je pred par meseci umrl. Nekemu kmetu se je namreč sanjalo, da bo cela vas uničena, ker leži mrtvec na obrazu v grobu.

Oče in sin. Z Dunaja poročajo: 57letni bolniški strežaj Vavlar Richter je predvčerajšnjim napadel v pijanosti svojo ženo ter jo pretepal. Sin, dijak šestega razreda realke, se je zoperstavil očetu in ga je s sekiro nevarno ranil. Nato se je sam javil policiji. Obdržali so ga v zaporu.

Svoje otroke našla. iz Newyorka poročajo: 16. t. m. je prišla ga. Moratil v Newyork, da poišče svoje otroke, ki so bili na ladji »Titanic«. Našla jih je v hiši družbe za varstvo otrok. Pred hišo je čakala navzlic velikemu dežju množica ljudi, ki je šele odšla, ko je neki uradnik sporočil, da je žena našla svoje otroke.

Žrtve donesrečnega parnika »Titanic«. Parnik »Oceanic« je našel 120 milj od mesta, kjer se je potopil »Titanic« rešilni čoln, v katerem so bila trupla treh mož, ki so najbrže umrli vsled glada. Mrtvece so agnosirali in sicer so bili to neki kurjač, neki mornar in neki pasażir z imenom Beattic iz Chicaga. Ta je imel v ustih še kos plutovine od svojega reševalnega pasa.

Pariški apaši. Iz Pariza poročajo: Trupla Garnierja in Valleta so sečirali. Vallet je imel v glavi tri kroglice. Garnier je imel sence preluknjano od krogelj majhnega kalibra. Splošno menijo, da sta se roparja sama usmrtila, ko je prišla policija v vilo. Poli-

cija poroča, kako je izvedela za skrivališče roparjev. Oba roparja sta bila v zvezi z nekim Milletom, anarhistom iz depertmaja Nord, da izvrše roparski napad na neko banko. Milleta so v ponedeljek zjutraj aretirali na severnem kolodvoru v Parizu. V njegovih žepih so našli načrte za ta atentat in pa tudi naslov Garnierja in Valleta.

Ameriške zabave. Iz Newyorka poročajo: Stavka natakarijev v Newyorku se je razširila na vse hotele. Ko je bil čas obeda, so na posebni signal zapustili vsi natakariji hotele. Anarhistko Goldmann, ki je prišla iz Los Angelosa da vodi stavko, je množica preganala iz njenega hotela. Morala je odpotovati. Njenega spremljevalca, dr. Reitmanna, je množica odpeljala dvajset kilometrov daleč od Los Angelosa. Tam je moral poklekati, poljubiti ameriško zastavo. Nato so ga namazali s smolo, ga povali v perju ter mu vžgali tri črke. Razen tega je moral pa še prisesti, da se ni - dar več ne vrne v Los Angeles.

Grozna družinska drama. V Altstatu v Slezijski so slišali sosedi neke hiše večkrat grozno ječanje, ki je prihajalo iz podstrešja te hiše. Vsled ovadbe je orožništvo preiskalo podstrešje in našlo tam grozno zapuščen, umazano Berto Herfert, ki je nekoliko slaboumna. Deklica je ležala naga v postelji poleg dimnikov. Orožništvo je konstatiralo, da sta Berto Herfert imela njena mati in njen brat na ta način ujetu in sicer zaradi tega, ker si je brat prisvojil hranilniško knjižico sestre, da je potem kupil hišo. Proti nečloveški materi in bratu so uvedli kazensko preiskavo.

Tragedija na kmetih. V vasi Zavoji pri Krakovu se je odigrala pred par dnevi kmetska tragedija. Pred par leti se je izselil v Ameriko kmet Ivan Matyja ter pustil v domovini ženo in več otrok. V Ameriki si je Matyja pridobil veliko premoženje ter se tudi dvigruči oženil. Pred par meseci je Matyja zapustil Ameriko ter se vrnil brez druge žene k svoji rodbini v Zavoji. Njegova druga žena je izvedela za njegovo bivališče ter se pripeljala za njim. Ko je Matyja zagledal svojo drugo ženo, je odšel ter se obesil v podstrešju svoje hiše.

Živali in aeroplani. Zanimivo je opazovati, kako se obnašajo ptice napram svojem ogromnemu konkurentu — umetnemu pticu — aeroplanu. Neki aviatik je pri svojih izletih opazoval ptice in prišel do sledečih rezultatov: Kavke in vrane, ki so prvič zagledale aeroplan, so odletele z glasnim kričanjem daleč proč. Aeroplan jih je najbrž zelo prestrašil. Odleteli so proč, toda kmalu so se zopet vračali k svojim gnezdov. Aviatik je v njihovi bližini še večkrat ponovil svoj izlet, in tedaj je opazil, da se je bojazljiva družba kmalu nanj navadila. Ko so vrane in kavke videle, da jim veliki ptic ni nevaren, so ga spremljale precej časa. Pri tem so glasno kričale — najbrže v znamenje sovraštva. Tudi med kuretno je nastal vselej, kadar je nad njo letel kak zrakoplov, velik nemir. Petelin je napenjal vrat in poslušal, kaj se godi. Kokoši so letale kakor neumne po dvorišču semintja, kokolja je z glasnim kokodakanjem zvalila vso svojo družinico pod svoje okrilje ter se skrila. Golobi so se skrili po svojih golobnjakih. Poljski ptici, kakor kosi, prepelice, vrabci, jerebice so prestrašeni poletavali, kakor hitro se je oglašil nad njimi motor. Zanimivo je opazovati psa. Večina psosv se aeroplanov zelo boji. Kakor hitro ga zagledajo, se hočejo rešiti z begom. Utikajo kar jih neso noge. Seveda so tudi junaki, ki divje lajajo proti aeroplanom ter ga celo nekaj časa zasledujejo. Drugi zopet, ko zagledajo aeroplan, sedejo na zadnje noge ter prosijo. Konj ima tudi pred aeroplanom velik respekt. Sliši-li nad seboj sopihanje nizko letedečega aeroplana, tedaj se ga ne more obdržati in postane nervozen, ker ne ve, odkod prihaja ropot. Največji strah imajo pa mačke, kar je razvidno iz sledečega slučaja: Aviatik je letel okoli verande, na kateri se je grela mačka s tremi, tritedenskimi mačicami. Mačka je mirno predla. Kakor hitro je zaslišala šumenje motorja, je vzdignila glavo in se ozirala na vse strani. Nato je pa hitro zagrabila enega od svojih mladičev ter v hitrih skokih tekla v klet. In tako je znesla še ostala dva mladiča v klet, da jih reši pred neznanim sovražnikom.

Prečitane časopise v šentjakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bero.

Ali imate bolečine?

Od revmatizma, od protina, glavobola, zobobola? Ali ste si po prepihu, prehlajenju kaj nakopali? Poizkusite z bolečine tolažečim, zdravilnim, krepčujočim Fellerjevim fluidom z znakom »Elzafluid«. To ni samo reklama. Tucat za poizkušnjo 5 kron poštnine prosto. Izdelovalec samo lekarnar Feller v Stubi, Elzin trg stev. 238 na Hrvaškem

☒ ☐ ☒
Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.
☒ ☐ ☒

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

☒ ☐ ☒
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okrasji itd.
☒ ☐ ☒

Protin — revmatizem — ischias
= Rimske toplice =
Jržič (Monfalcone)

1. junija — 1. oktobra. — Tople kopeli 40° C, slovite blatne kopeli fango, masaža itd. Izborna stanovišča in okraja v kopališkem zavodu. — Bivanje na morju. — Prospekte daje ravateljstvo.

Dobre šivilje
se sprejmejo 1774
v Selenburgovi ulici št. 6, I. nadst., levo.

P A T E N T E

vseh dežela izposluje inženir 20
M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zapriženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Več
čevljarskih pomočnikov
sprejme 1799
Josip Kolman na Bledu.

Prodajalna na Bledu

z vso opravo v bližini jezera, posebno pripravna za kako modno trgovino se
tako odda.

Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 1713

Carl Kronsteinerja
proti vremenom odporne apnene
ačadne barve

obastveno varovane
V 50 različicah od 24 h kilogram naprej.
Že desetletja najbolj preizkušene,
prekašajo vse ponaredbe. Edini
primerni pleskalni material za že
pobarvana pročelja.

Emajlne fasadne barve, ki se ne od-
dajo se umivati, krijejo z eno potezo, brez
grundiranja, emajlne trde, porabne
samo pomešane z mrzlo vodo. Raz-
kuževalne, nestrupene, porodne. Idealno
barvanje za notranje prostore, še ne
podbarvane fasade, lesene stavbe, ka-
kor kolnice, paviljone, plotove itd.
Dobivajo se v vseh niansah, stroškov
za štirjaški meter 5 vinarjev. Knjige
z vzorci in prospekti zastoj in poš-
tine prosto.

Carl Kronsteiner. Dunaj III., Hauptstr. 120.
Glavna zaloga za Ljubljano: Brata Ebrl.

Josip Gregorin

krojačnica prve vrste za
gospode in dame

se nahaja na
Dunajski c. 20
nasproti kavarni »Evropa« — Tramvajski
postaja.

**Zaloga inozemskega in
pristno angleš. blaga.**

Cene solidne. :: Postrežba točna.
Z odličnim spoštovanjem

Jos. Gregorin, krojač.

- Za birmanska darila -

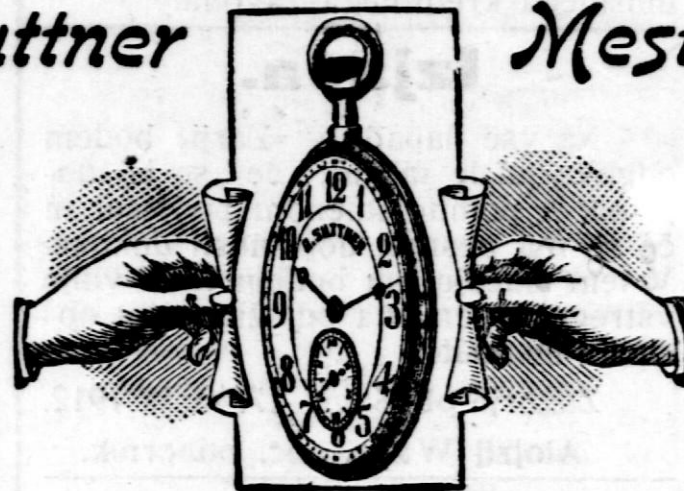
st dovoljuje

turdka H. Suttner

Mestni trg št. 25

svoje cenjene odjemalce
opozoriti

na svojo najbogatejšo za-
logo vseh vrst ur, kakor
tudi draguljev, zlatnine,
srebrnine in sploh vseh v
to stroko spadajočih pred-
metov, katere je tako ur-

stila, da bode lahko vsak
ceni odjemalec popolnoma
postrežen po svojem okusu
in se bo vsako naročilo
režilo v popolno zadovolji-
nost. Za solidno, resno in
točno postrežbo jamčim. ::
Za obilen obisk se pripo-
roča z velespoštovanjem

turdka H. Suttner :: Mestni trg šte. 25.

**Sotoni damski kostumi,
vrhnja in spodnja krila**

... v vsaki ceni in barvi in največji izbiri. ...

Bluze

pralne, čipkaste, svilene, volne in volnenega blaga.

Mišne halje. Potovalni plašči.

Moderni damski klobuki

za šport in potovanje iz angleškega blaga, svile
in platna.

**Autom. robe in payo-
lani. Igle za klo-
buke.**

Štroški platneni klobučki

slamnički in mornarske

čepice iz listra in belega pikeja, pralne oble-
kice, predpasniki, majice in nogavice itd.

Za šalovanje: črni kostumi, različne bluze, vrhnja krila, spodnja krila,
plašči, pletene jope, klobuki, pajčolani, rokavice, flori
in vsi drugi modni predmeti ter trakovi za vence.

P. Magdič nasproti
glavne pošte **Ljubljana.**

Glasovir

trdke Kern, skoro nov, 1064
se takoj po ceni prodaja
na Poljanski cesti 13/I. desno, Ljubljana.

Gostilna

v Narodnem domu v Celju
se takoj odda 1810

po dosedanjih pogojih ali pa tudi v najem.
Pismene ponudbe na Posojilnico
v Celju do 25. majnika t. l. .:

Zenitna ponudba

Štiridesetletni vdovec brez otrok
trgovca v večjem trgu ob meji
Kranjski z nad stotisoč kron
gotovine in posestva brez dolga
se želi seznaniti z 26 do 36 let
staro inteligentno, zdravo go-
spodnjo iz dobre hiše, poštenih
staršev, krotke in mirne narave
brez vsakih strasti. Zahteva
se pridnost, varčnost, zmožnost
v kuhinji, veselje do trgovine ali
vsaj trgovini primerno izo-
brambo. Sprejme se primerna
dota, več pa oziroma na dobre
lastnosti. Tajnost zanj je
Resne ponudbe s sliko in na-
tanim opisom pod »srečna
bodočnost se želi« na uprav.
::: »Slov. Naroda.« :::

1819

Otroška igrača

je opravljanje domačega perila, ako
rabimo 1208

Persil

samodelujoče pralno sredstvo.

Zajamčeno neškodljivo! Ni klor!

Po polurnem kuhanju

bleščeče belo perilo.

»Persil« varuje tkanine in perilo se v kodu
obeli kakor od solca na trati

Tvornica: Bogomil Voith, Dunaj III./I.

Dobiva se povsod.

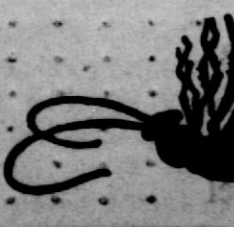

Zacherlin

pomaga čudovito kot nede-
sejni »uniočevalac mrčesa«.

Pristen samo v steklenicah.

Naprodaj, kjer so obešeni plakati.

Uho in sluh.

Poljudno - znanstvena črtica.

Med vsemi peterimi vnanjimi čutili človeškega telesa je uho brez dvoma drugo po vrsti, tako z ozirom na važnost svojega delokroga kakor tudi po umetnem sestavu ustroja svojega.

Naš najdovršenejši čutilni organ — oko — nam odpira kraljestvo luči in barv, da uživamo lepoto in krasoto stvarstva, da spoznavamo različne predmete — toda uho nas izpreva-ja po domovini zvokov, ki se vse-savajo v našo dušo, da po njih izra-ža svoje misli in občutke. Oko vpliva zlasti na naš razum, uho pa nam osvaja dušo in srce.

V najnežnejšem šepetu in v div-jem šumu, v preprostem zvoku in v čarovnem akordu, v strastnem kri-ku in v sladki prepričevalni besedi se pogovarja narava z nami ter nam razodeva svoje bitje, svojo moč in svojo življenje.

Oko in uho sta si v nekakšnem nasprotju, toda vendar se čudovito izpopolnjujeta med seboj.

Izpod visokega čelnega oboka se blesti okoli like zvezda daleč naokoli — uho pa je skrito globoko v no-tranjskimi senčnimi kosti; in še njegov vidni del — uhelj je čestokrat zaklo-njen pod obilico las.

Oko vidilo je tedaj, ako padajo svetlobni žarki v ravni črti na mrež-nico. Skozi zatvorena vrata, v temi, v spanju torej ne vidimo. Toda uho vzprejema zvoke od vseh strani; no-bena zavesa, noben zapah ga ne ovi-ra v njegovem delovanju — še celo v spanju je uho najzvestejši čuvaj naše telesne sigurnosti.

Ne da se tajiti, da je izguba vida najhuši udarec, ki more doletati člo-veka. Slepca je odvzeta sigurnost v njegovih dejanjih — ne more več ocenjevati in določevati lege, odda-ljenosti in velikosti različnih predme-tov. Toda — ali slep biti — ali gluhi biti — kdo se ne bi zgražal pred takšno odločitvijo! Gluh človek je izobčen izmed ljudi; ako si slep, si še vedno v duševni dotiki s svojci in s prijatelji, še vedno poslušaj njih-znane glasove. Vsprichi tega je tudi gluhec nezadovoljnejši in nesrečnejši od slepca. Gluhec je nezaupljiv in oduren, slepec pa se tesno oklepa človeka, ki mu daje prijazno besedo.

»Dočim je slika sveta, kakršna vstaja človeku, ki gleda z živimi oč-mi, predvsem bolj površen odziv ne-posrednih čustev, je slepec več, ker gleda preteklost in sedanost, večeraj in današnji dan obenem ter posluša za meglenimi obriši rahlih, kakor v pastelu razbranih podob skrivnost-ne ritme globoke notranjosti, rekel bi odmev harmonij vesoljstva.«

Sluk je socialni čut »par excel-lence«, zakaj živali in človek obču-jejo med seboj s posredovanjem zvo-kov. V tem oziru je uho naše najvaž-nejše in najplemenitejše čutilo — odvarja nam čudovito množico gla-sov ter nam omogoča, da s pomočjo jezika s soprotno priobčujemo svoje misli in čustva.

Umetnost, ki nam osvaja dušo, je glasba, ona nebeška iskra, ki nam osvetljuje docela nov svet najčistej-ših življenskih naslad in užitkov. Uho je v v tesni zvezi z ravnotež-jem, s hojo, z ritmiko telesa in z rit-miko zvokov — z glasbo.

Da vse to nekoliko raztolmači-mo, pogledati nam je v notranjost ušesa.

Organ sluha je dvojen, t. j. vsak človek ima dve ušesi, ki sta sime-trično razvrščeni na obeh straneh glave ob senčni kosti.

Pri ušesu razločamo tri razdel-ke, vnanje, osrednje in notranje uho.

Kar obično smatramo za uho sploh, to je vnanje uho, namreč uhelj. Podoben je ploščnati školjki, ki ima v sebi razna vijugasta, vzvi-šena in vdolbena mesta, ki se navse-zadnje sliče liku zgrinjajo v slu-hovod. Vse te krivulje imajo svojo posebno imena ter so sposobne, da vsprejemajo ter prenašajo zvočne valove.

Celotni vtisk vseh teh razno-vrstnih, zdaj vsopredno-tekočih, zdaj naprosto se spajajočih in zopet raz-hajajočih črt in vijug je izredno lep. V tem smislu je tudi človeško uho znak posebne plemenitosti nasproti živalskemu.

Uhelj je zelo voljan in gibljiv hrustanec, ki je preoblečen zgolj s kožo, ne da bi bilo vmes kaj točšice.

Razven kože je uhelj še s tanki-mi mišicami pritrjen ob glavo; mo-ral bi se torej malce gibati na vse strani. Toda to svojstvo, lastno živa-lim, se je pri človeku domala poiz-gubilo — te mišice so ohromele; redki so ljudje, ki znajo z ušesima migati.

Dva hrustanca čuvata vhod v sluhovod, tragus (kozel) in antitragus (protikožel); med njima so zvočna vrata. Sluhovod je po obliki cev, ki je v svojem notranjem koncu zastrta s tanko, prožno kožico — z

bobničem. Ta cev je v zunanji polo-vici hrustanca, v notranji pa ko-ščenca; njene stene spadajo k senčni kosti.

Negoden otrok ima namesto slu-hovoda samo obroček z majhno brazdico, kjer je razpet bobnič. Sto-prav nekaj časa pred porodom se oblikuje sluhovod, ki je torej pokrit z vnanjo kožo. Pod to kožo je nebroj žlezic, ki izcejaajo takozvano ušesno maslo. To maslo je lepljiva tvarina trpkega okusa, ki odvrača in lovi ne-poklicane živalice, slučajno prišedše v sluhovod.

Opno, ki loči vnanje uho od osrednjega, zovemo bobnič. Bobnič je nežna, prozorna kožica, ki je v premi črti navzven in navzgor raz-peta ter obstoja iz dveh plasti preha-jajočih iz pokostnice sluhovoda in bobničeve dupline; med tema dvema plastema je razprostrta jako nežna žilna mrežica.

Bobničeva opna je v sredini popkasto usločena; zbog tega se zlahka napne in zopet omlahne. Slavni fizik Helmholtz je dokazal, da ravno na takšen način ustrojene op-ne vibrirajo pri zvokih različne viso-kosti, dočim so opne, razpete v ravni ploskvi ugašene samo na en zvok.

Bobničeva površina znaša približno 50 kvadratnih milimetrov.

Za bobničem se nahaja oni del sluhovega ustroja, ki ga zovemo osrednje uho. To je duplina v senčni kosti, ki sega od bobniča do labirinta; pravimo ji bobničeva duplina. V njej so razvrščene štiri majhne, raz-lično oblikovane koščice, t. zv. kladiv-ce, nakovalce in stremen z lečico. Na kladivcu razločamo glavico, vrat in ročaj.

Kladivce je s svojim ročajem pričvrščeno na bobnič, njegova gla-vica pa se stika z nakovalcem, na-kovalce s stremenom, stremen se pa s svojim podnožjem naslanja na jaj-často okence v zadnji steni bobniče-ve dupline. Jajčasto okence je majh-na odprtina, zastrta zgolj z nežno kožico.

Troje mišic giblje in natezuje ušesne koščice.

Bobničeva duplina ima izhod v zadnji del nosne dupline. Ta izhod tvori 3 do 4 cm dolga cev, ki ji pravi-mo Evstahijeva cev (po anatomu, ki jo je prvič opisal). Ta cev ima namen, da spaja zrak v bobniče-vo duplino z vnanjim zrakom — ona to-rej zjednači zračni tlak na obeh strah-nih bobniča.

Ta izravnavna zračnega tlaku je največje važnosti za okvaro bobni-ča samega. Ako bi močan zračni su-nek, povzročen n. pr. po streli iz to-pa, samo od ene strani trčil ob bob-nič, bi ta isti brez dvoma počil; ker pa prihaja sunek po Evstahijevi cevi tudi v duplino za bobnič, je ne-varnost ozledbe zmanjšana. — Top-ničarskemu novincu se zbog tega zabija, da odpiraj usta pri streli iz to-pa.

Ako se zamaši Evstahijeva cev iz kateregakoli vzroka, postane člo-vek naglušn.

Notranje uho zovemo tudi labi-rint in to po vsi pravici. Labirint je zelo zamotan sestav raznih cevčic, v katerih so razpredeni končni raz-rastki slušnega živca, plavajoči v neki vodeni tekočini.

Labirint ali ušesni zahodnjak je docela zatvorjen in obkrožen z debe-lo kostjo; samo z dvema odprtinama, pokritima s tanko kožico, z jaj-častim in z okroglim okencem — se stika z bobničovo duplino.

Labirint ima tri dele, predvor, tri oblike in polžnico. Osrednji del je predvor, ki se nahaja naravnost za jajčastim okencem. Iz predvora izvirajo ter se zopet vanj izlivajo trije obloki, preoblečeni s kožico, v kateri je razprostrt en del razrast-kov slušnega živca. V tekočini pred-vora plavata majhna mehurčka, ka-terih kožica je enaka oni oblokov.

Baš nasproti iztokom treh oblo-kov je vhod v polžnico, katere je poltretjokrat zavita okoli osrednje-ga stožca. Ta stožec je prevrtan kot tanko sito; v njem je razpredena živčna tvarina polžnične veje sluš-nega živca.

Polžnica je s koščnim pretinom razdeljena na dva oddelka — isti pretin loči v svojem početku jajčasto okence od okroglega. Ta dva oddel-ka se spajata samo na vrhu polžnice z majhno odprtino. — Tudi polžnica je napolnjena z neko vodeno teko-čino.

Slušni živec prišedši iz možga-nov v senčno kost se deli v dve veji. Ene veja se razpleta po polžnici, druga pa po predvoru in treh oblo-kih. Na višini oblokov so razširjena mesta, takozvane ampule. V teh am-pulah in obeh predvornih mehurč-kih se nahajajo mikroskopično tanki lasci v ogromni množini; med temi lasci so razpredeni najnežnejši raz-rastki slušnega živca. Ako se torej pretrese voda v labirintu, vibrirajo ti lasci in dražijo obenem tudi živčne razrastle.

V tekočini oblokov in mehurč-kov, ki vsebujejo beljakovino, plava-jo kristali ogljikovikislega apna, tako-

zvani otoliti ali slušni kamenčki. Tu-di ti se dotikajo živčnih razrastkov ter jih morajo pri vsakem zvočnem pretresu mehanično razdražiti.

Najčudoviteje je razpredena druga veja slušnega živca, idoča v polžnico; skozi stožčasto sredino se razpleta po koščnem pretinu ter tvori ondudaj takozvani Kortijev organ, t. j. nebroj prožnih palčic, ki so na tem pretinu prav tako napeti kakor žice na klavirju; na teh pal-čicah se končajo razrastki slušnega živca.

Te palčice tvorijo pravi prav-cati muzikalični organ. Po anatomu Waldeyerju je teh palčic 4500, pride jih torej 600 na vsako oktavno, 50 na vsak polzvok. Iz tega je razvidno, da razloča vajeno uho tudi majhne dele polzvoka. Izurjeni glasbeniki torej zlahka razločajo do 1000 raz-ličnih zvočnih stopinj v oktavi!

(Konec na 11. strani.)

Za otroke s slabotnimi kostmi

Da Scottova emulzija kakor malokateri pomoček kipe kosti in da se otroci, ki imajo pre-šibke noge, da bi se postavili na noge ali prišli hoditi, že po kratki rabi prave Scottove emulzije prično vzravnavati in na veselje staršev kmalu prično hoditi, — to je že zdavnaj do-gnana resnica. Naj bi torej vsi starši, katerih otroci preslabotni kosti ne morejo prav uspevati, sežejo po

SCOTTOWI EMULZIJ

ki, že 35 let uvedena, slovi po vsem svetu kot izborno krepilo za otroke. Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka »Scott« je, ki je vpeljana že čez 35 let in tamci za dobro kakovost in učink.

Cena izvirni steklenici 2 K 50. Dobi se v vsaki lekarni

S prav dobrim uspehom se MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna alkalična kislina rabi pri obolenosti sopil katarjih v požiralniku bronhij, vnetju pljuč in prsno mreno. Zaloge: Mihael Kastner, Peter Lassnik in A. Šarabon v Ljubljani.

Berson GUMI PODPETNIKI

Irpežni, lahki in elegantni ter najcenejši.

Proti 18 zobobolu in gnijolobi zob

izborna deluje dobro znana antiseptična Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z navodilom 1 krono. Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Realna cesta št. 1

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagaj. Juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda. Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar! Prosim vlijudno, pošljite mi zopet tri steklenice vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katere je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in od-stranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Splošnovanjem Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

A. KUNST

Ljubljana Zidovska ulica št. 4. Velika zaloga obuval lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero. Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagoviti vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

prvi in edini slovenski uglasjevalec in trgovec glasovirjev

Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Glasovirje, pla-nine in harmo-nije iz prvovrst-nih dvornih in komornih trvd-ke imam v lastni zalogi bogato izbiro po solid-nih cenah. Jam-čim pismeno 10 let! Tudi stare glasovirje imam vedno v zalogi. Vglaševanje vseh sistemov glasovirjev in harmonijev ter vsa popravila izvršujem precizno in ceno. Stare glasovirje ugodno zamenjam! — Glas-beni Matili in drugim slovenskim zavodom uglašuje glasovirje izključno le

koncesijonirana trvdka G. F. Jurásek.

Svoji k svojim! Zastonj dobi vsak 1 plo-ščo in 200 igel, ako naenkrat na-: roči 6 plošč. :

: Zastonj : dobi vsako 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč

Gramofoni že od 21 K naprej

Avtomati že od 30 K naprej

tudi na prav primerne mesečne obroke. Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor: znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

□□□□□□□□□□

Josip Stupica

jeremenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ne ščine, že obrabljene vozove in u
konjske oprav.

□□□□□□□□□□

Specialna trgovina

finih ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Pozor trgovci in obrtniki!

V ločen kraju na Gorenjskem se oddaja takoj

dva lokala

eden z vso opremo mešanega blaga, drugi pa za mali obrt Stanovanje v hiši na razpo-lago Na glavnem trgu nasproti cerkve, 5 min. od železnice. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda« 1785

V Trstu se odda od 1. junija dalje

1794

stanovanje

obstoječe iz dveh mebliranih sob in kuhinje za dva meseca, eventualno za delj časa, proti mesečni plači 90 K.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Službo trgov. poslovedje

(skladiščnika)

ličje mož v najboljših letih, oz. prevzame manjšo

:: trgovino ::

na račun ali v najem.

Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod »Mlad mož« 1741

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specijalna mehanska

pletilna industrija

in trgovina

za površne in spodne

ipice, mederke, te-

lovnike, negavice, ro-

tavice, posebne oble-

ke zoper trganje plet-

ilni material i. t. d.

na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej;

pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in naj-uglednejša prilika za dober zaslužek,

poduk brezplačen, trajno delo zago-

tovljeno; ker se ne poslužujem agentur

so cene veliko nižje. — Stare nogavice

se ceno podpletujejo. 232

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

Gramofoni — avtomati

iz prve roke se dobe le v

:: ateljeju za gramofone ::

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Velika tvorniška zaloga.

Gramofon za gostini-

čarje z magnetnim

vmetom, popolnoma

sam delujoč, začne in

jenja sam K 80.—

Enoletno pismeno jam-

stvo. Pišite o cenik.

Igle K 150 za 1000

Velika zaloga gramo-

fonskih plošč. ::

Pazite natančno

na naslov. ::

Od leta 1868 se

Bergerjevo medicinsko

kotranovo milo

G. Hella & Comp.

Ki ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih državah z odličnim uspehom uporablja proti

vsake vrste izpuščajem

slosti proti kroničnim boleznim in paraz. izpuščajem, luskam

na glavi in v bradi, lusa v sebi

40 odstotkov lezanega kotranova in se razlikuje

bitveno od vseh drugih kotranov mil, ki se nahajajo v trgovini

Pri polnih boleznih rabite jako uspešno

Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.

Kot blažje kotranovo milo.

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.

Dalje:

Bergerjevo boraksovo milo

in sicer proti ogreom, ogorenju, pegam, me-

zolfom in drugim neprijetnim kož.

Cena komada vsake vrste z navodilom

o uporabi 70 vinarjev.

Nove: Bergerjevo tekoče kotranovo milo

je izvrstnega učinka pri kožnih boleznih, in-

zklama na glavi in v bradi kakor tudi kot

odvodec za rast las. Steklenica 1 K 50 vln.

Zaloga je v lekarnah in zdravilnih trgovinah

belgijske Bergerjeve kotranove mila in

</

Išče se kontoristinja

vsaj z nekoliko prakso, popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika, strojepleja in stenografije. — Nastop takoj — Ponudbe v obeh jezikih pod „poštni predal št. 5, Ljubljana“.

:::: Poštni :::: normalni voz

prav ceno prodaja 1843

J. Lapajne, Cerkije na Gorenjskem.

Višjeje šibnega zdrav-
nika in izkidač Schimida
znatno
: olje za sluh :
odstrani hitro in teme-
lito nastalo
gluhoto, tečenje iz
ušes, šumenje po-
ušesih in naglušnost
tudi ako je že zastarano.
Steklenica slane K 4 —
z navodilom o uporabi.
Dobiva se samo v lekarni
na novem trgu v Celovcu.

Na prodaj so jako lepe stavbne parcele

z lepim sadnim vrtom v obsegu nad pol
oral. Leže med Javornikom in Koroško
Belo, tik državne ceste in železnice, in par
minut od kolodvorja Javornik. — V bližini
velika železna industrija. Tri četrt ure od-
daljeno od slapa Vintgarja. Stavbišče je na
jako lepi, zdravi solčni legi in na lepem
razgledu in je priprazno za letovištarje ali
penzioniste, pa tudi za trgovino, ker je na
prometnem kraju. — Prodajo se posamezne
parcele ali event. s hišo in gospodarskim
poslopjem vred po ugodni ceni. Natančna
pojasnila daje 1845

Primož Molej, Koroška Bela 66 pri Javorniku.

Št. 353/pr.

Razpis.

Pri podpisnem deželnem odboru je oddati mesto

provizornega dež. gozdarskega poštovalnega učitelja

Plača se določi po dogovoru.
Prošnje, opremljene z dokazili o starosti in domovinstvu, o strokovni
usposobljenosti, t. j. o gozdarskih študijah in o praktični izobrazbi, o neopore-
čnosti, o znanju deželnih jezikov kakor tudi o fizični sposobnosti je predložiti

do 20. junija 1912 deželnemu odboru.

V Ljubljani, dne 17. maja 1912.

1861

Od dež. odbora kranjskega.

P. n.

1853

Slavnemu občinstvu iz Ljubljane in okolice vljudno naznanjam, da sem
hotel in restavracijske prostore popolnoma prenovil
ter imam razen priznane dobre kuhinje in postrežbe izborna kapljico.

Danes v soboto in vsako sredo ob ugodnem vremenu
koncert na vrtu.

Vstopnina 40 vinarjev. — Začetek ob 8. uri zvečer.
Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk ter beležim
z odličnim spoštovanjem že pred 4 leti dobro znani

Karel Tauses,

lastnik hotela „Lloyd“, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Sprejemajo se gospice za pouk v kuhinji.

Zanesljiva in pridna prodajalka

za majhno trgovino jestvin,
porabljava tudi za pohišna dela, zmožna
kolikorkoli nemščine ali laščine, se išče za
traj. Vstop prekomogo, plača po dogo-
voru. Ponudbe na upravnitvo »Slovenskega
Naroda« pod šifro »Trst 108.« 1827

Samostojna šivilja

večča izdelave modernih oblek
in perila, ter je dobra kuharica
išče mesta kot

gospodinja.

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda« 1802

Pozor, lovci!

Takoj prodam 3 lopo, 2 mes. stare

lovske pse

jazbečarje (Dachshund) izvrstne pasme
: A. Fister, Ljubno-Podnart, Gorenjsko. :

To briga vsakega!

Najboljše in najfinejše 569

svilnatogumaste specialitete

3, vzorci K 1—, 6 vzorcev K 1-80, 12 vzor-
cev K 3-40 — tudi v pisemnih znamkah —
poučna ilustrovanja z zdravniškimi nasveti
opremljena brošura gratis in franco (zaprt
20v.) Higijenična nanufaktura I. Singer,
Dunaj 1, Wiesingerstr. 8 f.

Kupi se dobro ohranjena stabilna

parna lokomobila

20—30 HP. 1844

Ponudbe pod „Lokomobila št. 21“
na upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

„V našem želimo tako“ prevzeti

majhno kmetijo

Ponudbe pod „Najemnik, na upravnitvo
»Slovenskega Naroda« 1854

Vodne elevatorje

Na senčnatem vrtu

restavracije

„Narodni dom“ v Ljubljani
toči se pivo

vrček po 22 vln.

Vina 1 l. od 88 v. nadaje.

Zajtrki (mali golaž) 20 v. Kosila
od 60 v. nadalje. Večerje od 40 v.
nadalje.

Velik prostor za balinanje in zaprti kegljišče.

Ob neugodnem vremenu je na razpolago
velika arena in so cene enake kakor na
vrtu.

K obilnemu posetu vljudno vabi

Marija Dražilova

1842 restavratorka.

Uradno dovoljena, že 20 let obsto-
joča najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Poljanska cesta št. 6, pritličje

2 minuti od tržnega prostora
(preje Gosposka ulica šteč. 6),

išče nujno:

več navadnih in boljših kuharic za Ljubljano
in zunaj, nekaj komornih strežnic in hišen,
točilniške in kopališke blagajničarke za se-
zijo, plačilno natakario in kuhinjsko bla-
gajničarko, hotelsko hišno za Reko, privat-
nega slugo v dobro hišo v Ljubljani, več
deklic za Ogrsko, kavarniško blagajničarko
za Hrvaško itd. itd. — Priporočila se spretno
sezijsko osebje, gospodična k otrokom in za
trgovino itd. itd.

Pri vnanjih vprašanjih se prosí znanaka za odgovor.

Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških
in prestopkih z dne 27.
maja 1862 št. 117 drž. zak.
z dodatnim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d.
z. ex 1863 in drugimi no-
vejšimi zakoni kazensko-
pravnega obsega.

V platno vezan 6 K;
po pošti 6 K 20 vln.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Spretno prodajalko

izurjene posebne v papirni stroki,
večšo slovenskega in nemškega jezika,

sprejme 1850

A. Slatnar v Kamniku.

Intelligenten mladenič

star 23 let, ki je dovršil spodnjo gimnazijo
in trgovsko šolo z odličnim vspehom, želi

službe kontorista oz. knjigovodje

ali kaj primerne. Ima najboljša spravevala
tudi iz trgovske prakse. Gre tudi na deželo.
Cenjene ponudbe pod „Vestna moč“ na
upravnitvo »Slovenskega Naroda.« 1860

SOKOL

sko in modno blago
za gospode in dame razpoložljive
Karel Koclan,
tvarnica sukna v Humpolcu.
Vzorec franco. Tvarniške cene

C. kr. avstrijske državne železnice.

izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Straže-Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatja-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osební vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Straže-Toplice.

3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vllssingen, (London), Celovec,
Linc, Dunaj.

7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osební vlak na Kranj, Je-
senice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Privabili sicer mi mnogo ste
Prav dobrih kupcev vinskih,
Ki k meni prišli bodo še
Po zlahtnih vin Bizeljskih:
Pa predno spraznjena bo klet,
Je treba novih še deset 1800
Prav težkih k meni priti,
Da pridnih fantov in deklet
Jim moč bo vsak dan okrepiti.

Ima tudi na prodaj precej jabolčnika
starega, finega za družino. Priporočila se
Jvan Malus na Bizeljskem.

Samostojna eksistenca.

Zasluzek do K 500 event. več na me-
sec. Trajen, strogo pošten zaslužek,
Tudi ne da bi se opustil poklic, se
lahko izvršuje za postransko opravilo.
Vprašanja pod šifro „Existenz 500“
z navedbo dosedanjega opravila od-
pošilja ekspedicijska Györi & Nagy,
Budapešta, VII., Erzsébetkörút 5.

Lepo stanovanje

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 12, II. nadstr.
obstoječe iz treh sob s pritliklinami
se odda za avgustov termin.

Poizve se pri hišniku, ali pa pri
Obrtno pomožnem društvu, Kongresni trg 4.

Trgovina s špecerijskim blagom.

Na drobno in na debelo!

Trgovina z moko in dež. pridelki.

A. ŠARABON = LJUBLJANA

zaloga rudninskih voda.

Velika pražarna za kavo in mlin za dišave
z električnim obratom.

Točna in solidna postrežba!

Zaloga brinja za žganjekubo.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Kam pa, Jože?

V Spodnje Domžale št. 22

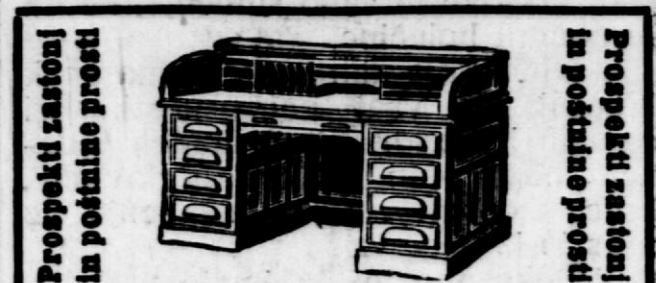
k Antonu Pavli ki ima na novo urejeno

delavnico za vsakovrstna ključavničarska dela. — Pro-
daja nova kolesa, najboljše vrste in trpežna, dobijo se
pa tudi posamezni kosl. Popravlja tudi stara kolesa.
Cene nizke. 1805. Postrežba točna.

Bivši orožnik

išče primerno in stalno službo.

Ponudbe pod šifro „L. M. št. 29“ na
upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 1806

Moderno pohištvo za pisarne in
sobe za gospode.

Glogowski & Co.
c. in kr. dvorni dobavitelji
Gradec, Joanneumring 8. Telefon 384.
Prevzema izdelovanje vsesplošnega pohištva,
izdelovanje načrtov po lastnih arhitektih.
Dobavlja se tudi na udobna dolna odplačila.

□ **Tapete** □
□ **Linolej** □
Lincrusta

Preprogarnica
Jerk & Schuschnitz
Dunaj VI., Gumpendorferstr. 6.
Vzorci in proračuni na zahtevo zastoj

Modni salon

Stuchly - Maschke

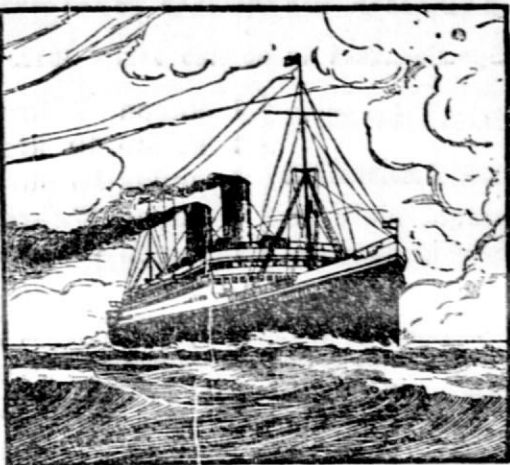
3 ŽIDOVSKA ULICA 3

naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi
svojo krasno izbiro ravnokar došlih

dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Popravlja se točno izvršujejo. 2306 Cene brez konkurence!

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janerio, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.
ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.
Vsakovrstna pojavnika daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za
Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

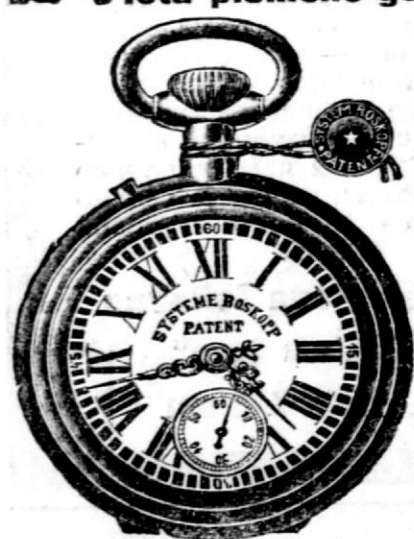
Za birmance priporoča

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5

obleke, klobuke in slamnike za dečke
in obleke za deklice. — Velika iz-
bira izgotovljenih oblek za gospode
ter najnovejše konfekcije za dame.

Cudovito nizke cene.

5 kron

stane moja pristna svi-
carska patentna remon-
tarka na sidro št. 4000
z maslinim, solidnim
antimagn. kolesjem na
sidro, prist. emajlnim
kazalnikom (ni papir)
z varstveno ploščo in
pristnim nikljamim
okrovjem. Sarnini po-
krov nad kolesjem, 36
urno, (ne 12 urno) na-
vijanje, okrašen in po-
zlačen kazalec, natan-
čno regulirana ura s
triletnim garantjskim
listom K 5-—, št. 4002
s sekundnim kazalcem
K 5-50, št. 4008 v pri-
stnem srebrnem okvirju
brez sekundnega kazal-
ca K 11-50, št. 4101 s

sekund. kazalcem K 12-50, št. 4079 ista v jeklenem okvirju 6 K
Najbogatejša izbira vseh vrst ur v mojem glavnem katalogu.
Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po
povzetju ali denar naprej.

Prva tvornica ur Jan Konrad
c. kr. dvorni dobavitelj, Most 1142 (Češko)
Glavni katalog z 4000 slikami na zahtevanje
zastoj in poštne prosto.

**STOCK
COGNAC
MEDIZINAL**

parne destilacije
CAMIS & STOCK
Barkovlje

v uradni plombriranih steklenicah.
Dobiva se povsod!

Ni več beganja

kadilcev cigaret „Ottoman“

ker so s sodbo uprav-
nega sodišča na Dunaju
od 9. marca 1912 vse
:: imitacije izbrisane. ::

Zajamčen uspeh

ali denar nazaj.
Zdravniški izkaz
o izvršnem učinku.

**Bujne, lepe
prsi**

dobite ob rabi med.

dr. J. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vsako starost, **zanemljiv uspeh**. Rabi
se zunanje. Poizkusna pušica K 3, ve-
lika pušica, zadostna za uspeh K 8—
Razpošiljanje strogo diskretno. 1626

Kos dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

Kdor je siv, izgleda star!

Izborno, zajamčeno, zdravju neškod-
ljivo barvilo za lase in brado je
1. Vitekov „Odoline“, ki barva takoj
in trajno, plavo (blond), rjavo in
črno. 1 karton z navodilom K 4—
2. Vitekov „Nuclia“, dvojната, cenejša
vrsta. 1 karton K 2—
3. Vitekov „Nuclia“, enostavno bar-
vilo. 1 steklenica K 1—

Ta barvila so se v
tisočih in tisočih
sličajih izkazala
najboljše. Edino
pravo (vse drugo
zavračajte) iz tvor-
nice kosmet. in diet.
izdelkov trdke
Fran Vitek & drug, Praga.

**Glavna
zaloga: Drogerija Adrija**

Ljubljana, Seidenburg, ul. 5, nasproti glav. pošti.
Anton Kanc, drogerija, Židovska ulica št. 1.

Čisti samo s čistilnim ekstraktom

Globus

Najboljše kovinsko čistilo na svetu.

Alfonz Breznik

sodni izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikalij.

C. hr. avstrijski pošto-
hranilniški konto št. 114.603.

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

Naslov brzojavkam
KLAVIR - BREZNIK, Ljubljana.

(nasproti nunske cerkve).

Klavirje dvorne trdnice Bösendorfer, Czapska, Höpfl & Heitzmann, Stelzhammer in Höpfl (amer. harm.) imam le jaz izključno edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri. Ne dajte se varati po navidezno cenem, vsiljivim blagu, osobito, ker nudim vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji ceni ali na čudovito majhne obroke brez vsakega zadatja nabavi prvovrsten instrument z resnično

pismeno 10letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnica najnižja. Popravila in uglasjevanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov, rogovji in strune po tovarniških cenah. — Ves dan odprto!

Obračalci sena, grabilniki za seno in žito.

Jeklena in železna konstrukcija! Posebna specijalitet! Prihranitev denarja! Stanovitno! Lahek tek!

Izvirno amer. kosilni stroji za travo, deteljo in žito.

preprosta konstrukcija, — nedosežno lahek tek. Pod jamstvom za izvrstno delo dobavljajo

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj 11., Zaborstr. 71

Tvorcnice kmetijskih in obrtniških strojev.

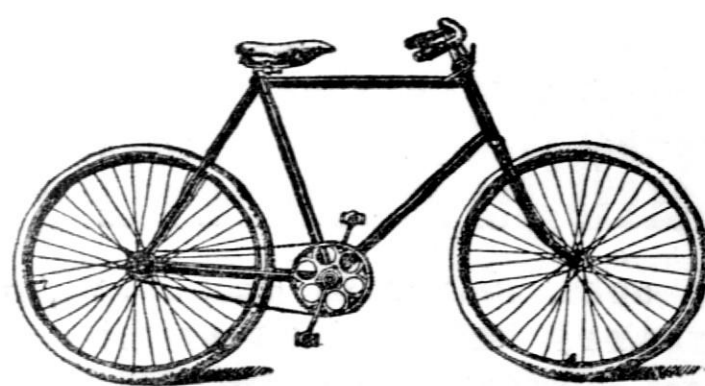
Ilustrovani katalog 218 a gratis in franko. — Agentje se iščejo. — Zastopniki se sprejmo.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

:: priporoča svojo bogato zalogo ::

voznih koles.

Sivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Pletilni stroji

:: vseh velikosti. ::

**ELEKTROTEHNIŠKA
DELNIŠKA DRUŽBA**

PREJE

**KOLBEN IN DR.
PRAGA-VYSOCANY**

Dinamo stroji in električni motorji. :: Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. :: Električni obrat vseh vrst. :: Ventilatorji. :: Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. :: Obločnice in žarnice vseh vrst. :: Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). :: Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih trdnj. :: Vse potrebe za instaliranje. :: :: :: ::

August Repičsodar v Ljubljani v Trnovem,
izdeluje in popravlja vsakovrstne**sode**po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja stare vinske sode.**Blaž Jesenko**

Ljubljana, Stari trg 11

priporoča

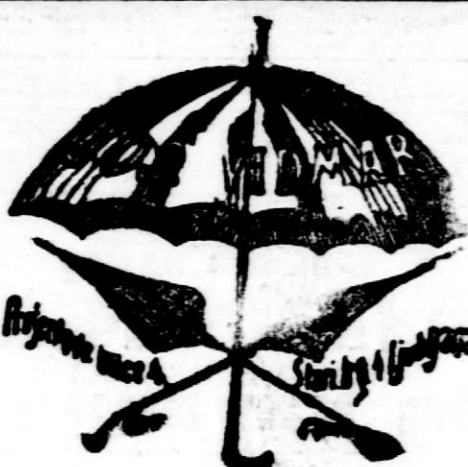
klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovejše fasone

po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si mojo bogato zalogo pravih, na finejših švicarskih ur iz zlata in srebra, ure za dame z diamanti in briljanti, zapestnice, uhane, vratne verižice, poročne in druge prstane, krasne nastavke iz kina srebra, namizna orodja itd. Zahtevajte cenik, pošljem ga zastoj!

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelovodov, ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se si občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Cimelit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, tesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Nišna in kuhinjska oprema. Poseljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Razglas.**V Kranju je 55 stavbnih parcel naprodaj.**

Te stavbne parcele nastale so vsled parcelacije nekdanj gospod Fran Omersovega stavbnega zemljišča v Kokriškem predmestju v Kranju,

Cena je jako nizka in primerna in znaša kupnina za posamezne parcele od 800 K naprej,

Natančnejša pojasnila daje lastnica teh parcel in sicer:

1737

gospa Pavla Sajovic v Tacnu, stavbnik Josip Fuso v Kranju in odvetnik Dr. Josip Furlan v Ljubljani.

Revmatizem

Protin

Ischias

Otvorjeno od 1. aprila do 1. decembra.

Nizke cene kakor doslej vključno s primerom novostim, od 1. septembra do 1. junija 25 % popusta

Čudoviti zdravilni uspehi :: Radioaktivne termalne kopeli 35-44 Celzija.

KRAPINSKE TOPLICE.

:: Pitno zdravljenje s termalno vodo. — Razpošiljanje termalne vode. — Obisk 6000 oseb. ::

HRVASKO (Hrvaška Svica).

Bazenske, marmorne, pršne, lužne kopeli, lango, sudariji — Prospekte in pojasnila daje topliško ravnanstvo Krapinske toplice, Hrvaško — Zdravilni dom, 200 udobnih sob, prekrasen park, terasa, zdraviliški salon. Stalna vojaška zdraviliška godba, Lift. — Telefon Avtomobilska garaža.

Od 1. maja do 1. julija na železniški postaji Rogatec (stranska postaja proge Južne železnice Dunaj-Trst) avtomobilni omniabus pri vlaku ob 5. uri 25 minut popoldne. Julija, avgusta avtomobilni omniabus iz Rogatca Slatine k vlaku ob 5. popoldne. Od 1. septembra do 1. oktobra zopet iz Rogatca kakor maja in junija. — Na železniški postaji Zabok-Krapinske Toplice konjski omniabus pri vlakih ob 10. uri 14 minut popoldne in 4. ur 11 minut popoldne. — Poleg navedenih časov se vozovi ali avtomobili v vseh mesecih od 1. aprila do 1. decembra in k vlakom na prejšnje naročilo priskrbe od ravnateljstva Krapinskih Toplic.

Mihael Kastner**Najcenejši¹⁸² nakup za:**

špecerijsko blago, kuhinjsko in živinsko sol. Petrolej, tudi v originalnih pločevinastih kangljah, obdavčeni in neobdavčeni bencin (za motorje in avtomobile). Gasolin, ligroin (za razsvetljavo). Kurilno olje za Dieslove motorje. Vseh vrst strojna olja. Parafin. Vse mineralne vode in vsi proizvodi izvirkov vedno sveži v zalogi.

Ljubljana, Kongresni trg 10.**Najkrajša in najcenejša pot V Ameriko**

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani, New York**Kolodvorska ulica** odslej **stev. 26,**

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“

Morsko kopališče**SELCE PRI CRKVENICI****Hrvaško Primorje.**

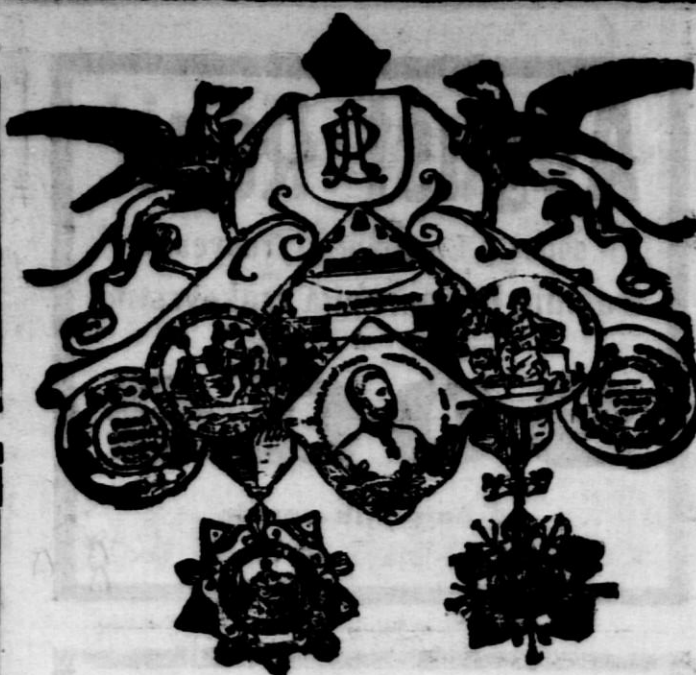
Podpisana naznanja veleslavnemu občinstvu, da je prevzela v Selcih pri Crkvenici, Hrvaško primorje, od g. gradbenega podjetnika Jos. Lončarića novo sezidani hotel »Rokan« v svojo upravo in da otvori hotel, kateri leži v neposredni bližini morske obali, dne 26. maja t. l. Pred hotelom se nahaja krasno kopališče z 80 kabinami in nudi kopališče vse udobnosti modernega komforta, kakor tudi pečene in solnčnate kopeli. Za izborna kuhinja jamči moj dober glas kot bivše lastnice pensiona Villa Vera v Lovranu. Točila se bodo med drugimi bela in rdeča dolejska in belokranjska vina. V Selcih se nahaja tudi nekoliko privatnih stanovanj in dam na tozadevna vprašanja takojšnje odgovore. — Postrežba slovenska, hrvaška in nemška. Slovenski časopisi na razpolago. 1781

Velespoštovanjem

Dragica pl. Striga.

Izdelovalci vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
43 novih in že rabljenih
VOZOV.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plaščev za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna Jak. Zalaznik

Stari trg šte. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani
Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

Najnižje cene
Največji izbor
Preobleke in Popravila
L. WIKUSCH
tovarna dožnikov
Ljubljana, Mestni trg 15

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni,
lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji
za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima
polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K;
kg velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha,
sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K.
Naročila od 5 kg naprej franko.

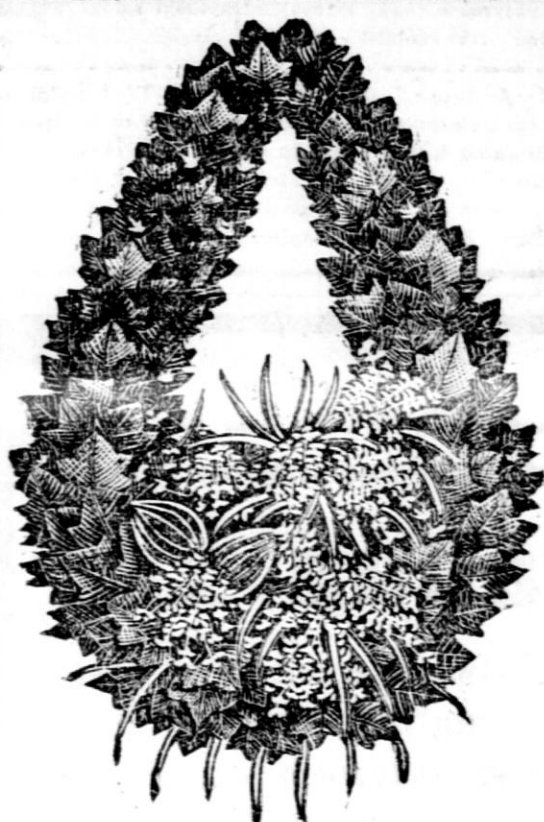
S. Benisch

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo-
nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60
cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol
puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K,
3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K, 16 K, 17 K, 18 K, 21 K, zglav-
nica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega,
črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. —
Natančni cenovniki gratis in franko. **S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.**

S. Benisch

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo-
nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60
cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol
puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K,
3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K, 16 K, 17 K, 18 K, 21 K, zglav-
nica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega,
črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. —
Natančni cenovniki gratis in franko. **S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.**

Natančni cenovniki gratis in franko. **S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.**

Slav. občinstvu v mestu in na deželi
vjudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere

FR. IGLIČ Ljubljana
Mestni trg 11-12.
Ob nedeljah se dobivajo vencji v isti hiši v I. nadstr.

Kaj pripoveduje neki upravitelj.

Upravitelja pokrajine Poitiers, je napadla težka bolezen na želodcu. Izvrigel je vsako
hrano.

Imel sem tudi (pravi) veliko kostipacijo ter se nekaterikrat 8 do 10 dni nisem moge
rešiti telesnega zaprtja. Bil sem bled in prapadel. Med tem, ko sem zdrav, imam lepo barvo
ter sem vedno dobro razpoložen. Ta moj položaj me je napravil
žalostnega ter me je najmanjša reč vznemirjala. Izgubljal sem vsak
dan bolj potrpljenje in hladnokrvnost ter bil sem vedno bolj raz-
burjen. Imel sem priliko izvedeti, kako učinkuje uporaba prašnega
ogljja Belloc, šel sem nekega dne v Poitiers ter kupil steklenico tega
zdravila. Po preteku nekaj ur po uporabi sem takoj čutil neko zbolj-
šanje, kar se mi je zdelo nadnaravno. Bolezen, ki sem jo imel, je
bila huda. Vzel sem ogljje Belloc v večji množini od 3-4 žlic zjutraj
in zvečer. Použil sem ga s slastjo. Po prvih žlicah končalo je blju-
vanje in po štirih dneh popolnoma prenehalo. Od tistega časa sem
lahko prebaval, spanje je bilo lahko, lahko sem čital ter se pri-
pravljal za nadaljnje pridige.

Nadaljeval sem s tem zdravljenjem mesec dni ter uporabil štiri
steklenice ogljja Belloc. Odsihmal uživam to, kar mi ugaja, ter sem
Veleč. župnik Adrian si popolnoma rešil zdravje, ne da bi bil še kdaj bolan po treh letih.
Dubois.

V resnici zadostuje, da se uživa ogljje Belloc po vsakem kosilu po 2-3 žlice,
da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da, celo zastareli in take, ki se zoper-
stavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Ogljje Belloc provzroča prijeten občutek v želodcu, daje tek pospešuje prebavo in
od stranuje telesno zaprtje, Ogljje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v žel-
odcu proti migreni, ki je posledica slabega prebavljanja, proti gorečici, proti vzpehavanju
kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najpriprostejše sredstvo vživati ogljje Belloc v prašku je, da se v kupici na čisti ali
poslajeni vodi pomeša in naenkrat ali v presledkih spi.

Ogljje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo
Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so ogljje Belloc ponarejati, ali so te ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo
nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime
Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljja prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc.
2-3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo
popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto ogljje Belloc. Zadostuje v usta jih
dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy
A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmař.

Ljubljana

Fr. Ševčik

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke trocevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštino preste.

1887 — 1912 1887 — 1912

Prosiva, pošljite po vzorce.

V. J. Havlíček in brat, kopališče Poděbrady, Češko.

Predobro znana, leta 1887 ustanovljena izvozna trdka.

Modno blago — celirji — pomladne in poletne novosti 1912.

Kanafas, brisalke, žepni robci, platnine, namizne
in kavne garniture, batisti, pralna svila itd., itd.

! Damasti — opreme za neveste !

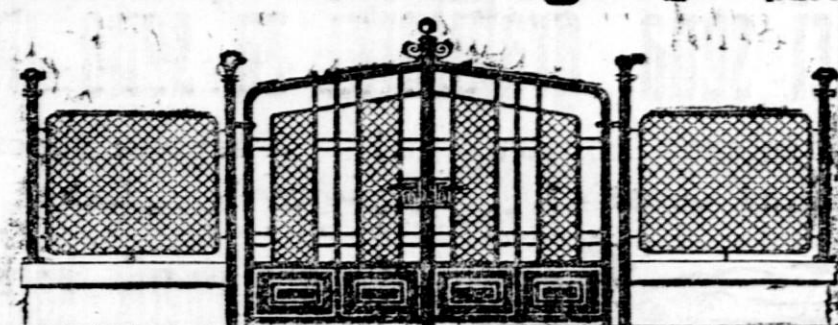
zavoj s 40 metri sortiranih ostankov pralnega blaga v kosih
po 2-8 m pošiljamo za 18 K s poštnim povzetjem franko,
od teh ne pošiljamo vzorcev. Havličkove tkanine 1 kos
23 metrov za K 12-15, 13-20, 16-18, 17-50, 20-40, 22-40.

Izboren nakupni vir.

XXV. poslovno leto.

Praktične in cené ograje za predvrtovce,
parke itd. itd.

985-I.

iz žičastih mrež in kovanega železa preprosto ali tudi najkrasneje opremljene,
vrtné ograje iz kovanega železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za
grobove, grobnice, balkone in pročelja, večkrat sukané šesterooglate, v
ognju pocinkane ter štiriooglate strojne žicaste pletenine za ograditve gozdov,
travnikov in vrtov, za varstvo proti zajcem, pasjake, fazanerije, voliere,
igrališča za lawn-tennis, Rabitzve stene in monirske gradbe, dalje mreže za
pesek in gramoz, jeklena bodeča žica za plotove, vse ograjevalni material in vse
zadavne izdelke dobavljajo po najnižjih cenah

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj, VI., Windmühlg. 23
tovarnica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in fr.
Dobiva se v vseh večjih železninskih trgovinah.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti
žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šte. 35
nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tislerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa
pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo,
Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naša družba posebno
ugodno in izredno ceno čez Salveston. Odhod na tej progi iz Bremna
enkrat mesečno.

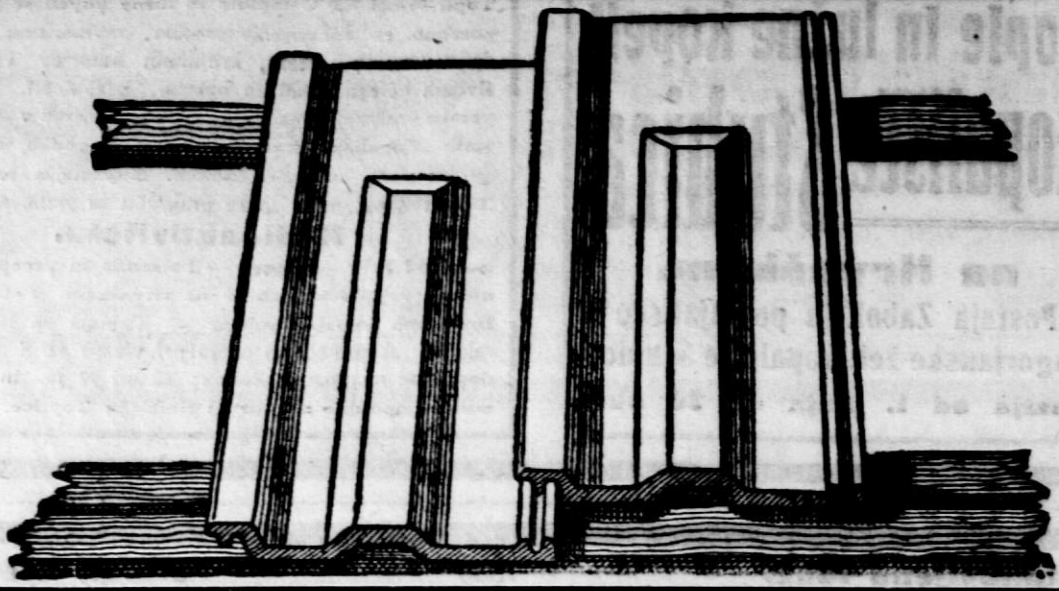
u se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor
Brazilijo, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Beritell

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

„tovarna zarezanih strešnikov“
ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno zarezan

strešnik-zakrivač

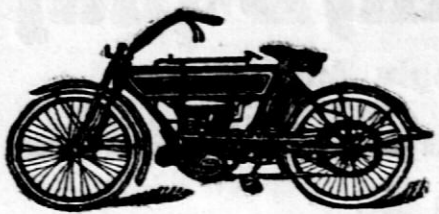
s posebno obrezo in priveznim nastavkom „sistem MARZOLA“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.
Spretni zastopniki so iščejo.

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznано najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

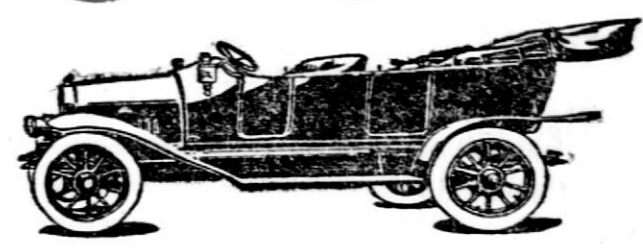
Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za
vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.
Garaža za avtomobile. Zaloge pnevmat-
ikov za avtomobile, motorje in kolesa
Popravila pnevmatikov potom
vulkaniziranja. Benzin in olje za
vse uporabe. Izposojevalnica ko-
les. Sola za vožnje z vsemi vo-
zili. Interesantom smo s strokov-
nimi pojasnili brezplačno na razpolago.

NAJODLICNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

JE SAMPANJEC
NAJVISJEGA ...
DVORA IN
ARISTOKRACIJE

!! 500 kron !!

Vam plačam, ako vaša kurja očesa, brada-
vice, trda koža ne izgine brez bolečin v 3
dneh z mojim uničevalcem vrstnih korenin,
maslom Rix. Lonček z garancijskim pis-
mom vred 1 K. — Komény, Košice, L.,
poštai predal 12/64, Ogrsko. 967

Glupci! Ali si še sedaj nisi zapomnil, da
kadam samo

JACOBIEVE ANTINIKOTINSKE
1468—1 cigaretné stročnice!

Za birmo!

dobite najcenejše, fine in precizne
ure, zlatnino, srebrnino
ter ure z
: znamko „Tup“
pri trdkih

Lud. Černe

zlatar in trgovec,
Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Ceniki zastoj.

Ceniki zastoj.

Revmatizem, protin, nevralgije in ozeblin

večkrat povzročajo neznosne bolečine. Za njih
hitro pomirjenje in potlačanje, za oplahenje
oteklin in obnovo premičnosti členkov ter odstra-
njevanje občutka mrgolenja učinkuje presenetljivo
zanesljivo

CONTRHEUMAN

bessodna znamka (mentolozolot-
Nutra kockanjov izvleček).

pri vteranju, masiranju ter v obkladkih. 1 lonček 1 K.
Ako pošljete naprej K 1-50 dobite 1 lonček
K 6- 5 lončkov
K 9- 10

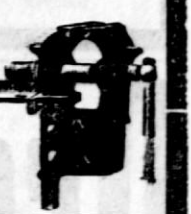
Izdelovanje in glavna zalog v
B. Fragnerja lekarni,
c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga-III,
št. 203.

Poslajte na ime izdelka in
izdelovalca.

V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr,
dr. G. Piccoli, Jos. Glumč.

Za nabavo vsakovrstne železnine se priporoča
veletrgov. z železnino Merkur

Peter Majdič :: Celje

Priporoča se domača najnovejša
konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

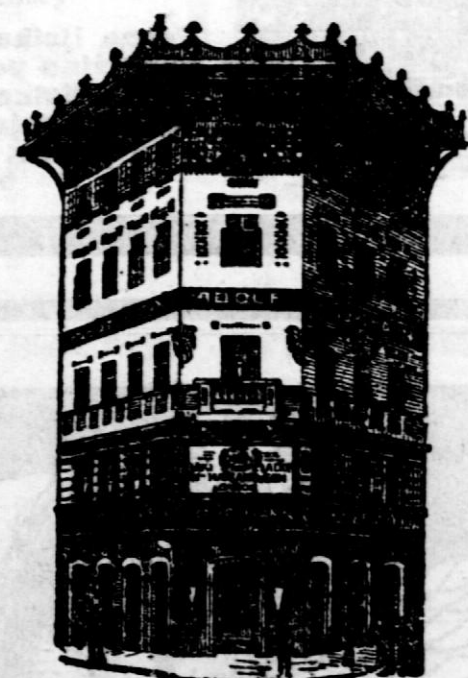
Jvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
„firnežev,“
„čopičev,“
„lakov,“

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 8.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun
ter jih obrestuje od dne vloge po črtah

4 1 0
2 0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
vseh vrst po dnevnem kurzu.

Slovansko Sokolstvo.

Zadnja nedelja, vroč dan, je bila določena različnim zletnim pripravam. V praškem Reprezentantnem domu se je vršila odborova seja Češke sokolske zveze, pri kateri je bilo navzočih nad 80 delegatov iz Češkega, Moravskega, Slezije in Nižnjavstrijskega. Na Letni so se pa vršile skušnje. Celo dopoldne je bilo odločeno naši bodočnosti — naraščanju, ki je imel skušnje za proste vaje. Že ob 10. se je nabralo čez 2000 otrok iz Prage in okolice, kjer so do 12. poskušali nastop in vaje. Po Pragi smo videli že ob 9. mnogo dečkov v slikovitih kroju naraščanja; šli so na Letno. Skušnja za nastop in vaje same so izpadle jako dobro, tako da so navzoči starši in drugi navdušeno ploskali. Toda strogi vodnik br. Aga Heller, ki vodi vse delo si je »prepoval« vmešavanje »občinstva«. Prav tako. Dečki naj se navadijo pri takih priložnostih na red.

Popoldne pa se je vršila prva skušnja za Marathon, to starogrško sceno, ki smo o nji že pisali. Napolnilo se je vežbališče z grškimi voljki, ljudstvom — čez 1200 telovadcev in telovadk. Prva skušnja za Marathon... Na glavni tribuni že stoji g. Jaroslav Kvapil, dramaturg Narodnega gledališča, vodnik te točke. Okoli njega so zbrani vsi člani maratonske komisije, voditelj vojakov br. Havel, br. Očenašek, br. Scheiner itd. Brat starosta dr. Scheiner ima daljši govor, v katerem priporoča vsem vajo tega krasnega prizora. Gre se tu za spojitve starogrške telovadbe z moderno sokolsko, gre se za sceno, krasno in slikovito. Tujina in javnost se zanima za naše priprave, zato bratje in sestre: Krepite se! Nekonični na zdar-klici zaore in že stopajo udeleženci na prostrano areno. Celo skušnjo vodi g. Kvapil, navdušeno sprejet in pozdravljen.

Najprvo hoče dobiti sam jasne pojme o vsem, hoče se poučiti sam o celi stvari. Na telovadišču, ki meri 43.000 m² naj nastopi samo 1200 do 1600 ljudi? Zatorej veli, da naj se razidejo po celem vežbališču.

Dva člana jezdnega odseka in vrsta biciklistov je skrbela za raznašanje povelj na vse strani. Na dano znamenje se vsuže iz severnih in južnih vrat 1200 ljudi, moške in žene. Kriče, pojejo, kličejo. Krasen prizor! Takoj odpade eno vprašanje, in pokazalo se je, da je tudi na 43.000 m² merečem prostoru mogoče insecurirati dramatično delo. 1200 mož in žen napolni lahko celo vežbališče, ne da bi mogočnost kaj pri tem trpele. Kvapil hoče poskusiti in spoznati tudi silo te množice, kar se glasu tiče. Zapeli so unisono »Kje dom je moj«. Dalje se je moralo dognati, kako se vidijo različni gibi te množice. Na dano povelje je navalila cela skupina proti glavni tribuni; proizvajale so se vojaške vaje, razstop po celi areni itd. Na to se je začel pravi Marathon v vseh podrobnostih. Skušnja je trajala do 5. popoldne.

Dijaški vestnik.

Slovenske zahteve v zadevi predavanj lektorja Steila o »deutsche Vortragskunst«, ki jih je obdrževal Steil »nur für Hörer deutscher Nationalität« so ugodno rešene in se je s strani vseučiliških oblastij slovenski petičiji popolnoma ugodilo. Kakor znano, je dne 9. marca t. l. »Triglav« gosp. prof. Janc v tej zadevi sklical shod nenemških graških vseučilišnikov, ki je soglasno izrekel, da dovolitev Steilovih predavanj krši temeljne državne zakone glede enakopravnosti in svobode pouka, protestuje proti nepostavni izključitvi Nemcev od teh predavanj in zahteva, da se pridržek »für Hörer deutscher Nationalität« takoj črta.

Tako je nemška impertinenca zopet za eno blamažo bogatejša.

Iz graškemu dijaštvu blizu stoječih krogov se nam piše: V zadnji številki »Omladine« se hvali društvo »Tabor«, da je ono opozorilo vsa druga nemška društva v Gradcu na Steilova predavanja, češ, da so samo za slušatelje »deutscher Zunge«, in hoče na ta način pokazati, da pripada temu društvu prvenstvo. Če bi bila to tudi resnica, bi ne bilo prav nič čudnega, če pomislimo, da so bili v odboru prvega tečaja izmed šestih članov štirje filozofi in med temi dva germanista. Tako bi bilo, če bi bila to resnica. Toda, le bodimo pošten!

in ne preveč samohvale, inicijativa je prišla vendar od nekega drugod. — Če bi se radikalci ne hvalili toliko, bi morda imeli več ugleda; pa to je že njih slabost, ki jih tudi kot može ne zapusti.

Dve naši promociji. Koncem aprila je bil na češki praški univerzi promoviran doktorjem obojnega prava gosp. Fran Šalamun, član »Ilirije«, in eden najvnetejših zagovornikov ideje skupnosti vsega svobodomiselnega dijaštva. Včeraj pa je dosegel čast doktorja obojnega prava starejšina društva svobodomiselnih slovenskih akademikov »Sava« na Dunaju, gosp. Aci Pavlin, večletni odbornik »Save« in »Vesne«. Obema doktorjema srčno častitamo z željo, da še v prihodnje enako odločno in vstrajno nastopata za našo dobro stvar.

Desetletnica slovenskega akademičnega društva »Ilirija« v Pragi. Iz dopisa tega društva povzamemo, da se vrše ob 10letnici »Ilirije« v Pragi tri dni velike slavnosti pod protektoratom kraljevega glavnega mesta Prage. Častni predsednik slavnosti je dr. Kramar, podpredsedniki pa oba rektorja in praški župan dr. Groš. Predsednica damskega odbora je mil. gospa soproga praškega župana dr. Groša. 31. maja bo slavnostni občni zbor, na katerem govore dr. Kramar, rektorji itd. Drugi dan je slavnostna akademija in tretji dan velika ljudska slavnost.

»Organizacija svobodomiselnega narodno - naprednega dijaštva se pridružuje proslavi desetletnega obstoja »Ilirije« in želimo, da bi tudi v prihodnje pomagala vneto k uresničenju naše naloge, oživiti v naši domovini čase, ko se je v nji drugače kakor sedaj čutila sveta trojica: »Enakost, svoboda in bratstvo«, geslo onega naroda, ki bi edini prinesel našemu narodu srečo.

Zahvala.

Akademično ferijalno društvo »Sava« v Ljubljani in damski odbor za prireditve dobrodelne veselice v korist dijaški kuhinji društva »Domovina« si dovoljujeta izreči tem potom vsem, ki so se trudili za tako dostojni izid naše prireditve, vdano in iskreno zahvalo.

Predvsem velja globoka zahvala poštvovalnostim ljubljanskim dam — njim na čelu gospe županije Franja dr. Tavčarjeva in svetnik dr. Slajmerjeva brez katerih pomoči bi veselica mogoča ne bila. Posebno zahvaljujemo damam g. dr. Bretlovi, gospej prof. Franketovi, gosp. Krčević, gosp. Ružičkovi, gosp. prof. Šičevi, gosp. ravnatelj Šubičevi, gosp. županiji Tavčarjevi, gosp. svetnik Toplakovi, gosp. pl. Trnkoczyjevi ter gospej kontrolor Trstenjakovi, ki so vodile paviljone in se trudile z razprodajanjem v korist bednemu dijaštvu. Največjo zahvalo smo dolžni dalje onim velečlenim rodbinam, katerih dekle so s sijajno uspešnim baletnim plesom nudile udeležencem naše veselice najlepši užitek. Gospodičnam plesalkam in gospodom plesalcem tedaj srčno zahvalo.

Poleg drugih dam si je za baletni ples pridobila mnogo zaslug vsled neumornega in poštvovalnega pripravljalnega dela gospe Marija pl. Trnkoczyj in gospe M. Koch. Naj za ta veliki trud blagovolita sprejeti izraz vdane zahvale. Ne manjšo zahvalo smo dolžni gospodu J. Počivalniku, ki je neutrudno skrbel za aranžiranje in študiranje baleta in sodeloval pri kabaretnem večeru.

Dalje prosimo sprejeti našo zahvalo gosp. S. Skrbniškovo ter gospe Fabijana, Gorjupa, Mulačka in ostale, ki so s svojim sodelovanjem omogočili najprijetnejše točke kabaretnega večera. Tudi salonskemu orkestru Sokola I. izrekamo za njegovo ljubezljivo pripravljenost k sodelovanju našo zahvalo. Vse zahvale in posebnega priznanja vreden je bil tudi lepi pevski nastop »Ljubljanskega Zvona«, ki je znova pokazal izredno poštvovalnost za narodu koristno stvar. Srčna hvala vsem in posebej še gospodu zborovodji Z. Prelovcu.

»Dramatično društvo« nam je po gosp. podpolkovniku Milavcu posodilo za »Prodano nevesto« potrebne kostume in slavno ravnateljstvo »Kmetске posojilnice za ljubljansko okolico« hranilnike, ki so najboljše služili pri razprodaji cvetic in razglednic. Obojim izrekamo za to posebno zahvalo.

At last not least naj sprejmo veliko zahvalo slavnega uredništva »Slovenskega Naroda«, »Dneva« in

»Lajbacher Zeitung« za natisnjene notice in obvestila in »Slovenski ilustrirani tednik« za priobčene slike o naši prireditvi.

V imenu revnih dijakov še enkrat srčno zahvalo vsem, ki so kakorkoli pomagali pri dobrodelni veselici in darovali v razprodajo v paviljonih ali kot preplačilo pri vstopnini.

Damski pripravljani odbor. Predsedstvo akadem. fer. društva »Sava« v Ljubljani.

Za kratek čas.

— Saj se ne da povedati, kake križe imam s svojim možem. Strašen pijanec je. Vse zapije. Zda ima le še obleko za delavnik, praznične obleke pa ne...

— Gotovo računa na to, da bodo prazniki odpravljeni.

Tožnik: Povejte mi po pravici, gospod doktor, kaj mislite, ali dobim svoj denar?

Advokat: Mislim, da ga bova dobila.

Stric: Kaj — oženiti se hočeš? Ljuba duša — premisli dobro. Ali te nič ne plaše množestevilne ločitve?

Netjak: Kaj še! Ravno nasprotno. Ravno ločitve mi dajo pogum, da se poročim.

— Kako se ti dopade moj novi klobuk?

— Izvrstno! Jaz sem pred tremi leti imela ravno takega.

Učitelj: Kako vpliva vreme na Eskimake, ki žive v deželi večnega snega in ledu.

Učenec: Zebe jih.

Gospa (pri obisku svoje prijateljice): Kaj toliko perila imaš?

Pepček: O, še veliko več ga imamo, pa je v zastavljalnici.

— Gospodična Marica, danes je tako krasen spomladanski dan in jaz sem tako dobre volje, da bi bil v stanu napraviti kako prav veliko neumnost.

— To je pa lepo! Veste kaj — zasnite me!

Sodnik: Ali ste bili že kdaj kaznovani zaradi prehitre vožnje?

Izvošček: Ne — ampak osem dni sem bil zaprt zaradi prepočasne vožnje.

Sodnik: To vender ni mogoče!

Izvošček: Pa je le res! Če bi bil prehitro vozil, bi me ne bili vjeli, ko sem podrl nekega policaja.

— Vi hočete vzeti mojo hčerko, pa še službe nimate?

— Ravno vsled tega imam čas za ženitev!

Turist: Slišite, oča — jeli tisto-le oni stolp, v katerem so v starih časih grajščaki pustili ljudi od lakote umreti.

Kmet: Časih so se v tistem stolpu dobro imeli, ampak dandanes puste tu notri umirati ljudi od lakote. V tem stolpu stanuje namreč naš učitelj.

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«.

Priporočamo

manufakturno trgovino

J. Ciuha

Stari trg št. 1

Pod Trančo.

Vsi oni, ki trpijo na kašlje, bronhijalnem katarju ter na zastarelem in zanemarjenem revmatizmu, naj čitajo sledeče.

Z lahko vestjo spričujem, da je zdravilo od »Goudrona de Guyot« uspešno sredstvo in deluje kar najbolje proti boleznim, za katere je bilo narečeno.

Ze več let me je napadal krvični kašelj, ki je začel redno v jeseni in je došel pozimi do take stopnje, da sem potreboval celo poletje, da sem se okrepčal, dasiravno me ta kašelj ni nikoli popolnoma zapustil.

No dobro: »Goudron de Guyot« prekaša vse druge preparate, sirupe, pastilje itd. Potem ko sem zavzel samo nekaj, je tako močan kašelj, ki mi je večkrat lomljeno provzročal in me je prisilil, da sem moral cele noči sedeti prebdeči, ta popolnoma prenehal; in zato jaz na tem mestu izražam svojo hvaležnost. Vse moje zdravljenje je trajalo deset dni in ono zdravilo mi je zadobilo popolno zdravje, za katero sem se boril prej več let. Vsi oni, ki so v istem stanu, naj se zatečejo k temu sredstvu, jaz sem gotov, da se bodo potem veselili z menoj, zadobili bodo zopet mirno spanje in dober tek, edina dva faktorja za pritožitev telesne moči.

Franc Berghelm.

Jaz sem pripravljen zgoraj omenjeno potrditi s prisego in izrekom še enkrat svojo hvaležnost izumitelju tega zdravila.

Naslov: Franc Berghelm, Kosslarnu, Nemčija, 2. februarja 1896.

Zaporedno uživanje zdravila »Goudron-Guyot« v vseh jedilih, v množini kavne žlice na kozarec vode ali kakršne si bode pijale, ki se navadno pije, zadostuje, da odpravi najhujši revmatizem in najbolj zastarele bronhite. Večkrat se namerava ustaviti napredek bolezni in odpraviti pri hudih obolenjih sopol. Preprosto, toda resnično.

Najmanjši zanemarjen revmatizem ima lahko za posledico bronhite in zato ne moremo nikoli zadostno priporočiti bolnikom, naj si v začetku pomagajo z zdravilom »Goudron-Guyot«.

Ako bi se vam hotelo prodajati ta ali oni produkt namesto pravega »Goudron-Guyot«, ne zaupajte, ker se gre edino za dobiček. Je brezpopojno potrebno, če hoče kdo odpraviti od bronhitov, katarjev, starih in zanemarnjenih revmatizmov, da zahteva pravi »Goudron-Guyot«. Dela se iz katrana, neke posebne vrste obrežne smreke, ki raste na Norveškem in je napravljeno od izumitelja raztopljivega katrana; in to zadostuje v dokaz, da je uspešnejše kot vsaka podobna sredstva. K zaključku, da preprečite vsake zmešnjave, pazite na znamko. Pravi »Goudron-Guyot« ima ime Guyot natisnako v velikih črkah in podpis v treh barvah: v vijoličasti, zeleni in rdeči počez kot naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Pariz.

Zdravljenje stane samo 10 vin. na dan in tudi odpravi.

P. T. — Oni, ki se ne morejo privaditi okusa katrana, lahko nadomestijo »Goudron-Guyot« s »kroglicami Guyot« iz norveškega katrana obrežne smreke, vzmeli po dve ali tri kroglice pri vsaki jedi. Na ta način si lahko pridobe iste zdravstvene učinke in tudi enako zdravje. Zavzete pred jedjo in tudi vmes, so te kroglice lahko prebavljive skupno z jedmi in delujejo kar najboljše na želodec in telo sploh. Prave »kroglice Guyot« so bele in podpis Guyot je črno natisnako na vsaki kroglici.

Glavna zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Pariz. Nadalje se še dobiva v lekarnah: Gabriel Piccoli, Sušnik, Ub. pl. Trnkoczy, Ph. Mr. Jos. Cizma in v vseh boljših lekarnah.

Strážmojster: Gospod ritmojster, javljam pokorno sovražnik se bliža. Ritmojster: Noben sovražnik ne jaha tako hitro, da nebi skuhal svoje klobasice z »Vértessovim guljaževim pri-datkom«.

»Vértessov« soljastv pridatek za klobasice. Zlati in srebrni, črna in rdeča, v različnih okusih.

1794

Spretni

provizijski zastopniki

kristjani, se sprejmejo za prodajanje cerkvenih sveč po vseh krajih planinskih dežel. Ponudbe pod: »L. M. 7132« odpošilja Rudolf Mosse, Dunaj L., Seilerstätte št. 2.

Zanesljivoga

1651

čevljarskega pomočnika

za šivano delo

sprejme takoj Adrej Klavora, Bover, Gorisko.

Plača od kosa ali na teden, po dogovoru :: tudi hrana in 10 do 12 kron. ::

Inženir in arhitekt

stavbnik **FRAN FALESCHINI**

se priporoča za prevzetje

novih zgradb ter prezidav

po najnižjih cenah in ob znani najboljši izvršitvi. 1039

Slavn. občinstvu se priporočam

za posredovanje nakupa

antikvitetnih stvari

:: ter raznih premičnin in nepremičnin. ::

Albert Derganc

brivec in posredovalec, 1210

Dunajska cesta 6, Fran Jožeta cesta 1.

Lasne kite

najfinije kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — lasulje, brade in druge potrebitine za maskiranje vse po zmernih cenah priporoča

Stefan Strmoli,

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(zraven čevljarskega mostu).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K. Kupuje zmedene in rezane ženske lasce po najvišjih cenah. 1788

Telegram

1820

na vsa slavn

gasilna društva.

Prvo bencinmotorno brizgalnico bode odposlala tovarna Konrad Rosenbauer na Kranjsko dne 17. maja t. l. na gasilno društvo

Mojstrana.

Poskušnja bode dne 25. in 26. maja t. l., povabilo na interese sledi pravočasno. V slučaju kake spremembe se bode dan pravočasno naznanil. Poskušnja v Gradcu, dne 5. maja t. l. je uspela najsijajneje. Pri-setni zastopniki iz Kranjske, Stajerske in Hrvaške so zagotovili naročila takih strojev. Do sedaj .: devet definitivnih naročil. .:

Z odličnim spoštovanjem

Fran Samsa, zastopnik, Zagreb.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštno prosto.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Proda se 80 hektolitrov najboljšega vina rizlinga po K 56.

Več pove G. Harnisch, Zagreb, Pre-
radevičeva ulica št. 40. 1746

Kupi se še malo rabljen bencinov motor na 8 HP.

Ponudbe pod »Motor« na upravnistvo
»Slovenskega Naroda« 1834

Kovaškega pomočnika

starejšega, samostojnega delavca
sprejme takoj 1840

Josip Kunstler, kov. mojster
v Ljubljani, Tržaška c. (Lepi pot 1.)

Leté:
so si moja Herbstova ko-
lesa osvojila svet. Motor-
na kolena, šivalni stroj,
gramofon, vrtigiganti,
lepne svetilke. —
Oblastveno varovano. Kolesa od 90 K naprej.
Najcenejši nakup sa kolesarske potrebščine.
Cevi K 8—, platiči K 420, gorski platiči K 500, ave-
tliki K 220, sesalke 60 vin., pedali K 3—, verige K
3—, zvonci 35 vin. in naprej. — Krasen katalog 1911.
Juri Herbst, Dunaj VI.,
Mariahilferstr. 1/L, nizki parterre.

Potniki in izletniki v Trst dobiho snažna in primerno cena

prenočišča

pri Hinku Kosiču, voditelju go-
stilne članov N. D. O. 1852
v ulici Carradori št. 15.

Marxov email in glazure za pode,

izvrstne specialitete, ki se hitro
suše in jih lahko vsak uporablja.
Zaloga tovarne lakov Endrika Marxa.

Depot: 1041

Brata Eberl v Ljubljani.

Iz proste roke se prodaja

:VILA: v KAMNIKU

z 9 sobami in pritliklino, lepim sadnim
vrtom, parkom in kopališčem, even. se

odda

stanovanje za poletje

s tremi sobami, popolnoma opremljeno.

Natančneje povedo 1842

Ane Soss dediči v Ljubljani.

Sreča te išče,
um ti je dan,
porabi to priliko,
dobro ti bode vsak dan!

Prostor za trgovino

mešanega blaga po ceni je odda. —
Jako veliki promet. — Naslov pove
uprav. »Slovenskega Naroda« 1735

Prodaja staroznana gostilna

v Novem mestu v bližini novozgra-
jene železnice, 3 sobe, lepa prostorna
klet, vrt z krasnim razgledom in zapr-
tim kegljiščem. — Natančno se izve
pod naslovom »Ugodna prilika«
poste restante Rudolfovo. 1817

2 učenca za mehaniško obrt

in 1779

trgovski sluga

se sprejmejo takoj.

Karl Camernik & Ko.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji,
avtomobili in posameznimi deli. Meha-
nična delavnica in garaža v Ljubljani.

Grofa Kinskoga graščinska upra- va, Kilovčev-Prem odda: 1804

nemškega ovčarskega psa

7 let starega, prav dobrega varuha,
dober pes za pleme, 140 K;

troje sedem mesecev starih

nemških ovčarskih psic

volčje barve, zlahtne pasme, dobri po-
licijski psi po 60 K. — Več pove g.
Toplikar, magistratni policijski
uradnik v Ljubljani ali gorenjski
graščinska uprava. 1804

Okrajna bolniška blagajna v Postojni ima svoj

redni občni zbor dne 2. junija 1912

ob 10. uri dopoldan v občinski pisarni v Postojni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva s predložitvijo
računskega zaključka za 1. 1911.
2. Poročilo nadzorovalnega odbora.
3. Volitev 9 članov načelstva za dve
leti.
4. Volitev 6 članov nadzorovalnega
odбора na eno leto.
5. Volitev 5 članov razodišča na eno
leto.
6. Razni predlogi.

Opomba: V slučaju, da bo ta občni
zbor nesklepen, se vrši uro pozneje drug
občni zbor, z istim dnevnim redom, ki bode
veljavno sklepal.

V Postojni, dne 14. maja 1912.

1828

Odbor.

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

1828

SUKNA in modno blago na go-
spodu in gospodstvu pri-
ročila izročila blaga
ZEFIRE

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein
Ljubljana, Pod tranto 1
priporoča svojo bogato
zalogo naočnikov, ští-
palnikov, daljnogledov
in vse v to stroko spa-
:: dajoče predmete ::

Odlikovana z najvišjo odliko grand prix
: na svetovni razstavi St. Louis 1904. :

Najboljši
skrob na lesk
GLANZINE
FMZ 3300121 im. 4. dr.
Dati. Češko
Po Glanzinu je likano
perilo najlepše.
V tablicah po 10 vin. se dobi povsod.

Seydlin

Najbolje za zobe

Dobiva se pristen:

Lasni-Petrolin
Nik več izpadanja las!
Nik več prhljaja!
učinkuje zanesljivo proti
izpadanju las in prhljaju,
pospejuje rast las in
brade in jo uspešno za-
splošno negovanje las
Oblastveno preizkušeno in
od zdravnikov priporo-
čeno. Na tisoče sprčilov
od zdravnikov in laikov.
Steklenica
K 3— in K
1-50. Pristen
samo s firmo
P. Schmidbauer
nasl. Salcburg. La-
sno olje Pe-
trolin se brhko
lasu K 1—
Dobiva se po
vseh lekarnah
in drogerijah
vseh delov.

P. Schmidbauerja nasl.
kem. laborij, Salcburg, Bahnhofstrasse št. 29.

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

Majhno posestvo

in sicer hiša s tremi sobami, velik vrt
z lepim sadnim drevjem blizu velike
ceste in kolodvora se prodaja za 3200
kron. Ječevnik v Poljčanah, Štaj.

Naprodaj so mladi psi hrti

(Windhund) čistokrvni. Naslov pove uprav.
»Slovenskega Naroda.« 1841

Notarskega kandidata

ali spretnega

solicitatorja

sprejme takoj 1803

Vekoslav Krajnc, c. kr. notar, Šmarje pri Jelšah

Izborno vpeljana

delikatesna in špecerijska trgovina

se zaradi družinskih razmer pod ugo-
dnimi pogoji

proda.

Natančneje podatke pri upravnistvu
»Slovenskega Naroda« 1720

Dobro idočo

:gostilno:

v mestu ali na deželi želi

prevzeti mlad zakonski par, brez otrok.

Žena izvrstna kuharica. — Pri gostilni
je lahko tudi

trgovina

ker sta oba vajena tudi v trgovini. —
Prijazne ponudbe pod »Mlad zakonski
par« na upravn. »Slov. Naroda« 1740

Vabilo

XI. redni letni občni zbor

Okrajne hranilnice in posojilnice v Skofji Loki

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil

v sredo, dne 29. maja 1912 ob 1/2 6

pop. v tukajšnjem Gasilnem domu.

DNEVNI RED:

1. Potrjenje računskega zaključka za
leto 1911
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Sprememba pravil.
4. Izvolitev načelstva in nadzorstva.
5. Privoljenje remuneracije načelstvu.
6. Slučajni predlogi po § 36. z. pravil.

Opomba: V slučaju nesklepnosti se
hkratu razpiše drugi občni zbor na isti dan,
z istim dnevnim redom, ob 6. uri popoldne,
kateri sme v zmislu § 35, prvi odstavek
pravil sklepati brezpogojno.

V Skofji Loki, dne 15. maja 1912.

1833

Načelstvo.

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

1833

Nerabljen pisalni stroj

najnovejši model 1797

: je ceno naprodaj. :
Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Kontoristinja

z daljšo prakso, stenografinja, stro-
jepiska, ki služi pri velepodjetju

želi premeniti službo

1843 Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«

Podzastopnika

za Kranjsko in Ljubljano

išče brezkonkurenčno podjetje.

Samo provizija. Pisma na naslov

Geimendeseckrätar in Schwarzach-St. Veit.

Išče se spreten strojnik

ki razume tudi akumulacijo

za večje tovarniško podjetje v Ljubljani.

Ponudbe na upravnistvo »Sloven-
skega Naroda«.

1826

Enonadstropna vila

s šestimi sobami in lepim vrtom

se prodaja iz proste roke v Rožni dolini 268

pri Ljubljani. 1789

Uradnik

s srednješolsko naobrazbo, več slovenskega,
nemškega, ter deloma ital. in hrvaškega je-
zika, kakor tudi knjigovodstva in korespon-
denca, z večletno prakso. 1814

» želi premeniti službo, »
(ako možno pri lesni trgovini). — Prijazne
dopise na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

priznana najbolj-
še kakovosti pri-
poroča

Franc Weinberger,
posestnik apnenic

Zagorje ob Savi.

1801

Apno

Proda se 1739

enonadstropna hiša

v kateri se nahaja trgovina; pripravna
za vsako obrt. — Na željo se odda
tudi le trgovina, koja obstoji že 20 let.

Poizve se v Kapiteljski ulici 7/L

Proda se dobro idoča in lepo urejena

brivnica

nasproti kolodvora v zelo prometnem
trgu na Gorenjskem. Mesečni dohodki
240—280 K, po leti do 360 K. Proda
se zaradi prevzetja druge brivnice. —
Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

1815

Proda se v Tržiču

hiša
z lepim vrtom in zasajenim drevjem na lepem prostoru. — hiša ima 5 stanovanj. Kupec naj se zgleda do 26. t. m., sicer bo prodana na dražbi. Več se izve pri g. **Frane Mladiku**, posestniku in gostilničarju v Pristavi pri Tržiču. 1765

Nov, velik koncertni gramofon

180 cm visok, s stolom s 50 ploščami 25 cm in 30 cm premera se zaradi odpotovanja

proda za 150 kron.

Vprašanja pod „gramofon“ na uprav. »Slov. Naroda«. 1821

Proda se, še le 5 let stara in še 13 let davka prosta

VILA

s sadnim in zelenadnim vrtom, v zelo mirnem kraju, blizu nove obrtne šole v Ljubljani, zlasti pripravni za onega, ki ljubi mir. Vila je **enonadstropna** in ima dva stanovanja po tri sobe in pritlikline, z ugodnimi plačilnimi pogoji. Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Mirni dom«. 1822

Ni več beganja kadilcev cigaret „Ottoman“

ker so s sodbo upravnega sodišča na Dunaju od 9. marca 1912 vse imitacije izbrisane.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 101 vplačili.

„SLAVIJA“

„... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...“

Rezervni fond K 53.758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115.390.603-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje cigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in nakulantanje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka

se ravno izšlo v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj 456 strani. Oba zvezka voljata broširana 2 K 40 v, vezana 3 K 20 v pošto 20 v več. Pošilja se samo po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Narodna knjigarna, Ljubljana.

Žaga

na vodno moč,

nadalje

dvoje poslopij

eno opremljeno deloma s stroji

za mizarstvo, ozir. stolarsko obrt,

se pod ugodnimi pogoji takoj proda.

Ponudbe pod „Ugodna prilika“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

1807

Zdravilišče Gleichenberg.

Sezija: od 15. maja do 30. septembra.

Neprekosljive vrednosti pri vseh boleznih sopil.

Svetovnoznani zdravilni vreli.

Pojasnila in prospekte daje zdraviliško ravnateljstvo Gleichenberg (stajersko). 1239

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah

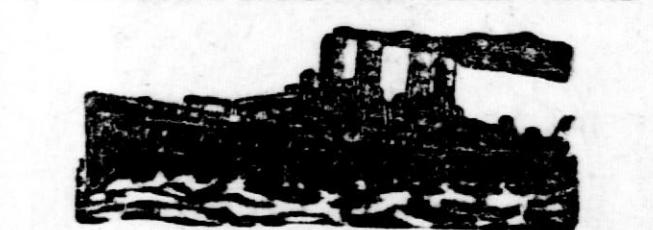
Dr. A. Rixa odstranjevalec kocin.
Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K zadostuje. Raz-16 5 pošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Bergasse 17 E.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro vibriruje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

V Ameriko in Kanado

prilpavna, cena in zanesljiva vožnja

CUNARD LINE.

Ivernia iz Trsta, dne 4. junija 1912.

Carpathia iz Trsta, dne 18. junija 1912.

Saxonia iz Trsta, dne 2. julija 1912.

Iz Liverpoola:

Najhitrejši in najlepši parnik sveta,

Lusitania, dne 8. junija, 29. junija, 27. ju-

lija, 17. avgusta, 7. septembra 1912.

Mauretania, dne 1. junija, 22. junija, 13. ju-

lija, 10. avgusta, 31. avgusta 1912.

Pojasnila in vozne liste pri

Andr. Odlašek v Ljubljani, Slomškova ulica št. 23

poleg cerkve Srca Jezusovega

VOZNA CENA Trst-New York III. razred

K 220 za odraslo osebo z davkom vred in

K 120 za otroka pod 12 leti z davkom vred.

V boju proti alkoholu so brezalkoholne žumeče limonade napravljene z Maršnerjevimi žumeči limonadnimi bonboni najpreizkušenejše sredstvo. — Pristni samo ako so s to varstveno znamko.

CERESIT

dela mokre kleti, vlažna stanovanja zjamčeno suha

IA REFERENCE, AVSTR. PATENT PROSPEKTI ZASTON.

Avstr. ceresitna družba z. z. Dunaj, XIV., Martins-Strasse 71. /T. Tel. 22288.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od

avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in

podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 42

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

St. 11496

1813

RAZPIS.

Za korekturo deželne ceste Šmartno - Črni potok

v cestnem okraju Litija na okroglo 11.000 kron

proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedjo pavšalne svote naj se predložijo

do 5. junija t. l. ob 12 opoldne podpisane mu deželnemu oboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom ene krone, doposlati je zapečateni z napisom: „Ponudba za prevzetje korekture deželne ceste Šmartno - Črni potok“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej sebi in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je še dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzi ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpelo ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbnj pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 11. maja 1912.

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri**A. KUNC**

..... Ljubljana .....

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

pomladnih oblačil.

Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.

..... Ilustrovani ceniki na razpolago. ....

Lepe prsi

dobe deklice in žene vsake starosti, ako rabijo moje najnovejše mazilo ali vodo za prsi, rabi se samo na zunaj, edino resnično učinkujoče sredstvo, zjamčeno neškodljivo. Cena K 3.—, 6.— in 8.—. Zraven spajajoče milo 60 vinarjev.

Suhi

dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko »Käthe«, zjamčeno neškodljivo, mnogo zabavnih pismen. Cena karton K 2-20 po povzetju. Od 4 kartonov naprej pošt. prosto. Razposilja ga.

Käthe Menzel, Dunaj IX., Währingerstr. 55 I. P.

Pred porabo.

Žvepleno zdravilno kopališče

VARAŽDINSKE TOPLICE (Hrvaško)

Železniška, poštna, telefonska, in brezžarna postaja.

Nov, zdraviliški hotel z električno razsvetljavo.

Staroslavne radioktivne žveplene toplice plus 58° C priporočljivo proti

protinu, revmi, ischias i. t. d.

Pitno zdravljenje pri trdovratnih boleznih v vratu, jabolku, prsih, na ledicah, v želodcu in črevesih.

Električ. masaža, lužne, oglikovokislinske in solne kopeli.

Vse leto odprto. Prekrasna okolica. Moderni komforti.

Novi hoteli. Vojaška gradba. Topliki zdravnik dr. J. Lochert. Prospekti zastoj.

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.

Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

.. Opatov praporščak. ..

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.

Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Preselitev krojaštva!

Naznanjam svojim cenjenim gg. naročnikom in drugemu občinstvu, da sem se 10. maja t. l. preselil iz Gašjeve ulice na

Frančevo nabrežje 31

Urbančeva hiša poleg železnega mostu.

Prosim vse cenjene gg. naročnike in drugo občinstvo, da mi tudi znanprej ohranijo zaupanje kakor dosedaj.

Potrudil se bom kakor doslej vsakomur postreči z najboljšim blagom, najokusnejšim delom in najnižjimi cenami.

Najelegantnejše izdelujem tudi ženske kostume; vedno najmodernejša moda.

Sprejemam tudi v to stroko spadajoča dela, kakor popravila, čiščenje, likanje i. t. d.

Za obilen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

Jos. Ahčin, krojaški mojster

Frančevo nabrežje 31, Urbančeva hiša.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani, Prešernova ulica 44.

Priloga pogrebe v Ljubljani in na deželi od najpripravejših do najelegančajših vrste v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. Ima bogate zaloge vseh potrebnih za mrliške, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl. Najnižje cene. Posebno se tudi priporoča onim sorodnikom na deželi, ki imajo svoje v deželni bolnici. — Te pogrebe oskrbuje po izredno nizkih cenah. Za slučaj potrebe se vljudno priporoča

1767

JOSIP TURK.

Vedno krasne novosti, dobro blago
in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk
Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, I^a kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov, slamnikov in čepic, dalje čepic za dame, deklince itd.

Ugodna prilika!

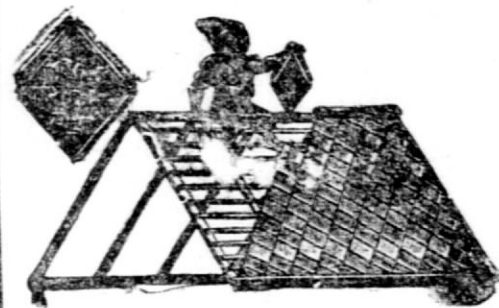
Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenene cementa, oddajam

cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po nižani ceni.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo. 1178

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Močni salon

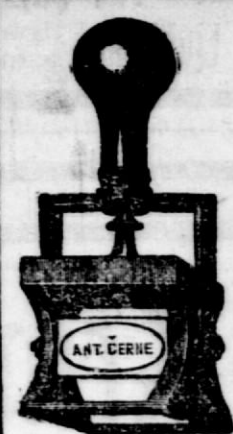
M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

klobuke te najfinejše izvrtbe.

Satni klobuki vedno v saloni.

Prešernova ulica. — Jalača mestne hranilnice.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj kavičkovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franko. 235

ZGLED

vsem drugim so za vsakega poznavalca samo

že (37) let

preizkušena 1236—II.

voznih koles
Helikal-Premier

Krasni katalog gratis.

Zastop.: M. Cerar, Domžale, Mat. Rozman, Stožice.

Dolžnost

vsakega zavednega Slovence in Slovenke je da rabi izključno le

Ciril in Metodovo čistilo
(krema)

za čevlje in usnje

katero je priznalo najboljšo.

Skatljica stane 24 vinarjev.

Zahteva naj se isto po vseh trgovinah ter vsak drug manj vreden izdelek odločno zavrne

Edino le čistilo v tej obliki in z zamko

4306

se prodaja

v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Glavna zaloga in kemična tvornica

Ivan Keber

Ljubljana, Poljanska cesta št. 15.

Hotel „Črni orel“ • Vrhnika

Podpisani vljudno naznanja, da ima prostorne gostilniške sobe, lepo opremljene sobe za prenočišče, zračni in senčni vrt s kegljiščem za izletnike s točno postrežbo, z okusnimi jedili, domačo pivo in pristnimi vini po zmerni ceni. Za obilen obisk priporoča se udano 1734

IVAN TRIPLAT.

Popoln je:

Sherlock Holmesovih

I. zvezek

K 1-80

detektivskih povesti

(Spisal Conan Doyle)

I. zvezek

K 1-80

Vsebina: Skandal na Češkem :: Liga rdečelascev :: Slučaj istovetnosti :: Skrivnostni dogodek v Boscombe Valley :: Petero pomarančnih peček :: Mož z zavito ustnico.

Dobiva se v vseh knjigarnah ali pa pri
lg. pl. Kleinmayrju & Fed. Bambergu v Ljubljani

Za birmance

1812

priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica šteč. 9

ovojo bogato zalogo oblek po čudovito nizkih cenah

Priporočamo

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne trdke

M. Kristofič-Bučar

LJUBLJANA, STARI TRG 9.

Velika izbira, posebno:

fini kostumi, prašni plašči in krila izdeluje tudi po meri.

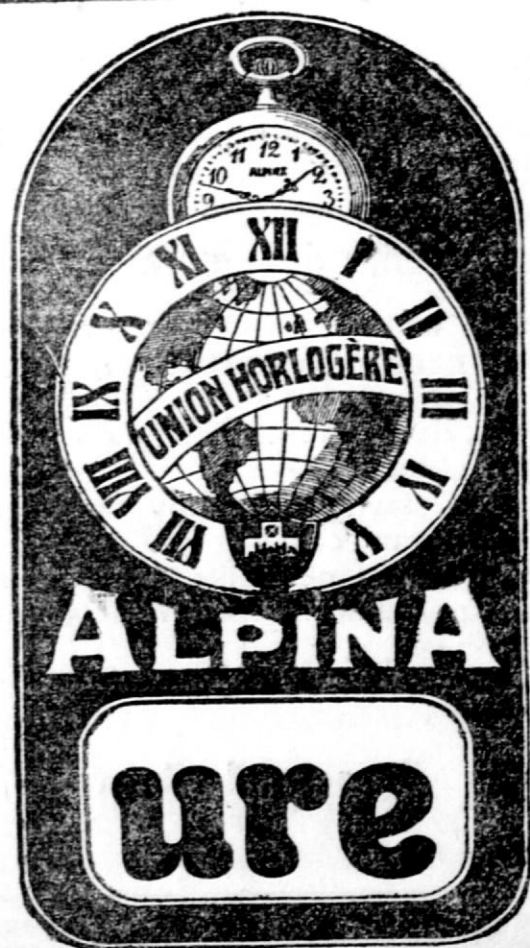
KRASNE BLUZE

nočne halje, predpasnike, perilo, moderce, športne čepice in klobučke.

Potrebščine za otroke in novorojenčke

v največji izbiri.

➔ Pošilja na izbiro tudi na deželo. ➔

ZA BIRMO!

Najboljši in najcenejši vir za nakup birmanskih daril.

Največja izbira ur, zlatnine in srebrnine.

Srebrne moške ali damske ure po K 9.80; zlata damska ura K 23.—; srebrna verižica K 3.—; srebrna dvostranska verižica (zelo moderna) K 4.—.

1611

Fr. Čuden

Prešernova ulica 1. — Ljubljana — Samo nasproti franč. samostanu

Lastna tovarna ur v Švici.

Precizijske ure „Alfa“, „Union“, „Seeland“.

1887

Jubilejni cenik zastoj!

1912

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. Telefon šteč. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Stanje denarnih vlog na hran. knjizice 30. apr. 1912

== K 74,589.816.— ==

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjizice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 166